

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

17. listopadu 15, 708 33 Ostrava -Poruba

Fakulta bezpečnostního inženýrství

Katedra požární ochrany a bezpečnosti

**Zabezpečení mezinárodní humanitární pomoci
z úrovně státu**

Disertační práce

Pro získání akademického titulu „doktor“, ve zkratce „Ph.D.“

Autor:	Ing. Jiří Chalupa
Školitel:	prof. Dr. Ing. Aleš Dudáček
Studijní program:	Požární ochrana a bezpečnost průmyslu
Studijní obor:	Požární ochrana a bezpečnost

Ostrava, 20. června 2011

ABSTRAKT

Disertační práce shrnuje informace o zabezpečení humanitární pomoci z úrovně státu, zabývá se právními aspekty této pomoci jak v ČR, tak v EU. Popisuje mechanismy vysílání humanitární pomoci ze strany Hasičského záchranného sboru České republiky a zabývá se Mechanismem CO v EU.

Práce shrnuje poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí v období let 2002 – 2010.

Klíčová slova: humanitární pomoc; právní aspekty; civilní ochrana; Evropská unie; Mechanismus civilní ochrany;

ABSTRACT

The Thesis summarises the informations concerning the State humanitarian aid and deals with the legal aspects of this aid in the Czech Republic and EU. The Thesis describes the sending mechanism of humanitarian aid by the Czech Fire and Rescue Service and is also concerned with the EU Civil Protection Mechanismus.

The Thesis also summarises data concerning providing the humanitarian aid by the Czech Republic abroad within the years 2002 -2010.

The key words: Humanitarian aid; Legal aspects; Civil protection; European Union; Civil protection mechanism;

Prohlašuji, že jsem celou disertační práci vypracoval samostatně podle pokynů školitele s použitím literatury uvedené v soupisu bibliografických citací a v souladu se Studijním řádem.

V souladu s § 47b zákona 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním celé disertační práce prostřednictvím informačního systému VŠB – TU Ostrava umožňujícího dálkový přístup.

Jsem seznámen s tím, že na mou disertační práci se vztahuje zákon 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že VŠB – TU Ostrava nezasahuje do mých autorských práv užitím mé disertační práce pro vnitřní potřebu VŠB – TU Ostrava (§ 35 odst. (3) zákona 121/2000 Sb. v platném znění).

Užiji-li disertační práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti VŠB – TU Ostrava; v tomto případě má VŠB – TU Ostrava právo požadovat ode mne úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše (§ 60 odst. (3) zákona 121/2000 Sb. v platném znění).

V Ostravě 20. 06. 2011

Ing. Jiří Chalupa

Předmluva

Důvodem vypracování disertační práce je z mého pohledu nedostatek komplexních informací o zabezpečování humanitární pomoci prostřednictvím státu. Předmětem práce je zajistit průběh poznatků z jiných vědních disciplín, jako je mezinárodní právo, vztahy a teorie krizového řízení, za využití vlastních poznatků a zkušeností, které jsem získal v letech 2003 – 2009 při jednáních v pracovní skupině pro civilní ochranu v Radě Evropské unie.

Cílem práce je zmapování současného stavu jak na národní, tak mezinárodní úrovni a formulace postupů při jednáních na národní a mezinárodní úrovni v oblasti humanitární pomoci z úrovně státu.

Závěrem děkuji svému školiteli prof. Dr. Ing. Aleši Dudáčkovi za směrování mé práce. Dále děkuji doc. Ing. Vilému Adamcovi, Ph.D. a doc. Dr. Ing. Michailu Šenovskému za cenné rady, které mi poskytli a kolegům doc. Ing. Josefu Janošcovi CSc. a plk. Mgr. Jiřímu Musílkovi za trpělivost při konzultacích nad jednotlivými aspekty disertační práce.

Obsah

Obsah	7
Seznam ilustrací a tabulek	9
Úvod.....	11
1. Vyhodnocení současného stavu	12
2. Cíle disertační práce.....	14
2.1 Použité metody	14
3. Analýza právního prostředí v ČR	15
4. Analýza humanitární pomoci v Evropské unii.....	18
4.1 DG ECHO	18
4.1.1 Lisabonská smlouva	18
4.2 Mechanismus Civilní ochrany EU	22
4.2.1 Recast	24
4.3 Nástroje Mechanismu	25
4.3.1 Finanční nástroj	27
4.3.2 Aktivace Mechanismu.....	27
5. Analýza mezinárodního úsilí	29
5.1 Okamžitá pomoc	29
5.2 Strategie ukončování pomoci a šedá zóna	30
5.3 Koordinace humanitární pomoci OSN	30
5.3.1 Působnost Úřadu pro koordinaci humanitární činnosti	31
6. Analýza poskytování humanitární pomoci ČR do zahraničí a současného stavu sil a prostředků HZS ČR	32
6.1 Záchranářská humanitární pomoc do zahraničí	33
6.2 Vysílání odřadů MV-generálního ředitelství HZS ČR do zahraničí.....	33
6.3 Rozhodující faktory pro vysílání odřadů do zahraničí.....	35
6.4 Druhy odřadů	38
6.3.1 Personální zajištění odřadů	39
6.3.2 Speciální technické prostředky - záchranné a vyprošťovací prostředky	41
6.4. Poskytování humanitární pomoci do zahraničí Hasičským záchranným sborem ČR ..	43
6.5 Další součásti HZS ČR zajišťující humanitární pomoc	50
6.5.1 Národní základna humanitární pomoci	50
6.5.2 Záchranný útvar HZS ČR v Hlučíně	53
7. Zapojení České republiky do mezinárodních humanitární pomoci v letech 2002 - 2010	56
Rok 2002.....	56

Rok 2003.....	62
Rok 2004.....	67
Rok 2005.....	74
Rok 2006.....	77
Rok 2007.....	84
Rok 2008.....	93
Rok 2009.....	98
Rok 2010.....	103
8. Nedostatky současného stavu	107
9. Závěr	109
10. Summary	110
11. Bibliografické citace	111
12. Bibliografie	114
13. Seznam vlastních prací vztahujících se k tématu disertace	117
Příloha A.....	119

Seznam ilustrací a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1 Mapa Evropské unie [33]	str. 12
Obrázek 2 Mapa dislokace národní základny humanitární pomoci	str. 50
Obrázek 3 Struktura Záchraného útvaru HZS ČR v Hlučíně [32]	str. 56

Seznam tabulek

Tabulka 1 Organizační schéma DG ECHO[26]	str.21
Tabulka 2 Typy přepravy odřadů v závislosti na vzdálenosti	str. 35
Tabulka 3 Přehled jednotek MV-GŘ HZS ČR v souvislosti s rychlou reakcí na humanitární katastrofy v zahraničí [29]	str. 43
Tabulka 4 Rozdělení humanitární pomoci HZS ČR	str. 49

Seznam grafů

Graf 1 Počet žádostí přijatých v rámci Mechanismu prostřednictvím MIC	str. 28
Graf 2 Počet nasazených expertů v misích v rámci Mechanismu	str. 28
Graf 3 Poskytnutá humanitární pomoci do zahraničí HZS ČR	str. 49
Graf 4 Humanitární pomoc v mil. Kč v období 2002 – 2010	str. 106

Seznam fotografií

Fotografie 1 Nácvik nakládky vybavení USAR [27]	str. 37
Fotografie 1 Nácvik nakládky vybavení USAR [27]	str. 37
Fotografie 3 Vzorek ubytovacích prostředků v Národní základně	str. 52
Fotografie 4 Uložení nafukovacích stanových kompletů v Národní základně	str. 53
Fotografie 5 Prostředky pro záchranné a likvidační práce – povodně v Národní základně	str. 53

Úvod

Problematika humanitární činnosti je velmi rozsáhlá. Velmi často se pojem humanitární pomoc vztahuje na pomoc poskytovanou do zahraničí. V literatuře [11] je například humanitární pomoc definovaná takto:

„Humanitární pomoci poskytovanou do zahraničí se rozumí souhrn činností hrazených ze státního rozpočtu, jejichž cílem je zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vzniku mimořádných událostí, jakož i zmírňovat dlouhodobě trvající následky mimořádných událostí a předcházet jejich vzniku a negativním následkům“.

Takto popisuje humanitární pomoc Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí. Tato definice navazuje na uznávaná mezinárodní vymezení humanitární pomoci, z nichž vyplývá, že humanitární pomoc zahrnuje jak reakci na ad hoc přírodní či lidmi způsobené katastrofy, tak pomoc v dlouhodobých (komplexních) humanitárních krizích i při prevenci katastrof.

Již z výše uvedené definice humanitární pomoci je patrné, že se nejedná o jednoduchou činnost. Humanitární pomoc je do jisté míry závislá na dynamice krizové situace a na odolnosti systému, který ohrožuje, a na připravenosti postihnutého státu. Je samozřejmé, že takto nelze hodnotit všechny mimořádné události a návazně humanitární pomoc.

Problematikou humanitární pomoci se zabývá naprostá většina států, a to jak poskytováním, tak jejím příjmem.

1. Vyhodnocení současného stavu

Problematikou humanitární pomoci se zabývá naprostá většina států, záleží vždy na počtu katastrof a vyspělosti státu zda u něj převyšuje poskytování humanitární pomoci nad jejím příjmem.

Mezi vědní disciplíny, které se zabývají humanitární pomocí řadíme:

- Teorii mezinárodních vztahů,
- Politologii,
- Mezinárodní právo,
- Vojenské vědy,
- Bezpečnostní vědy.

V rámci bezpečnostní vědy pak oblast požární ochrany a bezpečnosti. Tato oblast je úzce spojena s politikou státu a jeho opatřeními ve směru poskytování a příjmu humanitární pomoci a v druhém směru vlastním uskutečněním humanitární pomoci. Z toho vyplývá, že nejde pouze o politologické záležitosti a otázky mezinárodních vztahů, ale o otázky vnitřních organizačních struktur státu.

V práci se zabývám pouze otázkou státní, respektive mezinárodní humanitární pomoci z úrovně státu a Evropské unie.

Obrázek 1 Mapa Evropské unie [33]

V případě katastrof (zemětřesení, záplav, hladomorů způsobených válečným konfliktem a podobně), které stát, případně region nedokáže samostatně zvládnout, je potřeba postiženým osobám a oblastem poskytnout okamžitou humanitární pomoc. V literatuře [12] se sled činností uvádí takto: Po první fázi takové pomoci následuje práce na obnově následků katastrofy, která za sebou zanechá mnohokrát škody v tak masivním měřítku, že postižené oblasti bez pomoci zvenčí nejsou schopny obnovit základní fungování vzhledem k lidským i materiálním ztrátám a silně narušené infrastruktuře. Obdobné bude i poskytování humanitární pomoci v postižených oblastech, například povodní, v České republice.

Humanitární pomoc a obnova je obvykle krátkodobá. Reaguje na momentální krizi a je poskytována jen po dobu, dokud postižená země či oblast není schopna z větší části fungovat samostatně. Humanitární pomoc řeší otázky přežití, zdraví, přístřeší, přísunu potravin, zajištění základní hygieny, krizové psychologické pomoci, péče o děti a provizorní obnovy školství. Programy humanitární pomoci a obnovy často za účelem rychlé pomoci používají co nejjednodušších, často dočasných a provizorních řešení.

Typickými aktivitami humanitární pomoci a obnovy jsou:

- Budování dočasných příbytků, případně distribuce materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, příkrývek a podobně,
- poskytování lékařského ošetření,
- zřizování uprchlických táborů,
- provizorní obnova školní výuky,
- psycho-sociální pomoc obětem katastrof,
- rekonstrukce domů,
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení.

Typické formy humanitární pomoci jsou:

- záchranná (záchranná jednotka),
- materiální,
- finanční,
- poradenská,
- kombinovaná

Humanitární pomoc lze charakterizovat jako problém národní i nadnárodní. V rámci národní pomoci zajišťuje koordinaci GŘ HZS ČR samostatně a v rámci poskytování humanitární pomoci přes hranice, je to opět GŘ HZS ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničí.

2. Cíle disertační práce

Předmětem disertační práce je problematika humanitární pomoci nejen z pohledu HZS ČR, ale i z oblasti práva národního, či mezinárodního, ale zejména v oblasti hledání základních vztahů a vazeb mezi danou mimořádnou událostí, a potřebami na její zvládnutí, a to zejména z oblasti sil a prostředků. Analýza právního prostředí a možností zejména HZS ČR, jako profesionálního poskytovatele sil a prostředků a analýza současného stavu Mechanismu civilní ochrany Evropské unie, by mohly posloužit jako podkladový materiál pro tvorbu národního předpisu, například Bezpečnostní strategie, či při zpracování základních strategických a koncepčních dokumentů a legislativních opatření v oblasti humanitární pomoci, případně jako podkladový materiál pro jednání v Pracovní skupině pro civilní ochranu v Evropské radě (PROCIV). Vzhledem k tomu, že problematika humanitární pomoci je velice rozsáhlá, bude práce zaměřena na zabezpečení mezinárodní humanitární pomoci z úrovně státu a to jak na bilaterální úrovni, tak prostřednictvím mezinárodních organizací (EU). Tato disertační práce se bude věnovat ve vztahu k Evropské unii zejména formě záchranné.

2.1 Použité metody

Základem práce je provedení analýz právního prostředí rámujícího humanitární pomoc v ČR a souvisejících předpisů EU, analýza poskytnuté mezinárodní humanitární pomoci a analýza současného stavu sil a prostředků HZS ČR pro poskytování humanitární pomoci. Z již proběhlých mimořádných událostí, zejména povodní, ale i klimatických jevů (extremní horka, zima) je možné získat informace o potřebě pomoci při řešení těchto mimořádných stavů.

3. Analýza právního prostředí v ČR

V České republice se problematikou humanitární pomoci zabýváme dlouhodobě, o čemž také svědčí skutečnost, že tato problematika se stala součástí platných zákonných a podzákonných předpisů. V literatuře [13] je poskytování humanitární pomoci uváděno například takto: Konkrétně lze uvést, že podle **§ 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb.**, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů [1], ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo vnitra plní úkoly v oblasti zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí. Úkoly Ministerstva vnitra na tomto poli plní Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále bude uváděno jako MV-generální ředitelství HZS ČR).

Na základě **§ 7 odst. 2 písm. j) zákona č. 239/2000 Sb.**, Ministerstvo vnitra rozhoduje v dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí o humanitární pomoci poskytované státem do zahraničí a zapojování do mezinárodních záchranných operací. Podrobná pravidla stanoví prováděcí předpisy, především **nařízení vlády č. 463/2000 Sb.**, o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací [4], poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění **nařízení vlády č. 527/2002 Sb.**

Státní humanitární pomoc ČR do zahraničí je realizována z finančních zdrojů alokovaných vládou na daný rok ve státním rozpočtu do účelově vázané rezervy na humanitární pomoc Všeobecné pokladní správy. Z této účelově vázané rezervy čerpá finanční prostředky Ministerstvo zahraničních věcí a pravidelně informuje vládu o jejich čerpání.

Dalším důležitým právním předpisem je **zákon č. 133/1985 Sb.**, o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů [2], jenž umožňuje Ministerstvu vnitra ČR soustřeďovat a nasazovat síly a prostředky požární ochrany při poskytování mezistátní pomoci bez ohledu na to, kdo s nimi disponuje. Spolupráci Hasičského záchranného sboru ČR s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty umožňuje **zákon č. 238/2000 Sb.**, o Hasičském záchranném sboru ČR, ve znění pozdějších předpisů [3]. Hlavní zásady zapojování sil a prostředků České republiky do mezinárodních záchranných operací

a poskytování humanitární pomoci do zahraničí byly popsány v materiálu Zapojení České republiky do mírových a záchranných operací a humanitární pomoci, který byl přijat **usnesením vlády ČR č. 458 ze dne 9. května 2001 [5]**.

Jak uvádí další prameny[15], Ministr zahraničních věcí v návaznosti na **usnesení vlády ČR č. 153/1995** ve znění usnesení vlády č. 342/1996 rozhodoval o poskytnutí humanitární pomoci do výše 5 mil. Kč na základě konkrétní situace v postižené oblasti. Podle nového zákona o IZS tak rozhoduje v dohodě s MV ČR. V případech, které svým rozsahem vyžadují poskytnutí pomoci ve větším rozsahu, či které vyžadují spolupráci více ministerstev, buď učiní rozhodnutí vláda ČR nebo je aktivován krizový štáb MV ČR, kam má MV ČR právo vyžadovat účast zástupců jiných ministerstev a ústředních orgánů, popřípadě jiných odborníků.

Poskytování humanitární pomoci ČR do zahraničí se dále opírá o:

- Usnesení vlády ČR č. 153/1995 - Zásady pro poskytování zahraniční pomoci a jeho změny, usnesením vlády ČR č. 342/1996;
- Usnesení vlády ČR č. 381/1999 k výběru a pořízení humanitární pomoci vlády do zahraničí;
- Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek ve znění pozdějších předpisů, zejména novelizací zákonem č. 28/2000 Sb.;
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon);
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách;
- Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání;
- Ústavní zákon č. 300/2000 Sb., který upravuje rozhodování o vyslání ozbrojených sil ČR do mírových operací a jejich účast na záchranných pracích v zahraničí při živelních pohromách, průmyslových nebo ekologických haváriích;
- Mezinárodní smlouvy sjednané s Polskem, Německem, Slovenskem, Rakouskem a Maďarskem o pomoci a spolupráci při katastrofách a velkých haváriích.

V současné době je nejdůležitějším právním předpisem **zákon 151/2010 Sb.**, o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů [14], ve kterém jsou následovně definovány kompetence MZV a MV ve vztahu k zajišťování mezinárodní humanitární pomoci, citují:

„§ 7

(2) Ministerstvo zahraničních věcí poskytuje humanitární pomoc do států mimo Evropskou unii a Evropský hospodářský prostor a rozhoduje o jejím rozsahu a formě. Při rozhodování o poskytování materiální a záchranářské pomoci postupuje v součinnosti s Ministerstvem vnitra.

§ 9

Ministerstvo vnitra poskytuje humanitární pomoc do členských států Evropské unie a jiných států tvořících Evropský hospodářský prostor a rozhoduje o jejím rozsahu a formě. O poskytnutí humanitární pomoci informuje Ministerstvo zahraničních věcí“

4. Analýza humanitární pomoci v Evropské unii

Literární prameny [8] uvádějí následující oblasti poskytování humanitární pomoci Evropskou unií (EU). Ta je přítomná ve všech oblastech nepokojů, zejména v Iráku, Afghánistánu, na palestinských územích a na několika místech v Africe. Pomáhá na celém světě, i v takzvaných zapomenutých krizových oblastech, kde vládne nestabilita po ukončení konfliktu. Takovými oblastmi jsou například Čechensko, Kašmír, Nepál, Barma (Myanmar), západní Sahara a Kolumbie .

4.1 DG ECHO

Organizací a prováděním humanitární pomoci EU je pověřeno generální ředitelství Evropské komise pro humanitární pomoc, známé pod zkratkou DG ECHO [7]. Činnosti DG ECHO odrážejí nárůst vážných krizí ve světě a vůli EU hrát vedoucí úlohu při poskytování nezbytného vybavení a odborné pomoci jejich obětem. Jeho průměrný roční rozpočet za poslední roky činil okolo 700 milionů eur a jeho nejdůležitějším úkolem je zachraňovat životy, snižovat strádání a chránit integritu a důstojnost dotčených osob. Okamžitá pomoc obvykle zahrnuje poskytnutí stanů, příkrývek a dalších základních potřeb, jako jsou potraviny, léky, lékařská zařízení, zařízení na čištění vody a paliva. DG ECHO také financuje týmy lékařů, experty na odstraňování min, dopravu a logistickou podporu. Od roku 1992 působil už ve více než 100 zemích.

4.1.1 Lisabonská smlouva

Po podpisu Lisabonské smlouvy v portugalském hlavním městě 13. prosince 2007 trvalo téměř dva roky, než tato smlouva po ratifikaci všemi členskými státy Evropské unie dne 1. prosince 2009 vstoupila v platnost. Lisabonská smlouva mění dvě zakládající smlouvy Evropské unie, a to Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství. Ratifikací Lisabonské smlouvy dochází také i ke kvalitativnímu posunu v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci.

Lisabonská smlouva [16] má zvyšovat akceschopnost Evropské unie v prioritních oblastech, ke kterým se řadí i civilní ochrana a humanitární pomoc.

O civilní ochraně se píše v části čtvrté (Vnitřní politiky a činnosti Unie), Hlavě XXIII, článku 196:

„Článek 196

1. Unie podporuje spolupráci mezi členskými státy ve snaze posílit účinnost systémů pro předcházení přírodním nebo člověkem způsobeným pohromám a pro ochranu proti nim.

Činnost Unie je zaměřena na:

- a) podporu a doplňování činností členských států na celostátní, regionální a místní úrovni, které se týkají předcházení rizikům, přípravy osob zabývajících se civilní ochranou a zásahu v případě přírodních nebo člověkem způsobených pohrom uvnitř Unie;
  - b) podporu rychlé a účinné operativní spolupráce uvnitř Unie mezi vnitrostátními útvary civilní ochrany;
  - c) napomáhání soudržnosti akcí podnikaných v oblasti civilní ochrany na mezinárodní úrovni.
2. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem opatření nezbytná jako příspěvek k dosažení cílů uvedených v odstavci 1 s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.“

Oblast humanitární pomoci je popsána v části páté (Vnější činnost Unie), Hlavě III, „Kapitole 3, článku 214:

1. Činnosti Unie v oblasti humanitární pomoci jsou prováděny v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie. Tyto činnosti jsou určeny k poskytnutí cílené pomoci a podpory obyvatelstvu třetích zemí postiženému přírodními nebo člověkem způsobenými pohromami, aby byly zajištěny humanitární potřeby vyplývající z těchto různých situací. Činnosti Unie a členských států se navzájem doplňují a posilují.
2. Činnosti humanitární pomoci jsou prováděny v souladu se zásadami mezinárodního práva a v souladu se zásadami nestrannosti, neutrality a nepřipustnosti diskriminace.

3. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem opatření vymezující rámec, v němž se provádějí činnosti humanitární pomoci Unie.
4. Unie může se třetími zeměmi a příslušnými mezinárodními organizacemi uzavřít jakoukoli dohodu účelnou pro dosažení cílů uvedených v odstavci 1 a v článku 21 Smlouvy o Evropské unii.

První pododstavec se nedotýká pravomoci členských států vést jednání na mezinárodní úrovni a uzavírat mezinárodní smlouvy.

5. K vytvoření rámce pro společný příspěvek mladých Evropanů k humanitárním činnostem Unie se zřídí Evropský dobrovolnický sbor humanitární pomoci. Evropský parlament a Rada stanoví řádným legislativním postupem formou nařízení statut a způsoby fungování sboru.
6. Komise může vyvinout jakoukoli užitečnou činnost potřebnou na podporu koordinace činností Unie a členských států, aby prohloubila účinnost a doplňkovost programů Unie a programů členských států v oblasti humanitární pomoci.
7. Unie zajišťuje, aby její akce humanitární pomoci byly koordinovány s činnostmi mezinárodních organizací a institucí, především těch, které jsou součástí systému Organizace spojených národů, a aby s těmito činnostmi byly slučitelné“ [16].

Výše uvedené články mění také pohled na ochranu obyvatelstva v EU a ve třetích zemích (mimo EU). Další změnou, která nastala po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, je vytvoření nového Generálního ředitelství (GŘ) Evropské komise (Komise) pro humanitární pomoc a civilní ochranu. Toto GŘ vzniklo sloučením DG ECHO (Úřad pro humanitární pomoc) a Odboru civilní ochrany, který byl až doposud začleněn v GŘ Komise pro životní prostředí. Vedením DG ECHO je pověřena komisařka Kristalina Georgievová, která je zodpovědná za mezinárodní spolupráci, humanitární pomoc a zvládání krizí. Následující tabulka zobrazuje organizační schéma DG ECHO. Z pohledu obsahu disertační práce je pro Českou republiku nejdůležitější spolupráce s odbory A/5 a B/1 které mají na starosti záchrannářskou pomoc, respektive civilní ochranu v rámci Mechanismu CO v EU.

Tabulka 1 Organizační schéma DG ECHO[26]

Director-General: <u>Peter ZANGL</u>		
Assistant to the DG: <u>Kim ELING</u>		Sector Internal Audit & Advice: <u>Nadine WRAITH</u>
ECHO.A Strategy, Policy and Internal Co-operation: (vacant)	ECHO.B Humanitarian and Civil Protection Operations: <u>Steffen STENBERG</u>	ECHO.C Resources, Partnerships and Operational Support: <u>Walter SCHWARZENBRUNNER</u>
Adviser - Policy co-ordination: (vacant)	Adviser - Operational co-ordination with field network, Advocacy: <u>Simon HORNER</u>	
A/1 - Strategy, Co-ordination and Inter-Institutional Relations: <u>Leonor NIETO LEON</u>	B/1 - Emergency Response: <u>Hans DAS</u>	C/1 - Human Resources, Security, Document Management: <u>René GUTH</u>
A/2 - Information and Communication: <u>Mihela ZUPANCIC</u>	B/2 - Central Africa, Sudan, Chad: <u>Andrea KOULAIMAH GABRIEL</u>	C/2 - Budget, External Audit, Informatics: <u>Vijay BHARDWAJ</u>
A/3 - Policy and Implementation Frameworks: <u>Henrike TRAUTMANN</u>	B/3 - East, West and Southern Africa, Indian Ocean: <u>Cees WITTEBROOD</u>	C/3 - Finance, Legal Affairs and Partner Support: <u>Jean-Pierre BUISSERET</u>
A/4 - Specific Thematic Policies: <u>Jan Artur SIENCZEWSKI</u>	B/4 - European Neighbourhood, Middle East, Central and South-Western Asia: <u>Johannes LUCHNER</u>	C/4 - Field Network, Transport and Logistics: <u>Herman MOSSELMANS</u>
A/5 - Civil Protection Policy, Prevention, Preparedness and Disaster Risk Reduction: <u>Ian CLARK</u>	B/5 - Asia, Latin America, Caribbean, Pacific: <u>Esko KENTRSCHYNSKYJ</u>	

4.2 Mechanismus Civilní ochrany EU

K tomu, než se civilní ochrana v Evropské unii dostala až na současnou úroveň, byla potřeba hodně času a tvrdá práce zástupců Komise a členských států EU. Počátek procesu vzniku civilní ochrany v EU můžeme datovat do roku 1985, kdy se otázka civilní ochrany diskutovala na ministerském jednání v Římě. Již v roce 1987 bylo vydáno Usnesení rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o představení spolupráce společenství v oblasti civilní ochrany, jež „zadalo Komisi vytvořit Průvodce civilní ochrany v Evropském společenství za pomoci výboru expertů z členských zemí“ [17]. Dalším významným mezníkem je rok 1999, kdy bylo schváleno Rozhodnutí rady zřizující akční program Společenství v oblasti civilní ochrany pro roky 2000-2004. Poté následoval rok 2001 s teroristickými útoky v USA, ve kterém byl schválen Mechanismus civilní ochrany Společenství [18]. Implementace výše uvedeného dokumentu do praxe však probíhala velice těžko, a zemětřesení v Iránu v roce 2003, tsunami v Asii v roce 2004 a hurikán Katrina v roce 2005 ukázaly, že funkce Mechanismu není optimálně nastavena. O vzniklých problémech, včetně problematické spolupráce s OSN, Úřadem pro koordinaci humanitární činnosti (UN OCHA) například svědčí záznam z vyhodnocení zemětřesení v Iránu[23], cituji:

„V první části jednání prezentoval zástupce bývalého Italského předsednictví činnost koordinačního týmu EU v Iránu po zemětřesení (27. 12. 2003-2. 1. 2004). Uvedl, že zde měla EU příležitost vyzkoušet Mechanismus v praxi (činnost EU při zemětřesení v Alžírsku v létě 2003, kdy EU uvedla to samé, byla nyní vyhodnocena jako nepřipravená). Činnost koordinačního týmu EU je podrobně popsána v dokumentu DS 31/04.

Pozitiva: - poprvé EU uskutečnila konkrétní koordinaci,

- první krok k vytvoření EU Task Force,
- Mechanismus EU byl konfrontován se systémem UN,
- EU se politicky zviditelnila, na místě byl vyvěšen prapor EU

Negativa: - je třeba definovat mandát koordinátora,

- chybí dořešit vztah s UN OCHA,
- chybí přesná pravidla aktivování Mechanismu,
- chybí „viditelnost“ Mechanismu.

Dále vystoupila zástupkyně ECHO (organizace EU, zajišťující humanitární pomoc). ECHO má podepsané „Memorandum of Understanding“ s UN OCHA, v případě humanitární pomoci pracuje pod vedením UN. ECHO nepodléhá žádným politickým vlivům.

Následovala diskuse, hned první diskutující, UK, se zeptal, jakou přidanou hodnotu měla účast koordinátora EU v Iránu. IT odpověděla, že šlo o experiment v rámci výstavby systému. Španělsko poté pohrozilo, že pokud se budou dávat obdobné otázky, tak jednání opustí. UK definovala podmínky dobrého zásahu:

1. rychlé nasazení záchranných týmů,
2. včasné určení počtu záchranných týmů, velký počet týmů neznamená velkou efektivitu práce, řada týmů je vyslána z politických důvodů,
3. zajištění dobré výbavy týmů,
4. přesné určení místa práce,
5. kvalitní zmapování situace a místa.

V koordinaci s UN nevidí UK problém.

Komise uvedla okruhy, které musí vyřešit – Jak zlepšit nový systém EU (Mechanismus) a jak zajistit, aby nový systém EU doplňoval systém UN (pozn. Na lednovém jednání PROCIV tato možnost ještě nepadala v úvahu, naopak UN měla počítat s EU, jako s dalším koordinátorem).

Myšlenku, že by EU podporovala systém vytvořený UN podpořila většina přítomných. GE a SP upozornilo na fakt, že Mechanismus byl vytvořen pro vnitřek EU a ne pro zásahy ve třetích zemích. Komise, jako obvykle, proklamovala, že od nynějška musíme pracovat lépe a požádala zúčastněné země o zaslání písemných připomínek.

Závěr: Jednání ke vztahům EU-UN proběhnou na příštím jednání PROCIV a v dalších výborech. Komise bude dále pokračovat v jednáních s UN OCHA. (Chalupa)“

Významným zlomovým bodem pro změnu Mechanismu byla humanitární pomoc EU do USA po hurikánu Catrina. Krátkému vyhodnocení pomoci zaznělo na jednání PROCIV dne 14. září 2005, kdy byla organizace humanitární pomoci hned v prvním bodě jednání takto shrnuta:

„Informace o pomoci EU do USA – Hurikán Katrina

PRES uvedlo, že se snažilo koordinovat pomoc co nejefektivněji. Poprvé nabídlo 25 ČS pomoc prostřednictvím MIC. Komise k poskytnutí pomoci přistoupila jako ke každé jiné krizi. To jí vzápětí vrátila FR a IT, když ve svých příspěvcích kritizovaly Komisi právě za přístup, který byl „jako při každé jiné krizi“. Pomáhalo „jen“ 25 ČS a ne EU. FR dokonce hovořila o sabotáži (politické) snah EU. EU se politicky nezviditelnila, kde byl komisař pro životní prostředí? SP nejprve připomnělo lesní požáry v létě, a pak vyjádřilo svojí frustraci z pomoci USA – „Na straně EU vše trvá strašně dlouho, projevujeme intelektuální a fyzickou neschopnost. Firma Sony může objednat letadla pro své zboží, EU ne“. Komise se ohradila, že transport prostřednictvím NATO bylo rozhodnutím ČS. Závěr: Komise připraví vyhodnocení operace a svolá jednání.“

Výše uvedené události vedly ke zvýšené činnosti Komise na přepracování „starého“ Mechanismu. Ten byl v letech 2005 – 2006 přepracován Komisí a následně schválen Radou v roce 2007. Jeho nový název byl **Recast** [19].

4.2.1 Recast

Recast, čili „Přepracovaný Mechanismus“, dále jen Mechanismus slouží, cituji: „na podporu zesílené spolupráce mezi Společenstvím a členskými státy při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany v případě výskytu závažných mimořádných událostí nebo bezprostředního nebezpečí jejich výskytu.

Mechanismus má zajistit ochranu především osob, ale také životního prostředí a majetku, včetně kulturního dědictví, v případě výskytu přírodních a člověkem způsobených pohrom, teroristických činů a technologických, radiologických nebo ekologických havárií, včetně znečištění vod v důsledku námořních havárií, uvnitř nebo vně Společenství, přičemž zohledňuje zvláštní potřeby izolovaných, nejvzdálenějších a jiných regionů nebo ostrovů Společenství.“

4.3 Nástroje Mechanismu

- **Monitorovací a informační středisko (MIC)**

Je dostupné 24 hodin denně, a dá se nazvat nervovým centrem Mechanismu. Je zatím stále fyzicky umístěno v Generálním ředitelství pro životní prostředí, i když po organizační stránce patří pod ECHO. Umožňuje zemím, které požádají o pomoc (státy EU a třetí země) přístup k prostředkům civilní ochrany v EU. Působí jako komunikační uzel na velitelské úrovni mezi státy poskytujícími pomoc, postiženou zemí a vyslanými experty do postižené země. Komise předpokládá, že do konce roku 2011 bude sloučeno s operačním centrem ECHO a tím vznikne nové operační středisko se zkratkou ERC (Emergency Response Centre).

- **Společný komunikační a informační systém pro případy mimořádných událostí (CECIS)**

Informační systém na webové bázi propojuje operační střediska civilní ochrany všech členských států EU. Vytváří integrující platformu pro přijímání a zasílání informací o katastrofách a žádostí o pomoc.

- **Výcvikový program**

Slouží ke zlepšení koordinace zásahů civilní ochrany a zvyšuje vědomosti a dovednosti expertů, kteří se zúčastňují zásahů civilní ochrany. Výcvik zahrnuje, mimo jiné, i pořádání workshopů, seminářů, štábních a polních cvičení.

- **Moduly civilní ochrany**

Moduly jsou tvořeny z národních týmů jednoho, nebo více členských států na dobrovolné bázi. V současné době je definováno následujících 17 Modulů:

- **Modul pro vysokokapacitní odčerpávání**
- **Modul na čištění vody**
- **Modul pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách**
- **Modul pro vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách**

- **Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí vrtulníků**
- **Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí letadel**
- **Předsunutá zdravotnická jednotka**
- **Předsunutá zdravotnická jednotka s chirurgií**
- **Polní nemocnice**
- **Letecká evakuace obětí pohromy**
- **Nouzové dočasné přístřeší**
- **Chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků**
- **Vyhledávání a záchranné práce v podmínkách CBRN**
- **Pozemní hašení lesních požárů**
- **Pozemní hašení lesních požárů s pomocí vozidel**
- **Kontrola šíření povodní**
- **Povodňové záchranné práce s pomocí člunů**

Výše uvedené Moduly musí splňovat následující požadavky /prvky soběstačnosti: vhodná ochrana před povětrnostními vlivy; zdroj elektrické energie a světla pokrývající spotřebu operační základny; hygienická zařízení určená pro personál modulu; dostupnost potravin a vody; zařízení pro skladování a údržbu vybavení modulu; vyšší a střední zdravotnický personál; vybavení pro komunikaci s příslušnými partnery; místní přeprava; logistika. Doba, po kterou musí být na počátku plnění mise zaručena soběstačnost, nesmí být kratší než 96 hodin. V příloze A uvádím celý text „Rozhodnutí Komise ze dne 29. Července 2010 , kterým se mění rozhodnutí 2004/277/ES, Euratom, pokud jde o prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství“, ve kterém jsou jmenovitě uvedeny Moduly, jejich popis a úkoly.

Další podpůrná a doplňková opatření jsou uvedena v článku 4 rozhodnutí Rady 2007/162/ES, Euratom ze dne 5. března 2007 o zřízení finančního nástroje pro civilní ochranu [20].

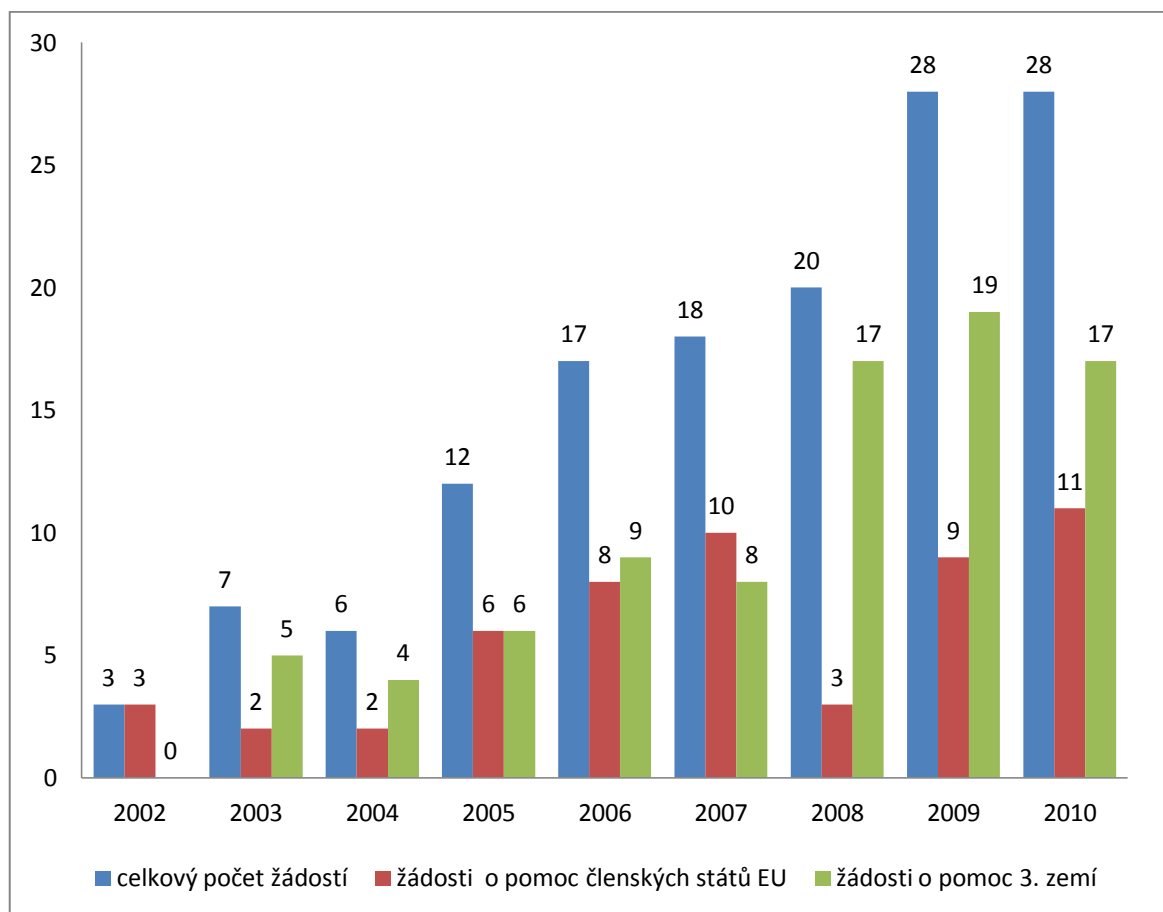
4.3.1 Finanční nástroj

- Byl zřízen rozhodnutím Rady 2007/162/ES, Euratom dne 5. března 2007 jako nástroj na podporu úsilí členských států při odezvě na závažné mimořádné události a na podporu zesílené spolupráce mezi členskými státy v oblasti CO, vztahuje se na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013,
- na jeho základě může být poskytována finanční pomoc jako příspěvek ke zlepšení účinnosti odezvy na závažné mimořádné události a k posílení opatření prevence a připravenosti na všechny druhy mimořádných událostí,
- zajišťuje vyjádření evropské solidarity vůči zemím postiženým závažnými mimořádnými událostmi tím, že usnadní poskytování pomoci prostřednictvím zásahových prostředků členských států,
- zadávání veřejných zakázek a udělování grantů v rámci nástroje je prováděno v souladu s nařízením Rady (ES, Euratom) 1605/2005 ze dne 25.6.2002.

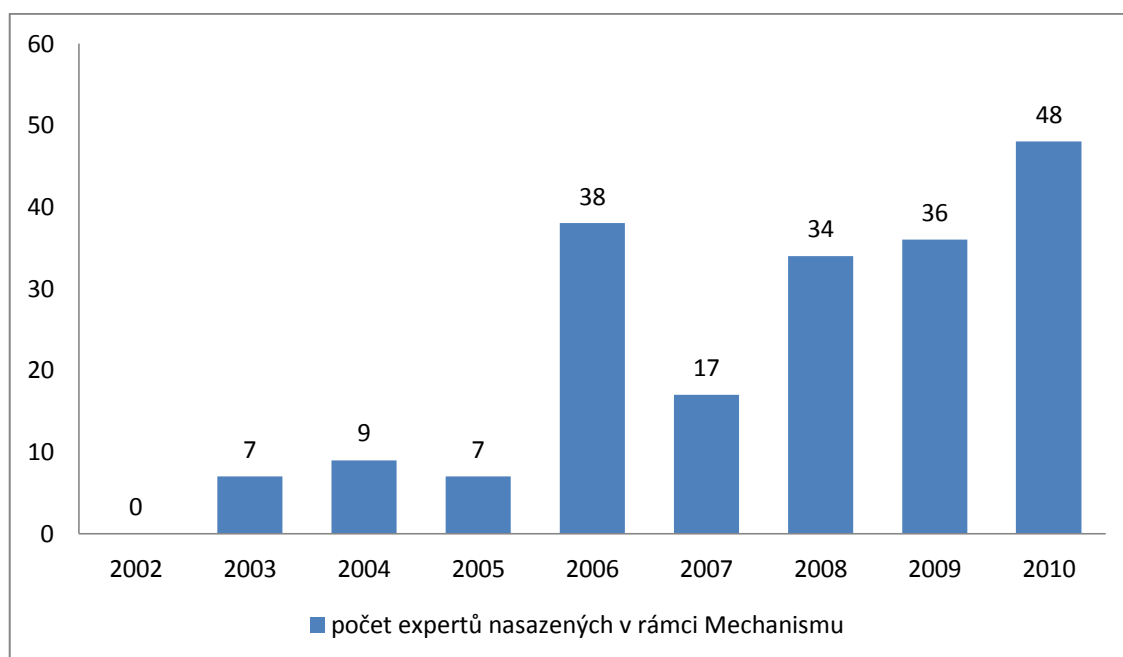
4.3.2 Aktivace Mechanismu

Jak jsem již uvedl, řada katastrof, respektive tlak jednotlivých členských států EU na Komisi způsobil její zvýšenou činnost při přepracování základních legislativních dokumentů týkajících se civilní ochrany v EU. Druhým aspektem bylo i to, že se Mechanismus začínal více dostávat do podvědomí jak členských států, tak 3. zemí (státy mimo EU). Od roku 2002 začal výcvik expertů Mechanismu, kteří byli vysíláni na jeho absolvování ze státních organizací civilní ochrany členských států EU.

Následující grafy shrnují počet žádostí o pomoc, které přijal MIC během let 2002-2010, a počet expertů nasazených na misích v rámci Mechanismu. Informace o počtu nasazení Modulů v rámci Mechanismu je velice obtížné získat. Například v roce 2010 zasahoval pouze 1 Modul pro vysokokapacitní čerpání při povodních v Polsku. Při konzultaci v Komisi jsem dostal informaci, že nasazení Modulů je v řádu jednotek. Ve většině případů nasazuje EU své experty a jednotlivé členské státy své záchranné týmy.

Graf 1 Počet žádostí přijatých v rámci Mechanismu prostřednictvím MIC

Graf 2 Počet nasazených expertů v misích v rámci Mechanismu

5. Analýza mezinárodního úsilí

EU a DG ECHO samy nemohou mobilizovat nezbytné zdroje k poskytování okamžité humanitární pomoci, k nasazování záchranných týmů, budování polních nemocnic a zřizování nouzových komunikačních systémů. DG ECHO proto tyto operace financuje a koordinuje, avšak při dodávkách potravin a přístrojů a při provádění programů okamžité pomoci se spoléhá na své partnery – nevládní organizace, odborné agentury OSN a Mezinárodní červený kříž.

Každý z partnerů plní specifickou úlohu. Nevládní organizace často hrají klíčovou roli v regionech postižených občanskou válkou, kam byl agenturám OSN nebo Červenému kříži odepřen přístup. Ve složitých krizích zasahujících velké oblasti, při nichž dochází k rozsáhlým přesunům obyvatelstva, mohou pouze velké agentury OSN jako Světový potravinový program či Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky poskytnout velký objem pomoci všem obětem. Mezinárodní výbor červeného kříže, který disponuje sítí poboček po celém světě, je obvykle nejrychleji schopen poskytnout pomoc oblastem zasaženým náhlými přírodními pohromami.

5.1 Okamžitá pomoc

Humanitární pomoc EU sestává ze tří hlavních součástí: okamžité pomoci, potravinové pomoci a pomoci uprchlíkům z oblastí zasažených konfliktem a osobám vysídleným v zemích či regionech postižených válkou.

Okamžitá pomoc se poskytuje ve formě hotovosti na nákup základních potřeb, jako jsou léky, potraviny a přístřeší, nebo na financování rekonstrukčních prací po přírodní pohromě. Tato pomoc musí být rychlá a pružná.

Potravinová pomoc má dvě formy. Zaprvé EU přispívá k zabezpečování pravidelných dodávek potravin regionům postiženým hladomorem nebo suchem do doby, než bude obnovena běžná produkce. Zadruhé poskytuje okamžitou potravinovou pomoc v situacích, kdy v důsledku neočekávaných přírodních pohrom či katastrof způsobených člověkem nastane náhlý nedostatek potravin.

Evropská unie a její členské státy poskytují pomoc uprchlíkům vyhnaným ze svých zemí a osobám vysídleným ve svých zemích či regionech. Pomoc EU jim pomáhá překonat kritické období, než se budou moci vrátit do svých domovů nebo se usadit v nové zemi.

5.2 Strategie ukončování pomoci a šedá zóna

Humanitární pomoc při mimořádných událostech je ze své podstaty krátkodobá. Operace financované EU obvykle netrvají déle než šest měsíců. Unie však chce zajistit, aby v okamžiku ukončení humanitární pomoci měly osoby, kterým byla pomoc poskytována, svou situaci samy pod kontrolou nebo aby místo ní byla poskytována jiná, dlouhodobější forma pomoci (rozvojová pomoc). Existuje však riziko, že po skončení humanitární pomoci nebude situace pod kontrolou.

S cílem minimalizovat toto riziko požaduje EU od svých partnerů, aby při přípravě projektů stanovili ukončovací strategii, podle které při ukončení projektu buď předají kontrolu místním úřadům, nebo není-li to možné, zajistí jako náhradu za svou činnost jinou pomoc.

5.3 Koordinace humanitární pomoci OSN

Dle literárních pramenů [9] došlo v uplynulém desetiletí k výraznému nárůstu počtu i intenzity občanských válek. Tyto konflikty vedly k rozsáhlým humanitárním krizím, vyžádaly si nesčetné oběti na životech, vedly k masovému vysídlování a vážnému narušení společností v již tak složitém politickém prostředí. OSN musí být schopná na tyto jevy rychle a efektivně reagovat.

V roce 1991 založilo Valné shromáždění Stálý meziresortní výbor pověřený koordinací mezinárodní reakce na humanitární krize. Ústředním prvkem tohoto úsilí je Koordinátor humanitární pomoci OSN, který plní úlohu hlavního strategického poradce, koordinátora a obhájce v oblasti humanitární činnosti. Zároveň stojí v čele Úřadu pro koordinaci humanitární činnosti (OCHA), který koordinuje poskytování pomoci OSN v případech, kdy rozsah poskytované pomoci přesahuje možnosti a mandát jedné agentury.

Mnozí aktéři – vlády, nevládní organizace, agentury OSN – se snaží reagovat na krize společně. Aby pomoc byla rychlá a efektivní, spolupracují aktéři s OCHA na vytvoření uceleného rámce pomoci.

5.3.1 Působnost Úřadu pro koordinaci humanitární činnosti

V případě krize koordinuje OCHA mezinárodní spolupráci. Konzultuje ji s týmy OSN v daných zemích a provádí meziresortní jednání v ústředí OSN, aby bylo dosaženo shody ohledně hlavních akčních priorit.

OCHA dále koordinuje mise agentur OSN zaměřené na posouzení rozsahu potřebné pomoci, pomáhá mobilizovat nezbytné zdroje prostřednictvím vypisování meziresortních sbírek, organizuje setkání dárců, monitoruje stav příspěvků přicházejících v reakci na výzvy a vydává zprávy o vývoji situace pro dárcce a další aktéry. Od roku 1992 se díky meziresortním výzvám podařilo shromáždit přes 14 miliard dolarů pro použití v krizových situacích.

OCHA také spolupracuje se svými partnery v rámci humanitárního společenství při vytváření konsenzu a strategií a definování konkrétních problémů, které vyplývají ze zkušeností získaných při poskytování pomoci. OCHA se snaží zabezpečit, aby byly řešeny všechny zásadní problémy, včetně těch, které svou povahou spadají mimo přímý mandát humanitárních organizací, jako je například utrpení osob vysídlených v rámci jednoho státu. Zviditelňováním humanitárních problémů dává OCHA zaznít hlasům osob, které by se jinak staly jen tichými oběťmi krizí, a zajišťuje, že názory a zájmy humanitárního společenství se odrazí v celkovém úsilí o obnovu a nastolení míru. OCHA prosazuje důsledné respektování humanitárních norem a zásad a upozorňuje na konkrétní specifické problémy, jako je například přístup k postiženým obyvatelům, humanitární dopad sankcí, problematika nášlapných min nebo nekontrolované šíření lehkých zbraní.

Ústřední revolvingový fond OCHA zajišťuje přísun financí potřebných pro okamžitou reakci na krizi. Je využíván humanitárními organizacemi, které mají problémy s přísunem hotovosti před obdržením příspěvků od dárců. Organizace, která si od fondu vypůjčí určitou částku, ji musí splatit v průběhu jednoho roku. Od roku 1992 byl fond využit přibližně stošedesátkrát a půjčil prostředky v souhrnné hodnotě přesahující 228 milionů dolarů.

OCHA rovněž spravuje Relief Web [10], přední humanitární internetovou stránku, která poskytuje aktuální informace o humanitárních krizích po celém světě.

6. Analýza poskytování humanitární pomoci ČR do zahraničí a současného stavu sil a prostředků HZS ČR

Česká republika již několik let poskytuje na základě výše uvedených předpisů následující typy pomoci do zahraničí:

- záchrannářskou
- materiální
- finanční
- poradenskou
- kombinovanou pomoc do zahraničí

ČR poskytuje do zahraničí humanitární pomoc na bilaterální úrovni nebo prostřednictvím mezinárodních organizací. Kontaktním místem České republiky pro mezinárodní organizace a jejich operační centra jako jsou MIC, NATO-EADRCC, MAAE, UN-OCHA atd. je operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR (OPIS).

V případě jakékoliv mimořádné události, kdy postižený stát požádá o pomoc prostřednictvím příslušné mezinárodní organizace nebo prostřednictvím zastupitelského úřadu ČR v postiženém státu, je tato informace přijata na operačním a informačním středisku MV - generálního ředitelství HZS ČR, které v dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí připraví návrh na poskytnutí pomoci. Dále pak operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR s mezinárodní organizací aktivně spolupracuje při přípravě, koordinaci a realizaci humanitární pomoci.

MV-generální ředitelství HZS ČR v průběhu realizace poskytování humanitární pomoci stále spolupracuje s Ministerstvem zahraničních věcí, které zajišťuje např. komunikaci se zastupitelským úřadem, informace z postiženého státu, víza pro členy záchranné jednotky (dále jen "odřadu") nebo víza pro doprovod materiální humanitární pomoci. Dále Ministerstvo zahraničních věcí zajišťuje protokolární předání humanitární pomoci.

Poskytnutí humanitární pomoci do zahraničí je také politickým rozhodnutím ČR, poskytuje se vzhledem k politické situaci ve světě a vzhledem ke vztahu ČR a postiženého státu.

ČR má uzavřeny mezivládní dvoustranné dohody o spolupráci a pomoci při katastrofách, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech se všemi sousedními zeměmi a s Maďarskem, což umožňuje záchranným jednotkám v případě mimořádné události překračovat státní hranici ve zjednodušeném režimu. V rámci přeshraniční spolupráce jednotky příslušného územního celku (HZS kraje) zasahují na území příslušného územního celku sousedního státu na základě uvedených dohod. Žádost o pomoc si předávají operační střediska příslušných územních celků, na české straně je to KOPIS HZS kraje či operační středisko územního odboru. Veškeré zásahy na území druhého státu se následně ohlásí na OPIS MV-generálního ředitelství HZS ČR. Tyto dohody dále upravují např. společná školení, cvičení, vzájemnou výměnu informací, používání radiostanic, náhrady vzniklých škod, použití letadel, atd.

6.1 Záchranářská humanitární pomoc do zahraničí

V rámci záchranářské humanitární pomoci do zahraničí jsou připraveny speciální typy odřadů. Odřady jsou vždy složeny tak, aby odpovídaly potřebám v místě mimořádné události (požární odřad, povodňový odřad, USAR odřad,...). Členy odřadu jsou hlavně příslušníci HZS ČR a dále mohou být součástí odřadu také příslušníci kynologických brigád, SÚJCHBO, SÚRAO, Policie ČR, apod.

Zásady pro vytváření odřadů pro poskytování pomoci mezi kraji v rámci ČR a při zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací jsou stanoveny pokynem generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 45 ze dne 9.10.2003, ve znění pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra č. 7 ze dne 2.2.2004 [6].

6.2 Vysílání odřadů MV-generálního ředitelství HZS ČR do zahraničí

Podle [21], uvedení předurčených sil a prostředků do pohotovosti provádí na pokyn řídicího důstojníka operační a informační středisko MV generálního ředitelství HZS ČR po

obdržení informace o vzniku závažné mimořádné události v zahraničí nebo při vyžádání pomoci ze zahraničí. Po upřesnění jmenného seznamu zajišťuje řídící důstojník vydání rozkazu generálního ředitele HZS ČR k povolání příslušníků k pracovní cestě k plnění mimořádných úkolů HZS ČR, kterým se určí velitel odřadu, zařadí do odřadu osoby poskytující pomoc, stanoví cíl a způsob přepravy, místo soustředění, doba odjezdu a další náležitosti dle čl. 4 pokynem generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 45 ze dne 9.10.2003, ve znění pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra č. 7 ze dne 2.2.2004. Svoz příslušníků nebo kynologů na místo soustředění k vyslání odřadu je zajišťován HZS krajů, případně ve spolupráci s Policií ČR na základě rozhodnutí řídícího důstojníka MV-generálního ředitelství HZS ČR.

Současně s uvedením odřadu do pohotovosti je ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí a odborem mezinárodní spolupráce MV zjišťována:

- situace v místě nasazení,
- požadavky na pomoc,
- kontakty na kompetentní orgány postižené země, její zastupitelský úřad v ČR a náš zastupitelský úřad v postižené zemi,
- rychlý průjezd tranzitními zeměmi,
- nutnost zajištění víz.

Před vysláním je veliteli odřadu předána zúčtovatelná záloha v zahraniční měně potřebná pro zahraniční služební cestu ve smyslu zákona o cestovních náhradách a uzavřeno pojištění. Finanční prostředky v zahraniční měně zajišťuje odbor mezinárodní spolupráce MV ve spolupráci s MV-generálním ředitelstvím HZS ČR.

Při letecké přepravě je třeba s kompetentními orgány postižené země dohodnout návaznou přepravu do místa určení z cílového letiště.

Před odjezdem – odletem jednotky je jednotce přečten ROZKAZ generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR, k povolání příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR na služební cestu k poskytnutí humanitární pomoci, který je vydáný souladu s § 136 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním

poměru“) a v souladu s § 7b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

6.3 Rozhodující faktory pro vysílání odřadů do zahraničí

vzdálenost a místo určení

- **Teritorium Evropy a ostatních států světa**
Typy vyslání odřadů MV-generálního ředitelství HZS ČR ukazuje následující tabulka.

Tabulka 2 Typy přepravy odřadů v závislosti na vzdálenosti

Typ přepravy	Vzdálenost v km
Pozemní	≤ 1000
Letecká	$1000 \leq 2500$
Kombinovaná	≤ 2500

způsob přepravy

Záchranný odřad se dopravuje na místo mimořádné události zejména dopravními prostředky letadly Armády ČR nebo vrtulníky Policie ČR. Doprava odborníků se realizuje případně i dalšími způsoby.

letecká přeprava je v ČR omezena vybavením Armády ČR. Letouny pro leteckou přepravu odřadu MV-generálního ředitelství HZS ČR zajišťuje Generální štáb Armády ČR, který určí k dispozici letouny. V současné době jsou to letouny CASA C-295M.

Letoun CASA C-295M, jak uvádí [25] je „dvoumotorový turbovrtulový taktický transportní letoun pro krátké a střední vzdálenosti pro přepravu osob a materiálu.

Letoun je možné velmi rychle upravit pro leteckou přepravu, případně evakuaci zraněných a nemocných na 24 nosítkách s odborným lékařským doprovodem.

Maximální dolet stroje přesahuje 5,5 tisíce kilometrů, jsou schopné operovat i z nezpevněných ploch a jsou vybaveny systémem pasivní a aktivní ochrany.

V přepravním prostoru o celkovém objemu 46,9 m³ je možné přepravovat náklad na paletách o hmotnosti až 9,25 tuny – s tímto nákladem uletí 1,2 tisíce kilometrů.

S nákladem 6000 kg činí taktický dolet letounu přibližně 3,9 tisíc kilometrů.

Základní takticko technická data letounu CASA C-295M

- Délka: 24,5 m
  - Rozpětí křídel: 25,81 m
  - Výška: 8,66 m
  - Maximální rychlost 576 km/hod.
  - Maximální vzletová hmotnost: 23 200 kg
  - Cestovní rychlost: 480 km/hod.
  - Dolet bez zatížení: 5 630 km
  - Praktický dostup: 9 150 m
  - Motor: 2x Pratt & Whitney – PW127G Hamilton Sundstrand 568F-5 o výkonu 2x 1 972 kW
  - Osádka: 2 osoby
  - Užitečné zatížení: 9 250 kg
  - Přepravní kapacita:
    - 66 vojáků nebo
    - 66/46 výsadkářů nebo
    - 46 cestujících v "economy" verzi nebo
    - 24 lehátek pro zraněné ve verzi MEDEVAC - zdravotnická evakuace, nebo
    - 1 jednotka intenzivní péče ve verzi MEDEVAC (PTU - Patient Transport Unit) a 12 lehátek“
-
- Letecká přeprava umožňuje transport odřadu do 24 osob s vybavením a s omezenou dobou působení do 5 dnů nasazení a 2 dny cesty. Na přepravu musí v místě nasazení navazovat přepravní prostředky poskytnuté přijímací stranou. Pro leteckou přepravu materiálu je HZS hl.m.Prahy vybaven speciálními kontejnery, které jsou přizpůsobeny na terénní vůz Subaru a jeho přívěs.

Podle zdroje [26], „v úterý 1. 3. 2011 proběhl na letišti v Mošnově v Ostravě nácvik naložení vybavení USAR odřadu HZS Moravskoslezského kraje do transportního letounu CASA C-295. Ve spolupráci s vojáky AČR si ostravští hasiči vyzkoušeli praktický nácvik naložení materiálu do nákladového prostoru transportního letounu“. Z nácviku bylo pořízena i fotodokumentace.

Fotografie 1 Nácvik nakládky vybavení USAR [27]

Fotografie 2 Nácvik nakládky vybavení USAR [28]

- **pozemní cesta** umožňuje přesun těžké techniky a soběstačnou činnost odřadu s pobytem do 10 dní (a 2 dny cesta), finančně únosná je opět jednotka do 25 osob s cca 6 vozidly, podle potřeby provádění hasebních nebo záchranných prací

a týlového zabezpečení. Doprava osob se přednostně zabezpečuje autobusem. Autobus zajišťuje operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR u Zařízení služeb pro MV na základě písemné dohody mezi MV-generálním ředitelstvím HZS ČR a Zařízením služeb pro MV. Ostatní potřebnou techniku lze zajistit u jednotlivých HZS krajů. Odřad předurčený pro přepravu pozemní cestou může být doplněn příslušníky z jiných HZS okresů.

- **kombinace obou způsobů přeprav** - síly vyslané letecky mohou být doplněny pozemními silami a mohou zasáhnout do vzdálenosti až 2500 km (cca 60 hodin jízdy) s plnou podporou a týlovým zabezpečením první jednotky vyslané leteckou cestou.

6.4 Druhy odřadů

- **vyhledávací a záchranný odřad do obydlených oblastí - USAR (z anglického Urban Search and Rescue)**
Odřady tohoto typu jsou klasifikovány podle metodiky INSARAG, kterou se ČR zavázala akceptovat přijetím rezoluce Valného shromáždění OSN č. 57/150 ze dne 16. prosince 2002, o posílení efektivity a o koordinaci pomoci při mezinárodních vyhledávacích a záchranných operacích. Složení umožňuje nepřetržitou práci dvou skupin záchranářů nejméně 72 hodin v 8-hodinových směnách,

USAR odřad k provádění vyhledávacích a záchranných prací v zahraničí je sestavován z příslušníků HZS hl.m. Prahy a HZS Moravskoslezského kraje, které mají dostatečné zázemí pro personální výběr vhodných příslušníků - požadavek znalosti cizích jazyků, velitelské funkce a specializace. Pro odřady je předurčeno 66 příslušníků HZS hl.m. Prahy a k prvotnímu nasazení, tj. 22 příslušníků v každé směně, kteří jsou vybíráni na základě zdravotní a psychické způsobilosti a předem očkovaní proti nakažlivým nemocím a odborně připravováni. Pro USAR odřad HZS Moravskoslezského kraje USAR je předurčeno 42 příslušníků (nadsměnový režim) . Jednotka MV-GŘ HZS ČR opouští území ČR do 4hodin od akceptování

naší nabídky postiženou stranou. Včasné zahájení záchranných a vyhledávacích prací v postižené oblasti je pro splnění funkce odřadu prioritou. USAR odřad předurčen pro přepravu pozemní cestou může být doplněn příslušníky z jiných HZS krajů.

- **likvidace požárů** - pro hašení požárů ropných látek, lesních požárů nebo zajištění náhradní činnosti za jednotky požární ochrany postiženého státu, odřad soběstačný v operační činnosti a v týlovém zabezpečení na 10 dní pobytu (u pohonných hmot se připouští alternativní možnost použití místních zdrojů), počet členů odřadu nepřevyšuje 25 osob, kromě lékaře je složen z příslušníků, přeprava pozemní cestou; tento odřad může být v případě postižení sousedních států nahrazen předurčenými silami a prostředky HZS krajů sousedícími s danou zemí.
- **záchranné práce při povodních** - pro provádění záchrany a evakuace osob z oblastí postižených povodněmi a pro zmírňování následků povodní nebo nadměrných dešťových srážek. Dle specifikace požadavku na pomoc; odřad soběstačný v operační činnosti a v týlovém zabezpečení na 10 dní pobytu (u pohonných hmot se připouští alternativní možnost použití místních zdrojů), počet členů odřadu nepřevyšuje 25 osob, kromě lékaře je složen z příslušníků, přeprava pozemní cestou; tento odřad může být v případě postižení sousedních států nahrazen předurčenými silami a prostředky HZS krajů sousedícími s danou zemí.
- **zásahy při chemických a ekologických haváriích** - pro zásahy na nebezpečné látky, včetně zásahu na ropné látky z povrchu vodních toků a stojatých vod.
- **zajištění speciálních požadavků** nad rámec možností výše uvedených druhů odřadů.

6.3.1 Personální zajištění odřadů

Při mezinárodních záchranných operacích a vysílání humanitární pomoci do zahraničí jsou osoby vysílány na krátkodobé působení v zahraničí (několik dnů nebo max. několik týdnů). Jsou vysílány jako jednotka MV- GŘ HZS ČR nebo jako jednotliví odborníci a v zahraničí plní úkoly, které plní při řešení mimořádných událostí i v ČR.

Pokud je vysílán záchranný odřad, je jádro záchranného odřadu tvořeno příslušníky HZS ČR. Ostatní (např. příslušníci Policie ČR nebo civilní specialisté) jednotku pouze doplňují podle charakteru konkrétní záchranné operace. Takto nasazení odborníci jsou podřízeni veliteli záchranného odřadu. Síly a prostředky, případně odborníci, jsou zapojeni do IZS ČR a plní deklarované úkoly na teritoriu ČR. Pouze ti, kteří splňují stanovené předpoklady, jsou pak vyčleněni pro možné vyslání na mezinárodní záchranné operace. Znamená to tedy, že ve své odbornosti jsou školeni a cvičeni standardním způsobem. Obsahem přípravy je teoretická a praktická příprava a cvičení (prověřovací a taktická). Příprava funguje standardním způsobem podle zákona o IZS.

Veškeré osoby předurčené pro odřad MV-generálního ředitelství HZS ČR musí mít platné cestovní doklady. Problematika potřebných víz se řeší operativně ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí a příslušným zastoupením postižené země v ČR při vysílání odřadu.

Příslušníci HZS ČR

provádí v zahraničí záchranné práce a jsou vysíláni jako záchranný odřad v souladu s již uvedenými příslušnými právními předpisy (zákon o IZS, zákon o HZS ČR, zákon o požární ochraně). Není tedy důvod s nimi ukončovat pracovní (služební) poměr nebo poskytovat pracovní (služební) volno. Do zahraničí jedou jako příslušníci HZS ČR a ne jako fyzické osoby.

Odborníci ze státní správy

jsou do odřadu přiřčeni na základě předurčenosti k zásahu v zahraničí a na základě dohod o spolupráci v IZS (např. policisté, experti SÚJB apod.). V tomto případě se neukončuje pracovní (služební) poměr ani se neuděluje pracovní volno, vyslání se organizuje jako zahraniční služební cesta.

Osoby mimo státní správu

jsou do odřadu zařazováni formou vyžádání osobní a věcné pomoci a následně je jim poskytována náhrada (např. § 29 zákona 239/2000 Sb., o IZS, - např. refundace mzdy.)

Styčný důstojník

Spolu s vysláním záchranného odřadu se předpokládá také vyslání styčného důstojníka (koordinátora) na místo mimořádné události. Styčný důstojník je osoba vybavená dobrými jazykovými znalostmi a organizačními schopnostmi, u které se předpokládá předchozí zkušenost s nasazením v záchranné operaci nebo při poskytování humanitární pomoci. Úkolem styčného důstojníka je zkontaktovat se s příslušným mezinárodním koordinacním centrem nebo místním orgánem krizového řízení a zajistit podmínky pro zásah českého odřadu nebo poskytnutí pomoci.

Styčný důstojník je vybírán zejména podle jazykových nároků ze seznamu styčných důstojníků předurčených pro zapojení do mezinárodních záchranných operací, který byl sestaven na základě podkladů jednotlivých HZS krajů a je veden dle ustanovení § 2 písm. b) nařízení vlády č. 463/2002 Sb.

Lékař odřadu

Lékaře odřadu zabezpečuje na vyžádání Úrazová nemocnice Brno. Jde o lékaře pro potřebu členů jednotky, na kterého nejsou kladeny požadavky výkonu záchranné specializace.

Kynologové

Kynologové pro odřad jsou vybráni na základě absolvovaných atestačních zkoušek. Rovněž tito předurčení členové jsou očkováni proti nakažlivým nemocím.

6.3.2 Speciální technické prostředky - záchranné a vyprošťovací prostředky

Jak nalezneme v literatuře [21], speciální technikou a prostředky je podle charakteru záchranných prací odřad MV-generálního ředitelství HZS ČR vybavován příslušnými HZS krajů. USAR odřad je vybavován technickými prostředky HZS hl.m. Prahy a u HZS Moravskoslezského kraje.

Vůz Subaru - je určen pro všechny druhy odřadů. Lze připojit vlek s kontejnery. V případě vyslání USAR odřadu dvěma letouny AN 26 lze naložit do jednoho letounu vůz

Subaru a kontejnery, do druhého letounu personál a osobní vybavení. Vůz Subaru je u HZS hl.m. Prahy.

Speciální kontejnery - jsou určeny pro leteckou přepravu a přepravu na vleku za vozem Subaru. HZS hl.m. Prahy je vybaven dvaceti těmito kontejnery.

Ženižní vybavení

Search kamera (odřad USAR)

Delsar (odřad USAR) – seismický/akustický detektor

Echolokátor (odřad USAR)

Zařízení Cobra – přístroj pro řezání materiálů (betu, cihly) za pomoci vodního paprsku

Logistické prostředky

Po stránce týlového zabezpečení je odřad MV-generálního ředitelství HZS ČR vybavován stravou na příslušný počet dní, stany, spacími pytlí a dalšími prostředky. Zásoba veškerého potřebného materiálu pro 23 členný odřad je trvale k dispozici současně u HZS hl.m. Prahy a HZS Moravskoslezského kraje. Pohotovostní zásoba potravin na 7 dnů (5 dnů nasazení, 2 dny cesty) pro 25 osob je trvale k dispozici. U pozemní přepravy týlovým kontejnerem, náhradními díly pro vozidla, alternativně pak cisternou na PHM a cisternou s pitnou vodou (rozsah týlového zabezpečení závisí na charakteru operace).

Telekomunikační prostředky

Satelitní telefony s faxem

Radiostanice

Mobilní telefony

Zdravotnické prostředky

Předurčení členové záchranného odřadu jsou očkováni proti několika specifickým nemocem. Se záchranným odřadem se operace vždy účastní lékař z ÚN Brno.

6.4. Poskytování humanitární pomoci do zahraničí Hasičským záchranným sborem ČR

Hasičský záchranný sbor ČR je v poskytování humanitární pomoci do zahraničí velice aktivní, ať již jde o záchranářskou, nebo materiální pomoc. V případě poskytování materiální humanitární pomoci slouží příslušníci HZS ČR také jako logistická podpora.

Vstupem ČR do EU 1. května 2004 se nám otevřela možnost plného zapojení do Mechanismu (do té doby mohla ČR pouze žádat Mechanismus o pomoc). HZS ČR začal vysílat své experty nejprve na cvičení EU, do jednotlivých kurzů Mechanismu, čímž si vytvořil dostatečnou základnu pro vysílání expertů do záchranných misí v rámci Mechanismu. Následující tabulka a grafy sumarizují poskytovanou humanitární pomoc hasičským záchranným sborem ČR od roku 2001.

Tabulka 3 Přehled jednotek MV-GŘ HZS ČR v souvislosti s rychlou reakcí na humanitární katastrofy v zahraničí [29]

	Jednotlivé druhy krizí	Jednotka MV-GŘ HZS ČR/ modul CO	Forma reakce/humanitární pomoci	vyslání jednotky MV-GŘ HZS ČR do zahraničí
1	zemětřesení	<ul style="list-style-type: none"> USAR odřad – střední i těžký (EU modul CO) Národní Trauma Tým = AMP (EU modul CO) Jednotka MV – GŘ HZS ČR zajišťující doprovod materiální HP nebo poskytuje týlové zajištění lékařského týmu 	<p>Vyhledávací a záchranné práce v obydlených oblastech.</p> <p>Zajištění akutní zdravotní péče obětem zemětřesení.</p> <p>Materiální HP – požadované komodity postižené země:nouzová přístřeší, zdravotnický materiál, hygienické potřeby atd.</p>	<p>2003: Alžírsko-záchranáři a kynologové, Írán-záchranáři a kynologové</p> <p>2004: Maroko-materiální HP (deky)</p> <p>2005: Pákistán-zdravotnická záchranná jednotka ČR (HZS ČR poskytlo logistickou podporu)</p> <p>2008: Čína-materiální HP (léky a stany)</p>
2	záplavy	<ul style="list-style-type: none"> Povodňové 	Odčerpávání	2001: Polsko -

		<p>odřady HZS ČR = HCP (EU modul CO)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odřad HZS ČR pro evakuaci obyvatel ze zaplavených lokalit = WASAR (EU modul CO) • Jednotka MV – GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání materiální HP 	<p>zaplavených oblastí, evakuace a poskytnutí pomoci obětem povodní. Evakuace obyvatel ze zaplavených lokalit.</p> <p>Materiální HP – požadované komodity postižené země: protipovodňová opatření, nouzová přístřeší, zdravotnický materiál, hygienické potřeby atd.</p>	<p>materiální HP (vysoušeče), Alžír- materiální HP (deky, přípravky na desinfekci vody) 2002: Rakousko- povodňový odřad 2003: Francie- povodňový odřad 2008: Rumunsko, Ukrajina Moldavsko- materiální HP (elektrocentrály, čerpadla, spací pytle a lehátka, pohotovostní balíčky prádla a gumové boty) 2009: Namibie- koordinační a vyhodnocovací mise EU pro povodně (plk. Vlček), Tádžikistán- koordinační a vyhodnocovací mise EU pro povodně (plk. Vlček) 2010: Polsko a Slovensko- povodňové odřady, Maďarsko- materiální HP (protipovodňové pytle)</p>
--	--	--	--	--

3	požáry, lesní požáry	<ul style="list-style-type: none"> Požární odřad Jednotka MV – GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání materiální HP 	<p>Hasební práce.</p> <p>Materiální HP – požadované komodity postižené země: hasivo, ochranné prostředky a technické vybavení pro hasiče atd.</p>	<p>2006: Španělsko-požární odřad (připraven, HP nerealizována), Izrael-materiální HP (požární hadice a proudnice)+členové USAR odřadu a psychologická služba HZS ČR (nevyužita)</p> <p>2007: Albánie a Makedonie-materiální HP (hasičské přilby, boty a rukavice)</p> <p>2010: Izrael-materiální HP (hasiva)- (připravena, HP nerealizována)</p>
4	větrná kalamita	<ul style="list-style-type: none"> USAR odřad – střední i těžký (EU modul CO) Národní Trauma Tým = AMP (EU modul CO) Jednotka MV – GŘ HZS ČR zajišťující doprovod materiální HP 	<p>Záchranářská pomoc pro vyhledání a vyproštění osob pod troskami budov. Zajištění akutní zdravotní péče obětem větrné kalamity. Materiální HP – požadované komodity postižené země: nouzová přístřeší, elektrocentrály atd.</p>	
5	sněhová kalamita	<ul style="list-style-type: none"> Odřad HZS ČR s elektrocentrálami Jednotka MV – GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání materiální HP 	<p>Provoz elektrocentrál pro nouzové zásobování elektrickou energií. Materiální HP – požadované komodity postižené země:nouzová přístřeší s vytápěním, elektrocentrály atd.</p>	<p>2009: Francie-odřad HZS ČR s elektrocentrálami (připraven, HP nerealizována)</p>
6	nemoci a epidemie (chřipková epidemie,	<ul style="list-style-type: none"> Národní Trauma Tým = AMP (EU modul CO) 	<p>Zajištění akutní zdravotní péče a ošetření nemocných /nakažených osob.</p>	<p>2009: Ukrajina-materiální HP –ptačí chřipka - nerealizováno</p>

	ptačí chřipka, cholera atd.)	<ul style="list-style-type: none"> Jednotka MV – GŘ HZS ČR zajišťující doprovod materiální HP nebo poskytuje týlové zajištění lékařského týmu 	Materiální HP – požadované komodity postižené země: zdravotnický materiál, hygienické potřeby, vakcíny atd.	
7	potravinová krize, hladomor	<ul style="list-style-type: none"> Jednotka MV – GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání materiální HP 	Materiální HP – požadované komodity postižené země: potraviny, prostředky na desinfekci vody, hygienické potřeby, atd.	
8	komplexní krize	<ul style="list-style-type: none"> Poskytnutí materiální humanitární pomoci 	Materiální HP – požadované komodity postižené země: zdravotnický materiál, nouzová přístřeší atd.	
9	Postkonfliktní obnova	<ul style="list-style-type: none"> Národní Trauma Tým = AMP (EU modul CO) Jednotka MV- GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání materiální humanitární pomoci 	<p>Ošetření zraněných osob.</p> <p>Materiální HP – požadované komodity postižené země: zdravotnický materiál, nouzová přístřeší, desinfekční prostředky, atd.</p>	<p>2003: Turecko- materiální HP (stany, deky, polní kuchyně, desinfekce)</p> <p>2008: Gruzie- materiální HP (zdravotnický materiál)</p>
10	Plynová krize	<ul style="list-style-type: none"> Jednotka MV- GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání materiální humanitární pomoci 	Materiální HP – požadované komodity postižené země: zdravotnický materiál, nouzová přístřeší s vytápěním, atd.	2009: Moldavsko- koordinační mise EU pro plynovou krizi (ppor. Vodička)
11	Dlouhodobé sucho	<ul style="list-style-type: none"> Jednotka MV- GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání 	Materiální HP – požadované komodity postižené země: zemědělské potřeby, atd.	

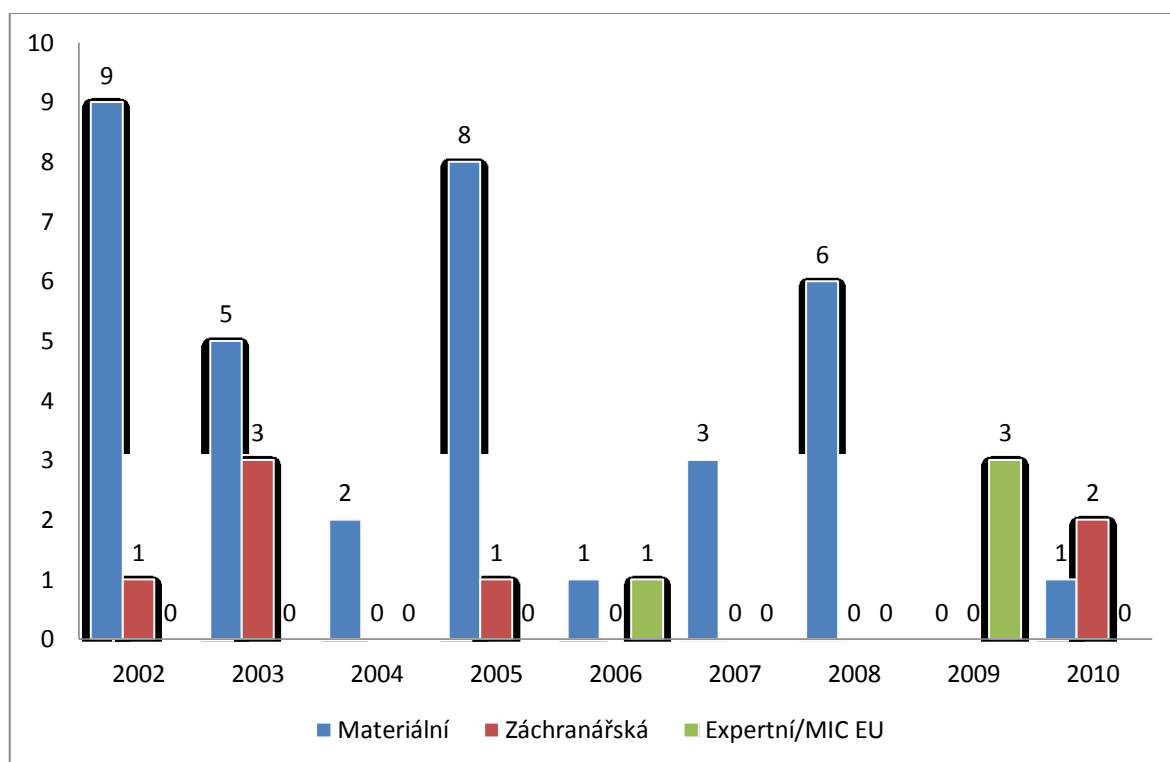
		materiální humanitární pomoci		
12	Pomoc uprchlíkům	<ul style="list-style-type: none"> Psychologická pomoc HZS ČR (jednotka MV-GŘ HZS ČR zajišťuje doprovod a možné logistické zajištění) Jednotka MV-GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání materiální humanitární pomoci 	<p>Psychosociální pomoc obětem konfliktu.</p> <p>Materiální HP – požadované komodity postižené země: stany, deky, desinfekční prostředky, hygienický balíčky SSHR.</p>	<p>2006: Izrael-členové USAR odřadu zajišťující předání materiální HP a psychologická služba HZS ČR (nevyužita)</p> <p>2008: Gruzie-materiální HP (zdravotnický materiál)</p> <p>2011: Libye-materiální HP (hygienické balíčky) HP připravena - nerealizováno</p>

13	Výbuch muničního skladu	<ul style="list-style-type: none"> Národní Trauma Tým = AMP (EU modul CO) Jednotka MV – GŘ HZS ČR zajišťující doprovod materiální HP nebo poskytuje týlové zajištění lékařského týmu 	Zajištění akutní zdravotní péče obětem. Materiální HP – požadované komodity postižené země: zdravotnický materiál, desinfekční prostředky, nouzové přístřeší, atd.	2008: Albánie- materiální HP (zdravotnický materiál)
14	Průmyslová havárie s únikem látek CBRN, ropná havárie (tanker)	<ul style="list-style-type: none"> Chemická laboratoř = CBRN (EU modul CO) Specialista v oboru chemické služby HZS ČR Jednotka MV- GŘ HZS ČR zajišťující doprovod a předání materiální HP 	Poskytnutí odborné pomoci či poradenských služeb na místě mimořádné události, monitoring, odebírání vzorků a vyhodnocení situace. Materiální HP – požadované komodity postižené země:desinfekční prostředky, atd.	2006:Filipíny-2 experti na biodegradaci uniklé ropy (Dekonta a.s.)- mise EU
15	Přírodní katastrofy a katastrofy způsobené člověkem	<ul style="list-style-type: none"> Vyslání experta vyškoleného v rámci styčných důstojníků HZS ČR, kurzů EU a OSN 	Koordinační a vyhodnocovací práce, poradenská činnost na místě mimořádné události.	2009:Namibie- koordinační a vyhodnocovací mise EU pro povodně (plk. Vlček), Tádžikistán- koordinační a vyhodnocovací mise EU pro povodně (plk. Vlček), Moldavsko- koordinační mise EU pro plynovou krizi (ppor. Vodička) 2011: Japonsko - koordinační a vyhodnocovací mise EU pro zemětřesení a tsunami (plk. Vlček – vedoucí EU CPT)

Tabulka 4 Rozdělení humanitární pomoci HZS ČR

Rok	Expertní pomoc prostřednictvím MIC EU	Záchranářská pomoc	Materiální pomoc
2010		Polsko, Slovensko	Maďarsko
2009	Moldavsko, Namibie, Tádžikistán		
2008			Albánie, Čína, Rumunsko, Ukrajina, Moldavsko, Gruzie
2007			Albánie, Makedonie, Moldavsko
2006	Filipíny		Izrael
2005		Pákistán	Jihovýchodní Asie, Švédsko, Srbsko, Černá hora, Rumunsko, Bulharsko, USA, Pákistán
2004			KLDR, Maroko,
2003		Alžírsko, Francie, Írán	Turecko, Alžírsko, Irák, Írán, Chorvatsko
2002		Rakousko	Gruzie, Afghánistán, Demokratická republika Kongo, Palestina, Uzbekistán, Argentina, Libanon, KLDR, Senegal

Graf 3 Poskytnutá humanitární pomoci do zahraničí HZS ČR

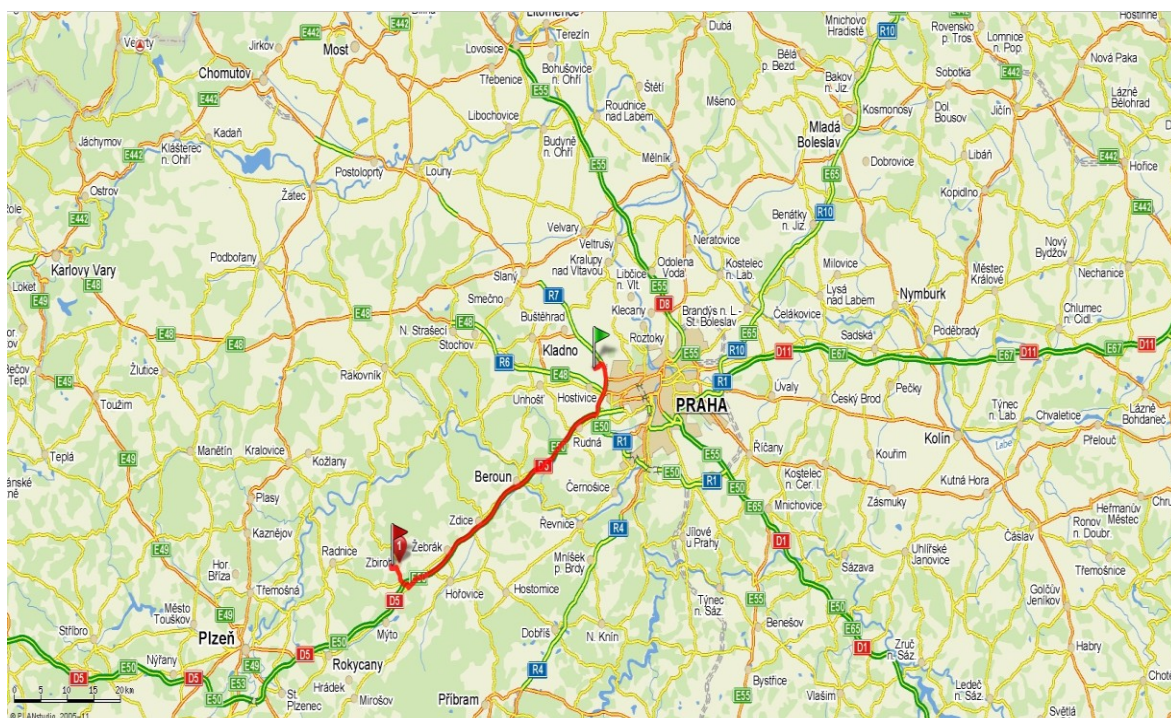
6.5 Další součásti HZS ČR zajišťující humanitární pomoc

Povodně v roce 2002 a další katastrofy, které zasáhly ČR v minulých letech nastolily potřebu reagovat na příjem humanitární pomoci ze zahraničí a zabývat se logistickým zajištěním její distribuce do postižených území. Zároveň se začal hledat způsob zapojení do připravované sítě logistických základů Mechanismu. Řešením se stalo vybudování Národní základny humanitární pomoci.

6.5.1 Národní základna humanitární pomoci

Projekt výstavby Národní základny byl financován v rámci strukturálních fondů EU tak, že 85% bylo financováno z rozpočtu EU a 15% z rozpočtu MV- GŘ HZS ČR. Tento projekt byl odstartován v roce 2008 a samotná základna zahájila svoji činnost dne 1. 11. 2010.

Národní základna se nachází v areálu Základny logistiky Hasičského záchranného sboru ČR Olomouc, sklad Zbiroh ve Zbirohu. Je lehce dostupná z dálnice D5 a v dosahu mezinárodního letiště Ruzyně (58 km).

Obrázek 2 Mapa dislokace národní základny humanitární pomoci (červený praporek) a letiště Ruzyně (zelený praporek)

Národní základna je propojena s kapacitami Státní správy hmotných rezerv a Ministerstva zdravotnictví. V současné době se v ní skladují například následující prostředky pro humanitární pomoc:

- Ubytovací prostředky
- Prostředky pro nouzové vstrojení
- Nafukovací stanové komplety
- Prostředky pro záchranné a likvidační práce při povodních

Fotografie 3 Vzorek ubytovacích prostředků v Národní základně

Fotografie 4 Uložení nafukovacích stanových kompletů v Národní základně

Fotografie 5 Prostředky pro záchranné a likvidační práce - povodně v Národní základně

V budoucnu se počítá se začleněním základny do logistické sítě základnen Mechanismu civilní ochrany Evropské unie.

Ve stejném areálu je dislokována 3. Záchranná rota HZS ČR, která je součástí Záchranného útvaru HZS ČR v Hlučíně.

6.5.2 Záchranný útvar HZS ČR v Hlučíně

Útvar vznikl 1. ledna 2009 předáním 157. Záchranného praporu AČR v Hlučíně Hasičskému záchrannému sboru ČR. Jeho vzniku předcházelo Usnesení Vlády ČR ze dne 22. října 2007 č. 1194 a schválení transformace resortu Ministerstva obrany, kde bylo rozhodnuto o předání 157. záchranného praporu Armády ČR dislokováného v Hlučíně Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

Záchranný útvar plní následující úkoly[31]:

„I. záchranné

záchranná a humanitární činnost

- vyhledávání, vyprošťování a záchrana osob ze zavalených objektů
- záchranné a potápěčské práce na vodě
- zemní práce (uvolňování koryt řek, zavalených komunikací apod.)
- vyprošťování uvázlé nebo havarované techniky
- používání trhaviny k demoličním pracím
- provádění radiačního a chemického průzkumu, vytyčování nebezpečných oblastí
- dekontaminace osob, techniky, materiálu, terénu
- likvidace úniku ropných produktů
- sběr a likvidace uhynulých živočichů
- evakuace osob, přeprava hospodářských zvířat a materiálu
- distribuce pitné vody
- zajištění nouzového přežití obyvatel pomocí humanitární základny (300 – 400 osob)

Obnova postižených území

- nouzové zásobování elektrickou energií (Black out)
- přečerpávání vody velkokapacitními čerpadly

- nouzové zásobování pitnou vodou
- zdravotní podpora
- nouzové zásobování humanitárním materiálem

Poskytování záchranné a humanitární pomoci v zahraničí

- specialisté potápěči – lezci
- kynologové
- specialisté na trhací práce
- zdravotníci
- specialisté Black-out

II. výcvikové

vstupní příprava nových příslušníků HZS

- základní příprava pro práci v hasič.jednotkách
- speciální tělesná příprava
- chemická příprava
- topografická
- spojovací
- zdravotní a psychologická příprava

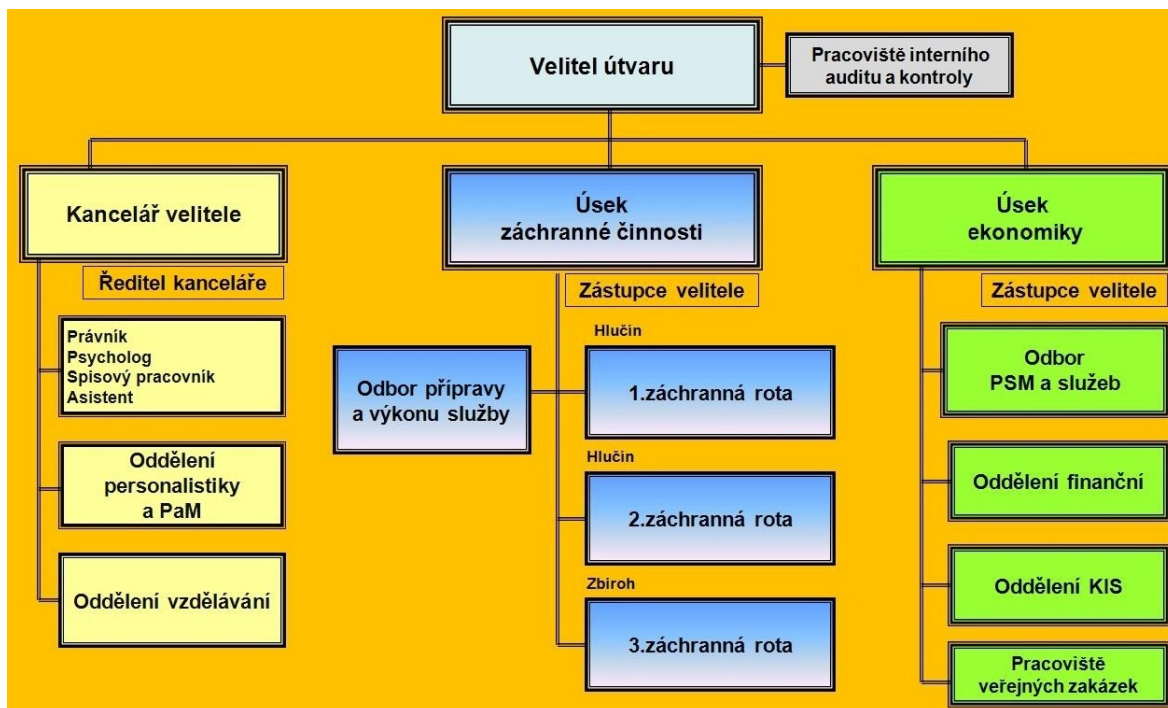
výcvik v získávání řidičských oprávnění příslušníků HZS

- řidičské oprávnění typu „C“ „D“ „E“
- školení k získání „Povolení k řízení služebních vozidel“

III. odborné

gesce a odborná příprava HZS v odbornostech

- kynologická
- potápěčská
- trhací práce
- strojní a technická služba“

Obrázek 3 Struktura Záchranného útvaru HZS ČR v Hlučíně [32]

7. Zapojení České republiky do mezinárodních humanitární pomoci v letech 2002 - 2010

Česká republika poskytuje každým rokem několik desítek milionů Kč na humanitární pomoc všech forem. Následující přehled pro léta 2002 -2010 je převzat ze zdrojů MZV [22]:

Rok 2002

„Na poskytování zahraniční humanitární pomoci Českou republikou byla pro rok 2002 vytvořena ve státním rozpočtu v kapitole Všeobecná pokladní správa (VPS) finanční rezerva ve výši 31 mil. Kč stejně jako v roce 2001. V důsledku záplav, které postihly v srpnu ČR, bylo čerpání z rezervy na humanitární pomoc do zahraničí v roce 2002 sníženo o 10 mil. Kč.

Humanitární pomoc financovanou z uvedené rezervy VPS poskytuje Česká republika "podle naléhavosti situace státům nebo přesně vymezeným skupinám obyvatel s cílem bezprostředně zamezit utrpení a ztrátám na životech a zdraví". V souladu se Zásadami pro poskytování zahraniční pomoci (usnesení vlády ČR č. 153 ze dne 15. března 1995 ve znění usnesení vlády ČR č. 342 ze dne 19. června 1996 a č. 194 ze dne 19. března 1998) a zákonem č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému, je v pravomoci ministra zahraničních věcí, po dohodě s ministrem vnitra, rozhodnout o poskytnutí jednorázové humanitární pomoci do výše 5 mil. Kč na základě konkrétní situace. O pomoci nad 5 mil. Kč rozhoduje vláda ČR.

V r. 2002 byla poskytnuta finanční a materiální humanitární pomoc a záchranářská pomoc celkem ve 25 případech do 18 postižených zemí. Předmětem materiální pomoci byly především potraviny, léky, voda a zdravotnický materiál. MZV a MV přitom v řadě případů spolupracovala s nevládními humanitárními organizacemi Člověk v tísni a Sdružení Česká katolická charita.

V průběhu roku 2002 rozhodl ministr zahraničních věcí v dohodě s ministrem vnitra a v souladu s usneseními vlády č. 153/1995, č. 342/1996 a č. 194/1998 a zákonem č. 239/2000 Sb. o poskytnutí pomoci v následujících případech:

1. Materiální pomoc pro Gruzii

a) Gruzie informovala na začátku roku 2002 Mezinárodní agenturu pro atomovou energii ve Vídni (MAAE) o radiační havárii, při níž bylo ozářeno několik osob radionuklidovým

nechráněným zářičem. MAAE požádala mezinárodní společenství o materiální pomoc. Prostřednictvím Státního ústavu pro jadernou bezpečnost - kontaktního místa v ČR byla ve spolupráci Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí na základě požadavků specifikovaných v uvedené žádosti realizována materiální pomoc dodávkou vybraných druhů léčiv a zdravotnického materiálu. Zásilka byla dopravena letecky do Gruzie, příjemcem byl Institut pro hematologii a transfuze v Tbilisi. Hodnota materiální pomoci činila 210 000 Kč.

b) Koncem dubna 2002 postihlo Tbilisi a okolí zemětřesení o síle 5,7 stupňů Richterovy stupnice. Nejméně 6 osob přišlo o život, desítky lidí byly vážně zraněny, poškozeno bylo více než tisíc domů. Česká republika poskytla materiální humanitární pomoc v hodnotě 491 042 Kč na nákup léků od česko - gruzínské firmy Léčiva-GEO. Léky předal velvyslanec ČR v Gruzii představitelům města Tbilisi.

2. Finanční a materiální pomoc pro Kongo

a) Při erupci sopky Nyiragongo v lednu 2002, spojené s intenzivním výronem lávy a následnými otřesy půdy, bylo v oblasti východní hranice Konžské demokratické republiky s Rwandou nejvíce postiženo město Goma. Počet obětí dosáhl několika set osob, více než 400 tis. osob bylo nuceno opustit svá obydlí. Uprchlíci byli odkázáni na pomoc poskytovanou mezinárodními humanitárními organizacemi. OSN vydala výzvu k mezinárodní humanitární pomoci a se žádostí o pomoc se na MZV ČR obrátil také ZÚ Konžské demokratické republiky v Praze. Česká republika poskytla postižené oblasti finanční humanitární pomoc ve výši 1 494 315 Kč (40 tis. USD) prostřednictvím Mezinárodního výboru Červeného kříže v Ženevě.

b) Východní část Konžské demokratické republiky (KDR) se v důsledku dlouhodobého ozbrojeného konfliktu ocitla v tíživé humanitární situaci. Mise OSN v Kongu - MONUC, společně se specializovanými agenturami OSN, zorganizovala humanitární pomoc pro tuto oblast. ČR přispěla na tuto mezinárodní akci symbolickou částkou 34 000 Kč (1.000,- USD) na nákup potravin, které do oblasti města Kisangani na východní hranici KDR dopravila loď pod vlajkou OSN.

3. Materiální pomoc pro Afghánistán

a) ČR se v návaznosti na závěry tokijské mezinárodní dárcovské konference k obnově Afghánistánu v lednu 2002 aktivně připojila k úsilí mezinárodního společenství a poskytla další humanitární pomoc tomuto teritoriu. Jednalo se o pokračování pomoci z roku 2001,

kdy ČR poskytla humanitární pomoc afghánským uprchlíkům v celkové výši 8,6 mil. Kč. V březnu 2002 byla poskytnuta materiální humanitární pomoc ve výši 2 mil. Kč ve formě potravin, které v severním Afghánistánu distribuovala organizace Člověk v tísni.

b) Další humanitární pomoc pro Afghánistán se realizovala ve spolupráci s organizací Sdružení Česká katolická charita. Tato organizace obdržela darem šest tun léků vyrobených

v ČR, na jejichž dopravu do Afghánistánu poskytla vláda ČR příspěvek ve výši 460 000 Kč. Léky byly dopraveny letecky do Pákistánu a odtud nákladními vozidly do Afghánistánu, kde byly rozděleny do celkem osmi nemocnic.

c) V souvislosti se zemětřesením, které postihlo oblast provincie Baghlan v severním Afghánistánu koncem března 2002, byla poskytnuta humanitární pomoc ve výši 1 800 000 Kč na záchranu a obnovu škol v zasažené oblasti. Pomoc byla realizována ve spolupráci s organizací Člověk v tísni a humanitárními agenciemi OSN OCHA (Úřadem pro koordinaci humanitárních záležitostí) a UNICEF (Dětským fondem OSN), působícími v Afghánistánu.

d) Pokračováním pomoci pro Afghánistán byl projekt humanitárního programu na pomoc afghánskému školství. Jeho cílem byla obnova několika škol pro cca 3 tisíce žáků v severním a středním Afghánistánu zničených dlouhotrvající občanskou válkou. Zmíněné školy byly zaneseny do seznamu UNICEF a jejich opravy včetně základního vybavení zajistila organizace Člověk v tísni, která úspěšně spolupracovala v Afghánistánu s humanitárními organizacemi OSN. Hodnota materiální pomoci činila 2 mil. Kč.

e) Na pomoc afghánskému zdravotnictví byl do Kábulu odeslán ve spolupráci s Ministerstvem obrany materiální humanitární dar. Jednalo se o komplet čtyř sad chirurgických nástrojů a nezbytného šicího materiálu pro chirurgické pracoviště v kábulské nemocnici. Hodnota daru činila 244 316 Kč.

f) Pokračující humanitární pomoc pro Afghánistán byla v závěru roku 2002 realizována poskytnutím příspěvku ve výši 400 000 Kč na dopravu léků a lékařských přístrojů pro afghánské nemocnice. Pomoc se uskutečnila ve spolupráci s organizací Sdružení Česká katolická charita, která získala léky a lékařské přístroje a zajistila jejich dopravu a distribuci nemocnicím v Afghánistánu.

4. Finanční a materiální pomoc pro Palestinu

Na obnovu území pod palestinskou samosprávou přislíbili zástupci 21 států na schůzce v Oslo v dubnu 2002 věnovat celkem 1,2 mld. USD. ČR poskytla humanitární pomoc ve formě finančního příspěvku na obnovu palestinských školských institucí ve výši 35 tis. USD. Prostřednictvím Agentury OSN pro pomoc palestinským uprchlíkům na Blízkém východě (UNRWA) a Styčného úřadu ČR v Ramalláhu byly v místě zakoupeny potřeby pro školy v hodnotě 5 tis. USD. Finanční a materiální pomoc činila celkem 1 345 111 Kč.

5. Materiální pomoc pro Uzbekistán

Oblast Karakalpakstánu na severu Uzbekistánu byla postižena dlouhotrvajícím suchem. Složitá situace nastala i v zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Na doporučení zastupitelského úřadu ČR v Taškentu byla poskytnuta humanitární pomoc ve výši 447 137 Kč, za tuto částku byla nakoupena v místě minerální voda od česko-uzbeckého podniku. Pomoc oficiálně předal velvyslanec ČR v Taškentu a byla distribuována do postižených oblastí Karakalpašské autonomní republiky.

6. Finanční pomoc pro Chile

Oblast středního a jižního Chile byla počátkem června 2002 postižena silnými přívalovými dešti, které způsobily rozsáhlé záplavy zejména v oblasti hlavního města Santiago de Chile. Záplavy si vyžádaly 18 obětí na lidských životech a 50 tisíc lidí bylo nuceno opustit své domovy. ČR poskytla hlavnímu městu Chile finanční humanitární pomoc ve výši 330 378 Kč (10 tis. USD). Šek na uvedenou částku předal velvyslanec ČR v Chile starostovi nejvíce postižené městské části Pudahuel.

7. Záchranářská pomoc v Rakousku

V souvislosti s vydatnými dešti ve střední Evropě v srpnu 2002 bylo také Rakousko postiženo ničivými záplavami, které způsobily vážné škody. Nejvíce postiženou rakouskou spolkovou zemí byly Dolní Rakousy. Na základě dohody MZV a MV byla do oblasti měst Gars a Krems vyslána na pomoc při provádění záchranných prací jednotka příslušníků hasičského záchranného sboru ČR (HZS). Jednotka o síle 20 mužů s potřebnou technikou pomáhala v Rakousku 6 dnů. Náklady na vyslání jednotky HZS byly vyčísleny na 674 000 Kč.

8. Finanční pomoc pro Polsko

V prvních dnech září 2002 postihly jihozápadní Polsko záplavy, které zasáhly zejména Dolnoslezské vojvodství. Bylo zatopeno 3,5 tis. hektarů půdy, téměř 1500 budov a poškozeno bylo 90 mostů. Škody byly odhadnuty na cca 35 mil. zlotých. ČR poskytla finanční humanitární pomoc ve výši 884 518 Kč (120 tis. zlotých), kterou předali velvyslanec ČR v Polsku a generální konzul ČR ve Vratislavi dolnoslezskému vojvodovi.

9. Finanční pomoc pro Francii

Jihovýchodní Francii postihly v polovině září 2002 silné bouře a následné záplavy. V pěti nejvíce postižených krajích přišlo o život nejméně 20 osob. Tisíce obyvatel byly evakuovány. Finanční pomoc ve výši 1 570 800 Kč (50 tis EUR) předal velvyslanec ČR ve Francii předsedovi Krajské rady nejvíce postižené oblasti Gard.

10. Finanční pomoc pro Albánii

Střední a severní Albánie byla ve druhé polovině září 2002 zasažena extrémními přívalovými lijáky a rozsáhlými záplavami. Silně poškozena byla zejména infrastruktura. Evakuovány byly tisíce lidí. Na základě žádosti albánské vlády o pomoc poskytla ČR Albánii finanční humanitární pomoc ve výši 1 002 805 Kč. Šek na uvedenou částku předal velvyslanec ČR v Albánii starostovi silně poškozeného historického města Berat.

11. Materiální pomoc pro Argentinu

Argentina postižená hospodářsko - politickou krizí požádala mezinárodní společenství o pomoc, v Praze oficiálně požádal o pomoc pro zdravotnictví argentinský velvyslanec. ČR poskytla materiální pomoc formou dodávky léků z české produkce doplněných chirurgickými rukavicemi. Hodnota pomoci činila 1 502 552 Kč. Zásilka byla odeslána do Argentiny lodí, pomoc předalo velvyslanectví ČR v Argentině dvěma vybraným nemocnicím v Buenos Aires a v provincii Chaco.

12. Materiální pomoc pro Libanon

Mezinárodní konference o odstraňování min konaná v Bejrútu v r. 2001 pod záštitou OSN vyzvala mezinárodní společenství k pomoci na humanitárním projektu na odstranění min v jižním Libanonu. Na základě jednání mezi MZV a MO poskytne ČR pomoc ve formě dvou kusů odminovacích zařízení KMT6 uvolněných z nepotřebných zásob AČR. Náklady na opravu uvedeného zařízení včetně dopravy do Libanonu činí 310 000 Kč. Realizace

schválené pomoci (v listopadu 2002) se uskuteční v r. 2003, kdy MF převede potřebné finanční prostředky rozpočtovým opatřením do rozpočtu MO. Odminovací zařízení po opravě dodá do Libanonu Vojenský opravárenský podnik Šternberk v 1. polovině r. 2003.

13. Materiální pomoc pro KLDR

Mezinárodní společenství opakovaně poskytuje na základě výzev OSN humanitární pomoc KLDR, jejíž obyvatelstvo trpí nedostatkem potravin. V důsledku opakujících se přírodních katastrof je špatná situace v hospodářství, zemědělství i ve zdravotnictví. ČR poskytla KLDR materiální humanitární pomoc ve výši 223 303 Kč formou dodávky tří sad chirurgických nástrojů z produkce českých firem doplněných nezbytným šicím materiálem. Pomoc byla předána nemocnici v Sariwonu představitelem MZV.

14. Finanční pomoc pro Etiopii

Etiopie byla postižena katastrofálním suchem a neúrodou, které způsobily humanitární krizi. Následky sucha je postižena populace v počtu cca 6 mil. osob. ČR poskytla finanční pomoc ve výši 1 233 200 Kč. Pomoc předal velvyslanec ČR v Addis Abebě etiopské vládní Státní komisi pro koordinaci humanitárních aktivit.

15. Materiální pomoc pro Senegal

V Senegal vypukla epidemie žluté zimnice, k jejímuž zastavení potřebují lékaři více než 2 mil. vakcín. ČR poskytla částku 313 160 Kč na nákup vakcín v Pasteurově institutu v Dakaru, jejich distribuci v místě realizovalo velvyslanectví ČR v Senegal.

16. Finanční pomoc pro Zambii

V Zambii, která byla postižena katastrofálním suchem, se projevila potravinová krize. K jejímu zmírnění poskytla ČR symbolickou finanční pomoc ve výši 61 660 Kč. Pomoc byla předána prostřednictvím zastupitelského úřadu ČR v Harare provinčním vládám Jižní a Západní provincie Zambie.

17. Finanční pomoc pro Angolu

V Angole vypukla v důsledku dlouholetého vnitřního konfliktu humanitární katastrofa. Země naléhavě potřebuje humanitární pomoc, kterou jí poskytuje mezinárodní společenství

zejména prostřednictvím agencí OSN. ČR na základě meziagencijní konsolidované výzvy OSN poskytla finanční pomoc ve výši 552 600 Kč. Uvedená částka byla poukázána prostřednictvím Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí - OCHA.

18. Finanční pomoc pro uprchlíky v Africe

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky - UNHCR se potýká s nedostatkem finančních příspěvků a v důsledku toho byl nucen omezit rozpočet na humanitární aktivity. Na tuto situaci doplatily zejména africké země se značným počtem uprchlíků. ČR přispěla v roce 2002 poskytnutím účelově vázaného příspěvku na operace UNHCR v Africe ve výši 1 381 500 Kč.

Závěr:

V roce 2002 poskytla ČR humanitární pomoc do zahraničí v celkové výši 20,656 mil. Kč, což představovalo 25 projektů do 18 zemí Asie, Afriky, Latinské Ameriky a Evropy. MZV se řídilo platnými zásadami pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí a ve všech případech jednalo ve spolupráci s MV operativně a rychle. Pokračovala zejména humanitární pomoc pro Afghánistán, která v roce 2002 činila 6,9 mil. Kč (33,42 %). Proti roku 2001 se zvýšila pomoc do afrických zemí. V celkovém objemu poskytnuté pomoci vzrostl podíl materiální pomoci (49,85%).

Součinnost MZV a MV při koordinaci humanitární pomoci ČR do zahraničí získala kvalitativně vyšší úroveň, zkvalitnila se také spolupráce s nevládními organizacemi. Státní orgány ČR využívaly jejich schopností rychle mobilizovat vlastní zdroje a připravenosti pracovat v oblastech a státech, v nichž mezivládní kontakty nebyly v danou chvíli možné nebo efektivní. Ve všech případech byla zajištěna publicita a medializace poskytnuté humanitární pomoci, jak v přijímající zemi, tak v České republice.

Rok 2003

V průběhu roku 2003 rozhodla vláda usnesením č. 421 ze dne 28. dubna 2003 o zapojení ČR do humanitární pomoci a úvodní fáze obnovy Iráku a o poskytnutí neodkladné humanitární pomoci zaměřené na urychlenou obnovu základních funkcí zdravotnictví a školství v Iráku ve výši do 20,6 mil. Kč (viz sub 2d) z rezervy na humanitární pomoc v kapitole VPS na rok 2003; v ostatních případech o poskytnutí humanitární pomoci

rozhodoval v souladu s usneseními vlády č. 153/1995, č. 342/1996 a č. 194/1998 a zákonem č. 239/2000 Sb. ministr zahraničních věcí po dohodě s ministrem vnitra.

1. Materiální a finanční pomoc pro Libanon

a) V lednu 2003 se realizovala humanitární pomoc, schválená již v listopadu 2002 na základě výzvy Mezinárodní konference o odstraňování min, konané pod záštitou OSN v r. 2001 v Bejrútu. Pomoc se týkala odstraňování min v oblasti jižního Libanonu a spočívala v poskytnutí dvou kusů odminovacího zařízení KMT6, uvolněných z nepotřebných zásob AČR. Dodávku odminovacích zařízení do Libanonu uskutečnil po jejich opravě Vojenský opravárenský podnik Šternberk. Náklady humanitární pomoci včetně opravy a dopravy činily **310 000 Kč**.

b) V závěru října 2003 požádal zástupce generálního tajemníka OSN pro jižní Libanon prostřednictvím ZÚ Bejrút o humanitární příspěvek na postkonfliktní sociálně-ekonomickou rehabilitaci jižního Libanonu s cílem prevence humanitární katastrofy, a to zlidštěním válkou zdevastovaného životního prostředí prostřednictvím projektu "Stromy namísto min". Česká republika poskytla za tímto účelem v prosinci 2003 finanční humanitární pomoc ve výši **200 000 Kč**. Pomoc je určena vybraným místním komunitám prostřednictvím organizace UNDP (Program OSN pro rozvoj) a bude ji postupně předávat ZÚ Bejrút.

2. Finanční a materiální pomoc pro Irák

a) Na základě naléhavé výzvy OSN k poskytnutí finančních prostředků v souvislosti s iráckou krizí uvolnila ČR v březnu 2003 prostřednictvím UNHCR (Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky) částku **2 000 000 Kč** pro uprchlíky v Iráku.

b) Prostřednictvím organizace WFP (Světový potravinový program OSN) byla rovněž v březnu 2003 poskytnuta částka ve výši **2 500 000 Kč** na potravinové aktivity WFP v Iráku.

c) Prostřednictvím zastupitelského úřadu (ZÚ) ČR v Kuvajtu byla v dubnu 2003 letecky zaslána do Iráku materiální humanitární pomoc v hodnotě **1 577 000 Kč**, k jejíž přepravě bylo využito speciálního letu k přesunutí 7. polní nemocnice AČR do Iráku. Zásilka

obsahovala sady chirurgických nástrojů a prostředky na desinfekci vody *Aquasteril*. Uvedenou materiální pomoc předala irácké straně velvyslankyně ČR v Kuvajtu.

d) Na základě usnesení vlády č. 421/2003 byly v červnu až prosinci 2003 realizovány ve spolupráci s nevládní humanitární organizací Člověk v tísni projekty "Léky, zdravotnický materiál a zdravotnická vybavení pro nemocnice a zdravotnická střediska v jižních provinciích Iráku a v Bagdádu" v hodnotě **7 000 000 Kč**, "Základní opravy, vybavení a zprovoznění zdravotnických zařízení v jižních provinciích Iráku" v hodnotě **6 000 000 Kč**

a "Základní opravy, vybavení a zprovoznění vybraných školských zařízení v jižních provinciích Iráku" v hodnotě **6 000 000 Kč**. Celkově tak bylo na zmíněné tři projekty čerpáno 19 000 000 Kč (z celkem vládou schválených prostředků do výše 20,6 mil. Kč).

3. Materiální pomoc pro Turecko

V souvislosti s iráckou krizí a očekáváním zvýšeného počtu iráckých uprchlíků na svém území požádalo v březnu 2003 Turecko mezinárodní společenství o poskytnutí materiální humanitární pomoci prostřednictvím NATO (Euroatlantické koordinační centrum pro neštěstí, EADRCC), EU a OSN. Na základě uvedené žádosti poskytla Česká republika materiální pomoc ve výši **4 367 000 Kč**. Zajistilo ji ministerstvo vnitra prostřednictvím GŘ HZS ČR a spočívala v dodávce stanů, příkrývek, polních kuchyní, chemických dezinfekčních prostředků a chemických průkazníků k detekci bojových chemických látek.

4. Finanční pomoc pro Argentinu

Argentinskou provincii Santa Fé postihly koncem dubna 2003 ničivé záplavy, které si vyžádaly oběti na životech a materiální škody dosáhly téměř 300 mil. USD. Na základě návrhu ZÚ Buenos Aires byla jeho prostřednictvím poskytnuta v květnu 2003 finanční humanitární pomoc ve výši **486 697 Kč** pro postižené krajany v provincii Santa Fé.

5. Záchranářská a materiální pomoc pro Alžírsko

a) V květnu 2003 došlo v Alžírsku k silnému zemětřesení, v jehož důsledku přišly o život více než dva tisíce obyvatel a materiální škody dosáhly značných hodnot. Na základě

žádosti alžírské vlády poskytla ČR okamžitou pomoc vysláním týmu záchranářů GR HZS ČR Ministerstva vnitra. Přeprava byla zajištěna letounem AČR typu AN-26. Náklady na vyslání jednotky záchranářů se psy dosáhly včetně přepravy **1 620 166 Kč**.

b) Speciálním letounem AČR byla společně se záchranáři vypravena do Alžírka materiální humanitární pomoc v hodnotě **740 193 Kč**, sestávající z dodávky stanů, příkrývek, zdravotnického materiálu a léků.

6. Finanční pomoc pro Srí Lanku

Ve druhé polovině května 2003 postihly Srí Lanku katastrofální povodně, které si vyžádaly stovky obětí na životech a způsobily velké materiální škody. Na základě žádosti vlády republiky Srí Lanka poskytla ČR v červnu 2003 na pomoc postiženému obyvatelstvu finanční humanitární pomoc ve výši **565 520 Kč**.

7. Finanční pomoc pro Rumunsko

Silné přívalové deště a záplavy ke konci května 2003, které postihly celý rumunský Banát, zanechaly značné škody na obydlích a infrastruktuře. Na základě návrhu ZÚ Bukurešť byla v červnu 2003 poskytnuta finanční humanitární pomoc ve výši **499 991 Kč**, určená české krajské komunitě, jejíž vesnice byla v důsledku uvedené přírodní katastrofy zcela odříznuta od světa.

8. Finanční pomoc pro Libérii

Na základě revidované humanitární výzvy OSN k pomoci obyvatelstvu Libérie, trpícímu v důsledku dlouhotrvajícího válečného konfliktu, poskytla Česká republika v srpnu 2003 finanční humanitární pomoc ve výši **1 000 000 Kč**. Pomoc byla určena pro tzv. street children ("dětí z ulice") v Libérii prostřednictvím dětských programů mezinárodní organizace UNICEF (Dětský fond OSN) a byla předána reprezentaci UNICEF v Praze.

9. Finanční pomoc pro Mongolsko

V létě 2003 postihly okolí hlavního mongolského města Ulánbátar záplavy, při nichž došlo k obětem na životech a materiálním škodám na obydlích a infrastruktuře. Na základě žádosti mongolské vlády poskytla ČR finanční humanitární pomoc ve výši **525 368 Kč**.

Zmíněnou pomoc předal mongolské straně zástupce MZV, který se v srpnu 2003 účastnil v Ulánbátaru 5. mezinárodní konference nových či obnovených demokracií k partnerství při naplňování cílů tisíciletí.

10. Materiální pomoc pro Chorvatsko

V letní turistické sezóně 2003 došlo na silnicích Chorvatska k mimořádně velkému nárůstu dopravních nehod, které se projevíly fatálním nedostatkem krve a krevních derivátů v místních nemocnicích. Mezi 16 450 nehodami se 133 mrtvými figurovali mezi cizinci na druhém místě v počtu nehod (850) a na prvním v počtu obětí (6) čeští řidiči. Na návrh ZÚ Záhřeb a jako odezvu na chorvatskou pomoc České republice při záplavách v srpnu 2002 uvolnilo Ministerstvo zdravotnictví jako materiální humanitární pomoc Chorvatské republice krevní deriváty v hodnotě **223 998 Kč**. Uvedenou pomoc předal nemocnici ve Splitu při své pracovní návštěvě v zemi v srpnu 2003 ministr zahraničních věcí ČR.

11. Finanční pomoc pro Gruzii

K humanitární pomoci Gruzínské republiky, jejíž obyvatelstvo se před těžkým zimním obdobím nacházelo v krajně neutěšených životních podmínkách, požádal prosincový summit OBSE, konaný v holandském Maastrichtu, a osobně o ni českou stranu požádala i úřadující gruzínská prezidentka Nino Burdžanadzeová. Česká republika poskytla za účelem zabezpečení tepla a potravin pro školy a dětská sociální zařízení v příhraničních oblastech Gruzie v prosinci 2003 finanční humanitární pomoc ve výši **325 000 Kč**. Pomoc byla předána prostřednictvím ZÚ Tbilisi.

12. Finanční příspěvek Mezinárodnímu Červenému kříži

Na opakované výzvy Mezinárodního výboru Červeného kříže a Červeného půlměsíce byl Českou republikou z iniciativy MZV poskytnut mimořádný finanční humanitární příspěvek ve výši **3 000 000 Kč** na programy odstraňování protipěchotních min. Příspěvek byl předán náměstkem MZV během 28. Mezinárodní konference Červeného kříže a Červeného půlměsíce, konané začátkem prosince 2003 v Ženevě.

13. Finanční příspěvek Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

Na základě opakovaných výzev Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), potýkajícího se s dlouholetým chronickým nedostatkem financí na své humanitární aktivity ve světě, způsobeným historicky podhodnocenou předepsanou výší příspěvků jednotlivých členských států, navrhla Stálá mise (SM) Ženeva poskytnutí mimořádného finančního humanitárního příspěvku UNHCR k řešení humanitárních problémů uprchlíků ve světě. Příspěvek ve výši **1 059 000 Kč** byl UNHCR předán v prosinci 2003 prostřednictvím SM Ženeva.

Závěr:

V roce 2003 poskytla Česká republika z prostředků rozpočtové rezervy v kapitole VPS humanitární pomoc do zahraničí v celkové výši 39 999 933 Kč, představovanou 16 projekty do 11 zemí Asie, Afriky, Latinské Ameriky a Evropy a dvěma mimořádnými humanitárními příspěvky mezinárodním humanitárním organizacím. MZV se přitom řídilo platnými zásadami pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí a ve všech případech jednalo ve spolupráci s MV, příp. dalšími resorty rychle a operativně. Největší objem prostředků ve výši 29,444 mil. Kč (73,61 %) si vyžádala pomoc pro oblast zasaženou iráckou krizí (Irák a Turecko). Materiální humanitární pomoc činila v celkovém objemu poskytnuté pomoci 18,05 %, resp. 65,55 %, zahrneme-li do ní i práce, realizované v Iráku nevládní humanitární organizací Člověk v tísni na obnově zdravotnických a školských zařízení. Podíl záchranářských akcí na celkové pomoci činil 4,05 %.

Součinnost mezi MZV a MV probíhala i v loňském roce díky již dlouholetým zkušenostem na velmi dobré standardní úrovni. Přínosnou byla rovněž spolupráce s nevládními humanitárními organizacemi, jejichž schopností, zkušeností a akční připraveností využívají státní orgány ČR v případě potřeby náročné přímé práce v terénu. Ve všech relevantních případech české humanitární pomoci do zahraničí byla zajištěna publicita a medializace, a to jak v České republice, tak v zemích pomoc přijímajících.

Rok 2004

V průběhu roku 2004 bylo schváleno poskytnutí finanční, materiální a záchranářské humanitární pomoci, jakož i pomoci při rehabilitaci, rekonstrukci a obnově celkem v 21

případech do 17 postižených zemí, dvou regionů a 7 mezinárodních organizací pro využití v humanitárních krizích ve světě. Předmětem materiální pomoci byly léky, zdravotní materiál, kondomy, stany a příkrývky. MZV a MV při jejím poskytování v některých případech spolupracovaly s nevládními humanitárními organizacemi (Člověk v tísni, kynologové). Pro přepravu záchranné a materiální pomoci poskytlo letadlo MO (AČR).

Na začátku roku 2004 rozhodla vláda usnesením č. 35 ze dne 7. ledna 2004 o zapojení České republiky do humanitární pomoci po zemětřesení v Íránu a souhlasila pro ni s uvolněním prostředků do výše 20 milionů Kč. V závěru roku pak vláda rozhodla usnesením č. 1162/2004 ze dne 24. listopadu 2004 o poskytnutí humanitární pomoci súdánským uprchlíkům v oblasti Dárfúr při hranicích Súdánu a Čadu ve výši 6,4 milionu Kč.

V ostatních 19 případech do 16 postižených zemí, dvou regionů a jedné mezinárodní organizací rozhodl o poskytnutí humanitární pomoci v souladu s výše citovanými usneseními vlády ministr zahraničních věcí po dohodě s ministrem vnitra. Jednalo se (v chronologickém pořadí) o následující případy poskytnutí humanitární pomoci do zahraničí:

1. Záchranná pomoc pro Francii

V závěru roku 2003 postihly jižní Francii rozsáhlé záplavy. Na základě naléhavé výzvy Monitorovacího a informačního centra Evropské komise a žádosti francouzské vlády vyslalo GŘ HZS po vlastní ose 15 členný tým, vybavený vysoce výkonnými čerpadly, jaká nebyla

v jiných zemích k dispozici. Tým pracoval v okolí města Arles ve dnech 8. - 24. prosince 2003. Vzhledem k tomu, že k události došlo v závěru roku 2003, byly náklady uhrazeny z prostředků vyčleněných na humanitární pomoc pro rok 2004. Celkové náklady dosáhly **1,718.021 Kč** a byly uvolněny rozpočtovým opatřením ve prospěch MV.

2. Záchranná a materiální pomoc a pomoc při obnově pro Írán

Dne 26. prosince 2003 postihlo město Bam v jihovýchodním Íránu mimořádně silné zemětřesení, jež vedle zničení celého města zanechalo až 35.000 obětí (1/3 populace města a okolí). Ministr zahraničních věcí po dohodě s ministrem vnitra rozhodl bezprostředně po katastrofě o poskytnutí humanitární pomoci do výše 5 mil. Kč; usnesením vlády č. 35 ze

dne 7. ledna 2004 pak byla tato pomoc rozšířena na částku do 20 mil. Kč. Pomoc zahrnovala vyslání záchranářského týmu s kynology a psy, kteří se jako vůbec první ze všech zemí zapojili do hledání obětí, speciálním letounem AČR. Letů AČR bylo využito i k zaslání materiální pomoci (léky, tablety do vody Aquasteril, stany). Pomoc poskytnutá MV (GŘ HZS) spolu s kynology byla vyčíslena na 2,874.736 Kč, léky a zdravotní materiál poskytnutý Ministerstvem zdravotnictví na 3,9 mil. Kč. Náklady za oba lety AČR činily 144.098 Kč (prostředky na všechny tři případy byly uvolněny rozpočtovým opatřením ve prospěch příslušných resortů MV, MZd a MO). Na částku 8 mil. Kč podepsalo MZV dne 26. srpna 2004 smlouvu o realizaci projektu na výstavbu zničené polikliniky Biztodu Bahman v Bamu s nevládní humanitární organizací Člověk v tísni. Projekt byl předložen a schválen ještě před 1. květnem 2004, tedy před vstupem nového zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, v platnost. Celkem byly na humanitární pomoc Íránu poskytnuty prostředky ve výši **14,918.834 Kč**.

3. Materiální pomoc pro KLDR

a) Na základě opakovaných žádostí vlády KLDR a výzev OSN poskytlo v únoru 2004 MZV materiální pomoc severokorejskému zdravotnictví formou zásilky stomatologických a terapeutických nástrojů pro nemocnici v Sariwonu v hodnotě **153.654 Kč**.

b) V květnu 2004 došlo u severokorejského Jong-čchonu ke srážce vlaků s následnou explozí, která zanechala na 1.400 obětí. Na výzvu místní pobočky OSN (OCHA) poskytla Česká republika zdravotní materiál podle seznamu předaného OCHA v hodnotě 100.000 USD (**2,75 mil . Kč**), na jehož předání se podílel nově zřizovaný ZÚ Pchjongjang.

4. Materiální pomoc pro Maroko

Dne 24. února 2004 postihlo severomarocká městečka Al Hoceima a Taza ničivé zemětřesení, které zanechalo 564 obětí a značné materiální škody. Na základě výzvy marocké vlády a Monitorovacího a informačního centra Evropské komise vypravilo MV (GŘ HZS) speciálním letounem AČR materiální pomoc, která na základě požadavků marocké strany obsahovala příkrývky. Hodnota humanitární pomoci činila celkem **484.693 Kč**, z toho 257.710 Kč hodnota materiálu a 226.983 Kč náklady za speciální let MO (AČR). Prostředky byly převedeny rozpočtovým opatřením ve prospěch MV a MO.

5. Pomoc při obnově Afghánistánu

Ministr zahraničních věcí se ve dnech 31. března a 1. dubna 2004 zúčastnil v Berlíně Mezinárodní konference o Afghánistánu, z níž vzešel požadavek na pomoc při reintegraci navrátilců do střední a severní části země, kteří ve svých domovských obcích nemohou najít obživu. Na základě příslibu České republiky participovat na humanitární pomoci této zemi uzavřelo MZV dne 22. dubna 2004 příkazní smlouvu s nevládní organizací Člověk v tísni na pomoc při obnově ve výši 5 mil. Kč. Projekt byl uzavřen v prosinci 2004 a byly v rámci něho vyfakturovány práce v oblasti zdravotnictví, vody a hygieny za **4,837.813 Kč**.

6. Finanční pomoc pro Madagaskar

Madagaskar postihly v prvních měsících roku mimořádně silný hurikán Elita a cyklón Gafilo, jež po sobě zanechaly značný počet obětí a materiálních škod. Na základě žádosti madagaskarské vlády poskytla Česká republika v dubnu 2004 finanční humanitární pomoc ve výši **492.560 Kč**.

7. Finanční pomoc pro soudánské uprchlíky v oblasti Dárfúr v Súdánu a Čadu

Mezi nejvážnější světové humanitární události patřila po celé hodnocené období katastrofální situace mezi soudánskými uprchlíky v pohraniční oblasti Dárfúr mezi Súdánem a Čadem. Česká republika poskytla v průběhu roku 2004 k řešení této humanitární krize prostřednictvím mezinárodních organizací v systému OSN, které v oblasti aktivně působí, celkem 10 miliónů Kč, které byly poskytnuty následujícím způsobem:

a) Na základě výzev EU (Neformální zasedání ministrů EU zodpovědných za rozvojovou spolupráci v Dublinu), Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky UNHCR (Donorská konference pro Čad v Ženevě) a své účasti na zmíněných akcích se Česká republika v červnu 2004 rozhodla poskytnout dárfúrským utečencům prostřednictvím UNHCR finanční pomoc ve výši **1 mil . Kč**.

b) V srpnu byla na výzvu nizozemského předsednictví EU (ministřyně pro rozvojovou spolupráci) a britského státního tajemníka pro rozvojovou spolupráci poskytnuta další finanční pomoc prostřednictvím UNHCR, a to ve výši 10.000 USD resp. **2,6 miliónu Kč**.

c) Vzhledem k prohlubující se humanitární krizi v oblasti rozhodla vláda svým usnesením č. 1162 ze dne 24. listopadu 2004 poskytnout súdánským uprchlíkům v Súdánu a Čadu dalších **6,4 miliónu Kč**. Větší část tohoto humanitárního příspěvku (5 mil. Kč) byla poskytnuta UNHCR, zbytek Světové zdravotnické organizaci (WHO), která v oblasti rovněž aktivně působí.

8. Finanční humanitární pomoc pro Dominikánskou republiku a Haiti

Ostrov Hispaniolu, rozdělený mezi Dominikánskou republiku a Haiti, postihla v roce 2004 celá série hurikánů a povodní. Jejich začátek byl již v květnu a přinesl v Dominikánské republice 195 mrtvých a v Haiti 2.000 mrtvých při 1.500 pohřešovaných vedle značných materiálních škod. Česká republika poskytla oběma zemím finanční humanitární pomoc v celkové výši 1 miliónu Kč (**po 500.000 Kč** oběma postiženým zemím). Peníze byly předány prostřednictvím mise Haiti při OSN v New Yorku a Generálního konzulátu Dominikánské republiky v Praze.

9. Finanční humanitární pomoc Gruzii

Po záplavách, které postihly v červenci 2004 gruzínskou oblast Mestia ve Svanetii zůstalo od světa odříznuto na 1.300 rodin a vedle škod na jejich obydlích a infrastruktuře bylo zničeno na 80 % obdělávané půdy včetně pěstovaných plodin. Humanitární pomoc ve výši **500.000 Kč** byla poskytnuta prostřednictvím ZÚ Tbilisi.

10. Finanční humanitární pomoc Tádžikistánu

Mimořádně silné přívalové deště ve dnech 13. až 16. července 2004 postihly celou zemi, nejvíce však severní okolí hlavního města Dušanbe, kde vedle velkých materiálních škod znehodnotily zásoby pitné vody pro půl miliónu lidí a zcela zničily vodovodní síť, které

zanesly bahnem. Českou humanitární pomoc ve výši 500.000 Kč, předanou prostřednictvím příslušného ZÚ Taškent, použila tádžická vláda právě k řešení problémů s pitnou vodou, a to s využitím českých expertů a technologií. Protože se k dokončení nejpotřebnějších prací nedostávalo 300.000 Kč, byla o tuto částku pomoc navýšena v listopadu. Celkem tedy Česká republika v roce 2004 poskytla Tádžikistánu **800.000 Kč**.

11. Finanční humanitární pomoc pro západní Afriku

Počátkem léta 2004 zasáhla všechny země západoafrického regionu obrovská invaze sarančat, k jaké dochází pravidelně vždy po asi 17 letech. Mezinárodní organizace FAO odhadla potřeby k zastavení této invaze - jež hrozila i ohrožením krizové oblasti Dárfúr - na 100 miliónů USD. Pouhá jedna tuna sarančat dokáže za jediný den spotřebovat tolik plodin, jako 2.500 lidí a přesunout se ještě o 100 km dál. K zastavení této vlny poskytla Česká republika finanční humanitární pomoc ve výši **1 miliónu Kč**, které za tímto účelem převedla na účet FAO.

12. Finanční humanitární pomoc pro Grenadu a Jamajku

Mezi mimořádně silné a ničivé hurikány, které v letošním roce zaútočily opakovaně a s nebývalou silou na karibskou oblast, patřil začátkem září hurikán Ivan, který na Grenadě zničil 95 % všech obydlí, zabil 40 jejích obyvatel a zcela zničil plantáže zemědělských plodin; na Jamajce zahynulo 17 lidí a způsobené materiální škody byly vyčísleny ve stovkách miliónů USD. Česká republika poskytla prostředky v celkové výši **1 miliónu Kč** (**po 500.000 Kč** každé zemi), jež byly převedeny na humanitární konta zřízená za tímto účelem v obou zemích. Z administrativních důvodů byl koncem roku vrácen zahraniční bankou převod z Grenady a již nebylo možno jej znovu ještě do 31.12.2004 znovu zaslat zpět. Proto budou peníze poukázány až v lednu 2005 z finanční rezervy na humanitární pomoc ve státním rozpočtu, kapitola Všeobecná pokladní správa (VPS) na rok 2005.

13. Materiální humanitární pomoc pro východní a jihovýchodní Evropu

S prosbou, aby Česká republika přispěla k jubileu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji (ICDP) do schodkového fondu Reproductive Health Commodity Fund UNFPA,

se na MZV obrátila nizozemská ministryně pro rozvojovou spolupráci. Česká strana nabídla namísto finanční částky poskytnout cca 500.000 ks kondomů od monopolního českého výrobce a.s. Vulkán Hrádek nad Nisou do některého z ohrožených států východní a jihovýchodní Evropy, odkud se nemoc HIV/AIDS může nebezpečně šířit až do střední a západní Evropy. Na doporučení UNFPA dodávka nakonec směřovala do Rumunska. Hodnota této materiální pomoci včetně dopravy činila **983.000 Kč**.

14. Finanční humanitární pomoc pro Japonsko

Mezi 23. a 26. říjnem zaznamenala severozápadní část ostrova Honšú sérii mimořádně silných zemětřesení. Největší z nich dosáhlo 7,8 ° Richtera a vůbec poprvé v historii došlo ke čtyřem zemětřesením o síle nad 6 ° Richtera během 24 hodin. Bylo evakuováno na 100.000 lidí, zničeno 3.000 domů, 1.200 kancelářských budov a kolem 200 staveb dopravní infrastruktury a poprvé v historii následkem otřesů vykolejil superexpres Shinkansen. Jen skutečnost, že šlo o poměrně málo obydlenou oblast, zabránila většímu počtu obětí na životech. Česká republika poskytla prostřednictvím ZÚ Tokio finanční pomoc ve výši 50.000 USD (**1,176.400 Kč**).

15. Finanční humanitární pomoc na odminování v Angole

Ku příležitosti konání summitu "Za svět bez min" v keňském hlavním městě Nairobi poskytla Česká republika v listopadu 2004 na výzvu řady mezinárodních organizací působících v rámci OSN finanční humanitární pomoc k odminování ve světě. Prostřednictvím Ženevského mezinárodního centra pro humanitární odminování (GICHD) bylo předáno **1,5 miliónu Kč**, určených na projekt práce psů, vyhledávajících miny v africké Angole.

16. Finanční humanitární pomoc boji proti šíření HIV/AIDS ve světě

Účastníci zasedání Rady ministrů EU pro rozvojovou spolupráci v nizozemském St. Gerlachu ve dnech 26. a 27. října 2004, jehož se zúčastnili i zástupci ČR, se dohodli na poskytnutí humanitárního příspěvku svých zemí k boji proti šíření HIV/AIDS ve světě. Tento boj se stal i jedním z cílů Deklarace tisíciletí (Millenium Development Goals), přijaté na summitu OSN v roce 2000. Česká republika proto poskytla v listopadu 2004 na

boj proti HIV/AIDS ve světě finanční humanitární pomoc ve výši **3 milióny Kč** prostřednictvím mezinárodní organizace UNAIDS.

17. Finanční humanitární pomoc Kambodži

Kambodžské království postihlo v roce 2004 dlouhotrvající suché počasí, nejhorší za posledních 10 let, jehož důsledkem byla ztráta 30 % úrody rýže. Česká republika poskytla v listopadu 2004 k řešení následků neúrody finanční humanitární pomoc ve výši **3,372 miliónů Kč**. Pomoc byla předána prostřednictvím příslušného ZÚ Bangkok.

18. Finanční humanitární pomoc Srbsku a Černé Hoře prostřednictvím MV ČK

V důsledku předchozích ozbrojených konfliktů, zahájených během rozpadu bývalé Jugoslávie a zahrnujících později především oblast Kosovo, existuje v této oblasti tíživá humanitární situace. Z původního počtu 4.100 vnitřních přesídlenců pobývá mimo své domovy dosud jejich větší polovina (2.400). Republika Srbsko a Černá Hora se stala jednou z 11 priorit humanitárního působení Mezinárodního výboru Červeného kříže a Červeného půlměsíce, jemuž se k této práci chronicky nedostává financí. Na humanitární výzvu MV ČK poskytla Česká republika této organizaci v listopadu 2004 finanční humanitární pomoc ve výši **2 milióny Kč** na humanitární aktivity v Srbsku a Černé Hoře.

Rok 2005

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2005 vyčleněna ve státním rozpočtu v kapitole Všeobecná pokladní správa, položka humanitární pomoc, částka ve výši 58 mil. Kč. Tato částka byla v průběhu roku dále navýšena o 100 mil. Kč, takže **celková částka na humanitární pomoc v roce 2005 byla 158 mil. Kč**.

Navýšení

o 100 mil. Kč bylo provedeno z položky Vládní rozpočtová rezerva na následující humanitární pomoc:

Usnesením vlády č. 93 ze dne 19. ledna 2005 bylo v souvislosti s událostmi v jihovýchodní Asii uvolněno 25 mil. Kč.

- Usnesením vlády č. 1164 ze dne 7. září 2005 bylo na humanitární pomoc Spojeným státům americkým v souvislosti s odstraňováním následků hurikánu Katrina uvolněno 25 mil. Kč.
- Na humanitární pomoc jižní Asii v souvislosti s odstraňováním následků zemětřesení dne 8.10.2005 bylo usnesením vlády ze dne 12. října 2005 č. 1336 vyčleněno 25 mil. Kč a usnesením vlády ze dne 26. října 2005 č. 1394 15 mil. Kč.
- K odstranění škod způsobených říjnovým hurikánem ve střední Americe schválila vláda dne 16. listopadu 2005 usnesením č. 1504 poskytnutí finanční humanitární pomoci Mexiku a Kubě v celkové výši 10 mil. Kč, z čehož je 5 mil. Kč určeno pro Mexiko a 5 mil. Kč pro Kubu.

Humanitární pomoc financovanou z kapitoly VPS poskytuje Česká republika "podle naléhavosti situace státům nebo přesně vymezeným skupinám obyvatel s cílem bezprostředně zamezit utrpení a ztrátám na životech a zdraví" (usnesení vlády č. 153/1995). V souladu se Zásadami pro poskytování zahraniční spolupráce po vstupu ČR do EU (usnesení vlády č.302/2004) je v pravomoci ministra zahraničních věcí rozhodnout o poskytnutí jednorázové humanitární pomoci do výše 5 mil. Kč pouze na základě posouzení konkrétní situace. O poskytnutí pomoci nad 5 mil. Kč rozhoduje vláda.

Výše poskytnuté humanitární pomoci byla ovlivněna **ničivým zemětřesením a následnými vlnami tsunami v jihovýchodní Asii** koncem prosince 2004. Česká republika se zapojila bezprostředně po oznámení katastrofy do úsilí mezinárodního společenství o zmírnění následků této události a o obnovu postižených území. Prostředky byly použity prostřednictvím dětského fondu OSN UNICEF, jako materiální humanitární pomoc Srí Lance, Indonésii a Thajsku, na projekty nevládních organizací v Indii a Indonésii, na vyslání policejních expertů k identifikaci těl obětí v Thajsku, jako potravinová pomoc Indonésii v rámci Světového potravinového programu (WFP), jako finanční příspěvek UN Volunteers a jako podpora zapojení českých dobrovolníků.

Významnou humanitární pomocí ČR byla **pomoc Spojeným státům americkým** v souvislosti s **odstraňováním následků hurikánu Katrina** z počátku září 2005 (25 mil. Kč). Dne 19.9.2005 byla ukončena přeprava materiální HP ve formě 24 000 ks příkrývek,

600 lehátek a 14 velkých stanů prostřednictvím leteckého kyvadlového mostu NATO z Prahy do Ramsteinu a dále do USA v celkové hodnotě 5 mil. Kč. V současné době je v úzké součinnosti se ZÚ Washington prováděn výběr projektů (náměty projektů jsou předloženy pro státy Texas, Louisiana, Mississippi, Alabama) v celkovém finančním objemu 10,577 mil. Kč.

Rozsahem největší humanitární pomoci ČR v roce 2005 byla humanitární **pomoc jižní Asii** v souvislosti s odstraňováním **následků zemětřesení** dne 8.10.2005. ČR poskytla pomoc Pákistánu jako jedna z prvních zemí bezprostředně po zemětřesení. **Celkem vláda vyčlenila pro Pákistán 110 mil. Kč**, z toho v gesci MZV bylo 65 mil. Kč. Uskutečnila se mise záchranné jednotky ČR, která působila v Pákistánu (Rawal Kot) v období 13.10.-2.11.2005. Jednotka byla složena ze 14 zdravotníků (9 TraumaTeam Brno, 5 vojenští lékaři z Hradce Králové) a 11 příslušníků MV. Provedla více než 800 chirurgických ošetření (včetně 20 složitých operací). Na místě zanechala jako dar pákistánské straně vybavení malé polní nemocnice za 6,8 mil. Kč. Část materiální HP byla přepravena kamiony do Ramsteinu (základna NATO) dne 18.10.2005 a odtud letadly NATO do Pákistánu. Zásilka obsahovala chirurgický materiál, obvazový materiál, Augmentin, Aquasteril, spací pytle. Bylo poskytnuto 25 stanů s vnitřním vytápěním do složitých klimatických podmínek v hodnotě 9,9 mil. Kč, zásilka byla zaslána speciálem 1.11.2005 do Pákistánu. Byl přislíben příspěvek 12,5 mil. Kč (7,5 mil. Kč pro UNHCR a 5 mil. Kč pro WFP) na donorské konferenci v Ženevě dne 26.10.2005.

Dne 16.11.2006 byla přepravena do Pákistánu speciálem ministra zahraničních věcí materiální HP za 8,3 mil. Kč (prostředky na úpravu vody Aquasteril, Aquatabs, příkrývky, zdravotnický materiál).

Dne 20.12.2005 bylo vyhlášeno výběrové dotační řízení na projekty humanitární pomoci pro Pákistán, zejména obnovy objektů a zařízení zničených nebo poškozených v důsledku zemětřesení dne 8. října 2005.

Zbýlé částky (35 mil. Kč) byly v gesci MV (na humanitární evakuaci zdravotně postižených obyvatel MEDEVAC 10 mil. Kč) a MO na pobyt vojenských lékařů a příspěvek na leteckou dopravu NATO 35 mil. Kč). Dne 2.11.2005 byl přepraven do

Pákistánu personál vojenské polní nemocnice (30 osob), který bude působit v cílovém místě v Pákistánu po dobu do 60 dnů v rámci nizozemské polní nemocnice (MO financuje částkou 15 mil. Kč). Mimo rozpočet na HP hradila vláda čtyři lety speciálu TU 154 (každý let cca 1,5 mil. Kč) 13.10., 18.10., 1.11. a 16.11.2005.

Dále byla během roku 2005 poskytnuta humanitární pomoc na následující účely: obětem teroristického útoku v Beslanu (11,9 mil. Kč), Švédskému království pro odstranění následků silné vichřice v lednu 2005 (800 tis. Kč), Tádžikistánu pro odstranění následků přívalových dešťů (500 tis.), Chile na odstranění následků požáru v chilském národním parku Torres del Paine (4,5 mil. Kč), Gruzii po rozsáhlých záplavách v dubnu 2005 (2 mil. Kč), Rumunsku v důsledku povodní, které způsobily rozsáhlé záplavy a sesuvy půdy (6,5 mil. Kč), Bulharsku v důsledku letních záplav (5 mil. Kč), Srbsku a Černé Hoře v důsledku povodní (200 tis. Kč), Nigeru na odstranění následků hladomoru (5 mil. Kč), Guatemale a Salvadoru na odstranění následků hurikánu Stan (4,6 mil. Kč), Libyi na akční plán EU proti HIV/AIDS (1,5 mil. Kč).

Rok 2006

1. Humanitární pomoc Vietnamu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 18. ledna 2006 poskytnutí humanitární pomoci Vietnamu ve výši 5 mil. Kč na řešení problematiky ptačí chřipky. Pomoc byla realizována nákupem desinfekčních přípravků firmy Bochemie Bohumín v Hanoji prostřednictvím jejího místního zastoupení. Dne 25. května 2006 proběhlo v Hanoji oficiální předání této humanitární pomoci z rukou velvyslance ČR ve Vietnamu I. Žďárka ministroví zemědělství a rozvoje venkova Vietnamu Cao Duc Phat.

2. Humanitární pomoc Afghánistánu

Vláda ČR schválila usnesením ze dne 25. ledna 2006 č. 90 poskytnutí humanitární pomoci Afghánistánu uvolněním částky 25 mil. Kč z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Finanční prostředky byly určeny na následující pomoc:

- 15 mil. Kč na projekty humanitární obnovy zničených nebo poškozených objektů a zařízení s tím, aby byly projekty geograficky zaměřeny na oblasti rozmístění a působení sil

a prostředků armádních a civilních složek ČR. Výběrové dotační řízení na projekty bylo vyhlášeno dne 20. února 2006. Podány byly projekty nevládních neziskových organizací BERKAT, o.s., Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s., VARA, o.s. Projekty byly zaměřené na obnovu škol, zdravotnických zařízení a systému zásobování pitnou vodou. Expertní komise MZV rozhodla o přidělení dotace projektu o.p.s. Člověk v tísni, společnost při ČT, s názvem "Humanitární obnova zdravotnických zařízení v provincii Kábul a Badachšán". Dodatečně byl podpořen projekt o.s. BERKAT "Zdravé oči pro Afghánistán". Ke konci roku 2006 bylo v rámci projektu o.p.s. Člověk v tísni profinancováno 27% z přidělené dotace 14,4 mil. Kč, zbylá částka 10,6 mil. Kč byla vrácena do rozpočtu MZV k pokračování financování v roce 2007, kdy bude projekt ukončen. Čerpání dotace na projekt o.s. Berkat bylo ukončeno;

- 5 mil. Kč na projekty zaměřené na odminování postižených území se zvláštním zřetelem na oblasti působení jednotek Armády ČR. Ve spolupráci s Ministerstvem obrany a vojenským kontingentem ČR v Afghánistánu byly navrženy k předložení projektů organizace HALO Trust Afghanistan a Afghan Technical Consultants (ATC). Na základě rozhodnutí ministra zahraničních věcí po předložení projektů byl vybrán projekt HALO Trust Afghanistan, jehož realizace je programována na období 1. 7. 2006 - 30.6.2007 v provinciích Kábul a Badachšán. Projekt je průběžně monitorován a jeho dosavadní řešení je v souladu se stanoveným účelem poskytnutí dotace;

- 5 mil. Kč jako příspěvek Dětskému fondu UNICEF za účelem pomoci obyvatelstvu postižených oblastí se zvláštním zřetelem na místa, kde je ČR již přítomna. Převod finančních prostředků z MZV na bankovní účet UNICEF se uskutečnil v dubnu 2006. Průběžnou informaci o realizaci projektu podala zástupkyně výkonného ředitele UNICEF R. Salah během jednání na MZV v říjnu 2006. Ukončení projektu se předpokládá v první polovině roku 2007.

Dále byla pro Afghánistán schválena v průběhu roku následující pomoc:

- Ministr zahraničních věcí schválil dne 10. listopadu 2006 poskytnutí humanitární pomoci Afghánistánu ve výši 3 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní zpráva, účelová položka Humanitární pomoc s tím, že tato částka byla použita jako finanční příspěvek UNICEF

(Dětský fond OSN) na činnost jednoho odborníka ČR v Afghánistánu v rámci programu "Junior Professional Officer (JPO)" při realizaci humanitární pomoci prostřednictvím UNICEF. V prvním čtvrtletí roku 2007 bude vybrán ve výběrovém řízení vhodný uchazeč a s UNICEF budou dohodnuty konkrétní podmínky jeho práce v Afghánistánu. Přímá účast odborníků z ČR na poskytování humanitární pomoci v zahraničí pod hlavičkou významných mezinárodních organizací je jednou z perspektivních činností do budoucna.

· Ministr zahraničních věcí schválil dne 29. listopadu 2006 poskytnutí humanitární pomoci Afghánistánu ve výši 5 mil. Kč jako finanční příspěvek do fondu vytvořeného velením ISAF s určením na humanitární pomoc afghánskému obyvatelstvu bezprostředně po ukončení bojových operací ISAF. Fond byl zřízen v Kábulu pod patronátem velitele ISAF a humanitární pomoc, která bude jeho prostřednictvím poskytována, bude součástí plánování bojových operací. Jednotlivé humanitární projekty, které budou z jeho prostředků financovány, bude velitel ISAF konzultovat také s Vysokým civilním představitelem NATO pro Afghánistán. Fond nebude sloužit k financování dlouhodobějších civilních rekonstrukčních projektů. Příspěvek ČR do tohoto fondu umožní okamžitou humanitární pomoc civilnímu afghánskému obyvatelstvu postiženému v důsledku operací ISAF a bude rovněž vyjádřením alianční solidarity se zeměmi působícími na jihu Afghánistánu, které nesou hlavní tíhu bojových operací.

3. Humanitární pomoc Kambodži

Ministr zahraničních věcí schválil dne 10. února 2006 poskytnutí humanitární pomoci pro Kambodžu ve výši 5 mil. Kč v důsledku trvající dlouhodobá krize (dodávky potravin, zajištění zdravotnických a sociálních potřeb pro postižené obyvatelstvo). Humanitární pomoc byla poskytnuta prostřednictvím kambodžské nevládní organizace Rainbow Gateway. Průběžná zpráva o realizaci byla zpracována ke 31. srpnu 2006, závěrečná zpráva bude hotova k 31. březnu 2007. Realizace projektu byla po celou dobu monitorována Velvyslanectvím ČR v Bangkoku.

4. Humanitární pomoc Angole

Ministr zahraničních věcí schválil dne 21. března 2006 poskytnutí humanitární pomoci Angole ve výši 2 mil. Kč v souvislosti s vypuknutím cholery v některých částech země.

Humanitární pomoc byla poskytnuta jako finanční příspěvek na projekt Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce (IFRC) "Angola: Cholera", který byl zaměřen m.j. na zajištění nekontaminované vody pro domácnosti (desinfekci vody, distribuci prostředků na čištění vody domácnostem v postižených oblastech), aktivity podporující prevenci (spolupráce s místní komunitou a zdravotnickými centry, trénink dobrovolníků, zajišťování informovanosti lidí o hygieně a preventivních opatřeních proti choleře, identifikaci případů onemocnění cholerou, distribuci mýdla). Realizace projektu byla v roce 2006 ukončena.

5. Humanitární pomoc Tanzánii

Ministr zahraničních věcí schválil dne 13. března 2006 poskytnutí humanitární pomoci Tanzánii ve výši 3 mil. Kč v souvislosti se potravinovou krizí ve východní Africe. Pomoc byla poskytnuta prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Nairobi (příspěvek dětskému útulku v Msimbazi, 50 tis. Kč), a prostřednictvím Světového potravinového programu OSN (World Food Programme, 2.950.000 Kč). Příspěvek WFP byl pak rozdělen na poskytnutí okamžité potravinové pomoci (2.275.000 Kč) a dále na tzv. School Feeding Programme - jídlo pro děti ve školách (675.000 Kč). Tanzánie poděkovala za poskytnutou pomoc v červenci 2006.

6. Humanitární pomoc Indonésii

Ministr zahraničních věcí schválil dne 2. června 2006 poskytnutí finanční humanitární pomoci Indonésii ve výši 5 mil. Kč na odstraňování následků zemětřesení v oblasti města Yogyakarta na ostrově Jáva dne 27. května 2006. Z této částky byly 4 mil. Kč poskytnuty jako finanční dotace českým nevládním neziskovým organizacím, které v postižené oblasti poskytovaly bezprostřední humanitární pomoc, a to 2 mil. Kč Sdružení Česká katolická charita a 2 mil. Kč občanskému sdružení ADRA. Realizace obou projektů byla v roce 2006 ukončena. Zbývající částka 1 mil. Kč byla ponechána jako rezerva a byla použita na poskytnutí humanitární pomoci Srí Lance při pomoci uprchlíkům v důsledku vnitřního konfliktu (viz níže).

7. Humanitární pomoc Thajsku

Ministr zahraničních věcí schválil dne 19. května 2006 poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 3 mil. Kč barmským uprchlíkům v Thajsku. Na základě doporučení velvyslanectví ČR v Bangkoku byla humanitární pomoc realizována prostřednictvím neziskové organizace Thailand Burma Border Consortium podporované EU a OSN. Projekt řešil tíživou situaci barmských uprchlíků ze státu Karen tím, že integroval tyto uprchlíky do existujících komunit a zajišťoval jim základní životní podmínky včetně zdravotní péče. Cílovou skupinou humanitární pomoci bylo 2500 uprchlíků v uprchlickém táboře Mae Ra Ma Luang. Realizace projektu byla v roce 2006 ukončena.

8. Humanitární pomoc Vietnamu

Dne 4. října 2006 schválil ministr zahraničních věcí poskytnutí humanitární pomoci Vietnamu v souvislosti s odstraňováním následků tropické bouře Xangsane ve výši 2,5 mil. Kč. Bylo rozhodnuto poskytnout humanitární pomoc prostřednictvím nevládní neziskové organizace ADRA, o.s., která v postižené provincii Thua Thien Hue (okres Phong Dien) realizuje humanitární projekt zahrnující výstavbu domů, opravy domů, opravy školy a zdravotnického zařízení, opravy systému dodávek vody a další přímou pomoc postiženým skupinám obyvatel. Projekt je realizován ve spolupráci s vietnamskou organizací ADRA a Aid Receiving Committee distriktu Phong Dien a jeho realizace bude ukončena v prvním pololetí roku 2007.

9. Humanitární pomoc Filipínám

· Ministr zahraničních věcí schválil dne 10. října 2006 poskytnutí humanitární pomoci Filipínám ve výši 600 tis. Kč v souvislosti s odstraňováním ropné skvrny po havárii tankeru Solar1 dne 11. srpna 2006 u pobřeží filipínského ostrova Guimaras. Filipíny požádaly dne 11. září 2006 prostřednictvím EK - Monitorovacího a informačního centra (MIC) mezinárodní společenství o humanitární pomoc. Žádost se týkala vyslání expertů se specializací biodegradace ropy po havárii tankeru. Po posouzení žádosti ze strany MV - GŘ HZS a dohodě s MZV byli do postižené oblasti vysláni dva experti na dobu 10 dní, kteří provedli řadu odběrů vzorků a analýz. Zpracované výsledky byly předány filipínské straně, která vysoce ocenila činnost expertů z ČR. Experti rovněž zpracovali závěrečnou zprávu, kterou má k dispozici MV - GŘ HZS a MZV. Z celkové částky 600 tis. Kč bylo vyčerpáno 250 tis. Kč, nevyčerpaná částka 350 tis. Kč byla použita na poskytnutí okamžité

humanitární pomoci Filipínám v souvislosti s odstraňováním následků tajfunu Durian v listopadu 2006 (viz níže).

· Ministr zahraničních věcí schválil dne 5. prosince 2006 poskytnutí humanitární pomoci Filipínám ve výši 350 tis. Kč. Filipíny byly zasaženy dne 30. listopadu 2006 tajfunem Durian doprovázeným vichřicí dosahující rychlosti až 225 kilometrů v hodině a silnými lijáky.

V důsledku tajfunu vznikly sesuvy půdy a závaly bahna. Nejhůře byly postiženy oblasti provincie Albay a provinční město Guinobatan jihovýchodně od Manily. Celkem bylo postiženo 800 tis. obyvatel. Dne 21. prosince 2006 předal velvyslanec ČR na Filipínách J. Ludva předsedovi Filipínského národního Červeného kříže, senátoru Richardu Gordonovi šek v hodnotě 350.000,- Kč jako příspěvek ČR obětem ničivého tajfunu. Předání se zúčastnili také představitelé místních médií.

10. Humanitární pomoc Srí Lance

Ministr zahraničních věcí schválil dne 29. listopadu 2006 poskytnutí humanitární pomoci Srí Lance ve výši 1,9 mil. Kč v souvislosti s vnitřním konfliktem v severní a východní části této země. Z těchto prostředků byla poskytnuta okamžitá pomoc vnitřním uprchlíkům v provincii Batticaloa (jedna z oblastí s největším počtem vysídlených osob). Pomoc ve formě distribuce balíčků s potravinami, léky, kuchyňskými, hygienickými potřebami a školními potřebami pro děti a dále ve formě psychosociální pomoci byla realizována Sdružením Česká katolická charita, které v dané lokalitě působí již od roku 2005 a jehož aktivity jsou v dané oblasti zaměřeny na rekonstrukci a rehabilitaci po přílivových vlnách tsunami z prosince 2004.

11. Humanitární pomoc Keni

Ministr zahraničních věcí schválil dne 29. listopadu 2006 poskytnutí humanitární pomoci Keni ve výši 3 mil. Kč v souvislosti s následky katastrofálního sucha ve východní Africe. Pomoc byla realizována prostřednictvím místní církevní organizace Missionary Community of Saint Paul the Apostle (MCSPA), která působí přímo v jedné z nejvíce postižených oblastí (oblast Turkana na severu země). V rámci projektu "Drought and famine in Turkana District, Northern Kenya" byla poskytnuta potravinová pomoc a léky postiženému obyvatelstvu ve formě "potravin za práci" a dále byly hloubeny povrchové

zdroje vody. Realizace projektu bude pokračovat v roce 2007, projekt je monitorován Velvyslanectvím ČR v Nairobi.

12. Humanitární pomoc Etiopii

Ministr zahraničních věcí schválil dne 29. listopadu 2006 poskytnutí humanitární pomoci Etiopii ve výši 2 mil Kč v souvislosti s přetrvávající humanitární krizí v této zemi. Kritická situace v Etiopii byla v roce 2006 navíc ovlivněna rozsáhlými srpnovými záplavami na východě, severu i jihu země a přetrvávající nestabilitou okolních zemí (Somálsko, Eritrea, Súdán), jejímž důsledkem je mimo jiné i přítomnost uprchlíků na území Etiopie. Pomoc byla poskytnuta ve formě finančního příspěvku Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky OSN (UNHCR) na aktivity této organizace v Etiopii, které jsou zaměřeny na přímou pomoc uprchlíkům a asistenci etiopské vládě při řešení tohoto problému na území Etiopie. UNHCR je také významným partnerem ČR při poskytování humanitární pomoci prostřednictvím agencí OSN. Projekt je monitorován Velvyslanectvím ČR v Addis Abebě.

13. Humanitární pomoc v souvislosti s konfliktem na Blízkém východě

Usnesením vlády ze dne 2.8.2006 č. 932 bylo schváleno z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Vládní rozpočtová rezerva, 15 mil. Kč, z čehož 7 mil. Kč na neodkladnou pomoc a 8 mil. Kč na postkonfliktní pomoc. V rámci výběrového dotačního řízení ve finančním objemu 7 mil. Kč byly vybrány pro přidělení dotace dva projekty nevládních neziskových organizací: projekt předložený o.p.s. Člověk v tísní - společnost při ČT nazvaný "Cesta zpět: podpora návratu rodin vysídlených z jihu Libanonu" a projekt předložený o.s. ADRA s názvem "Obnova přístupu ke zdrojům pitné vody pro obyvatele oblasti Tyre". Řešení projektu o.p.s. Člověk v tísní bude pokračovat v 1. polovině roku 2007, projekt o.s. ADRA byl v roce 2006 ukončen. Zbývající částka 8 mil. Kč byla uvolněna Ministerstvem financí do rozpočtu MZV a následně převedena na Velvyslanectví ČR v Bejrútu k zajištění realizace humanitární pomoci. Modalitty této pomoci budou navrženy ve spolupráci ZÚ Bejrút s libanonskou stranou, pomoc bude realizována v roce 2007.

Závěr

V roce 2006 poskytla vláda ČR prostřednictvím finančních prostředků převedených do rozpočtové kapitoly MZV humanitární pomoc do 11 zemí Asie a Afriky ve výši 80 mil.

Kč. Z toho nejvíce byly finanční prostředky koncentrovány na pomoc Afghánistánu - celkem 33 mil. Kč. ČR se při poskytování humanitární pomoci řídila zásadami obsaženými v principech tzv. Dobrého humanitárního dárcovství (Good Humanitarian Donorship - GHD), přijatými ve Stockholmu v roce 2003. K těmto principům se ČR v roce 2006 oficiálně přihlásila, a zařadila se tak mezi vyspělé poskytovatele humanitární pomoci v rámci EU i v celosvětovém měřítku.

Rok 2007

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2007 vyčleněna ve státním rozpočtu v kapitole Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc, částka ve výši 70 mil. Kč.

1. Humanitární pomoc Afghánistánu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 29. ledna 2007 poskytnutí humanitární pomoci Afghánistánu ve výši 4,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla poskytnuta jako finanční příspěvek prostřednictvím ZÚ Kábul na realizaci projektů humanitární pomoci místnímu obyvatelstvu (tzv. Quick Impact Projects - QIP) ve spolupráci s kontingentem Armády ČR v Afghánistánu v místech jeho působení. Schválené finanční prostředky přispěly k realizaci konkrétních projektů malého rozsahu, na které afghánská strana nemá dostatek finančních prostředků (např. dokončení malých elektráren instalací turbín a generátorů, zajištění zdrojů pitné vody, pomoc při budování škol). Do realizace projektů byly v co nejširší míře zapojovány místní lidské zdroje.

2. Humanitární pomoc Súdánu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 2. února 2007 poskytnutí humanitární pomoci Súdánu ve výši 5 mil. Kč. Tato částka byla poskytnuta jako finanční příspěvek prostřednictvím Světového potravinového programu OSN na jeho operaci zaměřenou na zajištění základní výživy pro obyvatelstvo postižené vnitřním konfliktem zejména v Dárfúru a v dalších oblastech Súdánu. Operace WFP byla začleněna do společného humanitárního plánu OSN pro Súdán na rok 2007, jednalo se tedy zároveň o příspěvek na společnou humanitární výzvu mezinárodního společenství pro rok 2007.

3. Humanitární pomoc Iráku

Ministr zahraničních věcí schválil dne 1. února 2007 poskytnutí humanitární pomoci iráckým uprchlíkům ve výši 3 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato pomoc byla poskytnuta prostřednictvím UNHCR na program „The Iraq Situation“ v roce 2007.

4. Humanitární pomoc Bolívii

Ministr zahraničních věcí schválil dne 16. března 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Bolívii ve výši 2,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla použita jako finanční příspěvek Programu OSN pro rozvoj (UNDP) na zajištění pomoci pro obyvatelstvo postižené povodněmi.

5. Humanitární pomoc Šalomounovým ostrovům

Ministr zahraničních věcí schválil dne 24. dubna 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Šalomounovým ostrovům ve výši 400 tis. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla převedena na Velvyslanectví ČR v Canbeře, které zprostředkovalo realizaci humanitární pomoci obyvatelstvu postiženému zemětřesením a tsunami prostřednictvím vlády Šalomounových ostrovů.

6. Humanitární pomoc Zambii

Ministr zahraničních věcí schválil dne 17. dubna 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Zambii ve výši 1,5 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla použita jako finanční příspěvek národní pobočky Červeného kříže v Zambii na zajištění pomoci obyvatelstvu postiženému povodněmi.

7. Humanitární pomoc Malajsii

Ministr zahraničních věcí schválil dne 25. dubna 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoc barmským uprchlíkům v Malajsii ve výši 400 tis. Kč z kapitoly Všeobecná

pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato pomoc byla poskytnuta prostřednictvím nevládní organizace MERCY Malaysia na poskytování zdravotní péče uprchlíkům.

8. Humanitární pomoc Mosambiku

Ministr zahraničních věcí schválil dne 22. května 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Mosambiku ve výši 1 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla použita jako finanční příspěvek národní pobočce Červeného kříže v Mosambiku na zajištění pomoci obyvatelstvu postiženému živelními pohromami a výbuchy v muničním skladu.

9. Humanitární pomoc Džibutské republice

Ministr zahraničních věcí schválil dne 25. května 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Džibutské republice ve výši 400 tis. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla použita jako finanční příspěvek vládě Džibutské republiky na zajištění pomoci obyvatelstvu postiženému dlouhodobým suchem.

10. Humanitární pomoc Srí Lance

Ministr zahraničních věcí schválil dne 11. června 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Srí Lance ve výši 3 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla použita prostřednictvím nevládní organizace Charita Česká republika formou dotace na projekt humanitární pomoci.

11. Humanitární pomoc Afghánistánu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 27. června 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Afghánistánu ve výši 4,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla použita jako finanční příspěvek organizaci HALO Trust na realizaci projektu odminování.

12. Humanitární pomoc Súdánu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 14. června 2007 poskytnutí humanitární pomoci Súdánu ve výši 5 mil. Kč. Tato částka byla poskytnuta v souladu se společnou pozicí EU schválenou na zasedání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC) dne 25. května 2007 jako finanční příspěvek ČR určený na humanitární pomoc prostřednictvím Evropské komise (9. Evropského rozvojového fondu). Poskytnuté prostředky byly použity na zajištění mírové mise Africké unie AMIS v Dárfúru v rámci African Peace Facility při řešení jedné z největších humanitárních krizí na světě.

13. Humanitární pomoc Srbsku (Kosovu)

Ministr zahraničních věcí schválil dne 13. července 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Srbsku (Kosovo) v rámci projektu odminování ve výši 4,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato pomoc byla schválena především z důvodu potřeby Kosova a také s ohledem na skutečnost, že Česká republika má v Kosovu největší vojenský kontingent v zahraničí.

Vzhledem k předcházející velmi dobré spolupráci s organizací HALO Trust, registrovanou ve Velké Británii, v rámci projektů odminování v Afghánistánu a pozitivní ohlasy na projekty této organizace, bylo rozhodnuto o realizaci pomoci prostřednictvím HALO Trust. I přes značné úsilí samotné organizace a zapojení českého úřadu v Prištině se však organizaci HALO Trust nepodařilo získat od srbských orgánů licenci pro provádění odminování na území Kosova. Proto byla částka, po odečtení nákladů spojených s přípravou expertů, vrácena na účet MZV a použita na další humanitární pomoc.

14. Humanitární pomoc Jemenu

Ministr zahraničních věcí schválil poskytnutí finanční humanitární pomoci somálským uprchlíkům v Jemenu ve výši 2,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato částka byla poskytnuta úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) na pomoc somálským uprchlíkům v Jemenu.

15. Humanitární pomoc Afghánistánu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 23. července 2007 poskytnutí humanitární pomoci Afghánistánu ve výši 637.660,- Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka

Humanitární pomoc. Tato částka byla použita jako dotace na projekt nevládní organizace Berkat, o.s. s názvem „Zdravé oči pro Afghánistán“.

16. Humanitární pomoc Albánii

Ministr zahraničních věcí schválil dne 27. července 2007 poskytnutí materiální humanitární pomoc Albánii ve výši 1 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Ve spolupráci s generálním ředitelstvím Záchraného hasičského sboru ČR poskytla Česká republika materiální pomoc formou dodávky technických komodit (přilby, speciální protipožární výstroj).

17. Humanitární pomoc Makedonii

Ministr zahraničních věcí schválil dne 27. července 2007 poskytnutí materiální humanitární pomoc Makedonii ve výši 1 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Ve spolupráci s generálním ředitelstvím Záchraného hasičského sboru ČR poskytla Česká republika materiální pomoc formou dodávky technických komodit (přilby, speciální protipožární výstroj).

18. Humanitární pomoc Moldavsku

Ministr zahraničních věcí schválil dne 3. srpna 2007 poskytnutí humanitární pomoci Moldavsku ve výši 5 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc s tím, že 4,2 mil. Kč z této částky bylo poskytnuto formou dodávky osiv ozimé pšenice pro zemědělské oblasti postižené katastrofálním suchem. Dodávka byla realizována firmou OSEVA, která uzavřela smluvní vztah se Správou státních hmotných rezerv. Stanovená částka ve výši 4,2 mil. Kč pokryla veškeré náklady související s nákupem osiva, železniční přepravou, zajištěním certifikátů a dalších potřebných dokumentů, clem a vybavením dodávky propagačními štítky s uvedením, že se jedná o humanitární pomoc ČR. Humanitární pomoc slavnostně předal velvyslanec ČR v Moldavsku Petr Kypr dne 20. září 2007. Moldavskou stranou byla vysoce oceňována včasnost pomoci a vysoká kvalita osiva s potenciálem až 90 metrických centů z hektaru a rovněž skutečnost, že ČR reagovala na výzvu moldavské vlády k mezinárodnímu

společenství v souvislosti s katastrofálním suchem z konce července 2007 jako vůbec první země.

Druhá část pomoci ve výši 800 tis. Kč byla využita formou dotace na projekt Identifikace sekundárních obětí sucha v jižním Moldavsku a přímá pomoc obětem sucha v obci s českou menšinou Holuboje/Holuboaia“, který realizovala nevládní organizace Charita Česká republika.

19. Humanitární pomoc Peru

Ministr zahraničních věcí schválil dne 21. srpna 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Peru ve výši 5 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato pomoc byla poskytnuta prostřednictvím Mezinárodní federace společnosti Červeného kříže a Červeného půlměsíce (IFRC) na poskytování pomoci zemi v důsledku zemětřesení.

20. Humanitární pomoc Nepálu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 21. srpna 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Nepálu ve výši 2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato pomoc byla použita jako finanční příspěvek Nepálské společnosti červeného kříže (NRCS) na zajištění pomoci obyvatelstvu postiženému záplavami.

21. Humanitární pomoc Súdánu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 22. srpna 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Súdánu ve výši 500.000,- Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato částka byla použita jako určený příspěvek do humanitární organizace HART (Humanitarian Aid Relief Trust) na humanitární aktivity v Súdánu.

22. Humanitární pomoc Korejské lidově demokratické republice

Ministr zahraničních věcí schválil dne 28. srpna 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Korejské lidově demokratické republice ve výši 500.000,- Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato pomoc byla poskytnuta prostřednictvím Mezinárodní federace společnosti Červeného kříže a Červeného půlměsíce (IFRC) na poskytnutí léků obyvatelstvu postiženému záplavami.

23. Humanitární pomoc Srí Lance

Ministr zahraničních věcí schválil dne 25. září 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Srí Lance ve výši 2,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla použita prostřednictvím nevládní organizace Člověk v tísni – společnost při České televizi, o.p.s. formou dotace na projekt humanitární pomoci.

24. Humanitární pomoc Ugandě

Ministr zahraničních věcí schválil dne 2. října 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Ugandě ve výši 1 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato pomoc byla na základě doporučení ZÚ Nairobi použita jako finanční příspěvek Světovému potravinovému programu na poskytování pomoci Ugandě v důsledku záplav.

25. Humanitární pomoc Dominice

Ministr zahraničních věcí schválil dne 2. října 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Dominice ve výši 500 000 Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla na základě doporučení ZÚ Caracas použita jako finanční příspěvek agentury CDERA (The Caribbean Disaster Emergency Response

Agency), která poskytnutou humanitární pomoc předala vládě Dominiky.

26. Humanitární pomoc Belize

Ministr zahraničních věcí schválil dne 3. října 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Belize ve výši 500 000 Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla na základě doporučení ZÚ San José použita jako finanční příspěvek Programu OSN pro rozvoj (UNDP) na zajištění pomoci pro postižené obyvatelstvo v důsledku hurikánu Dean.

27. Humanitární pomoc Barmě

Ministr zahraničních věcí schválil dne 8. října 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 2 mil. Kč barmským obětem a rodinám postiženým represemi z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato pomoc byla rozdělena, první část ve výši 1 mil. Kč byla realizována prostřednictvím organizace Thailand Burma Border Consortium (TBBC) a druhá část ve výši 1 mil. Kč byla realizována prostřednictvím britské organizace Humanitarian Aid Relief Trust (HART).

28. Humanitární pomoc Afghánistánu

Ministr zahraničních věcí schválil dne 10. října 2007 poskytnutí humanitární pomoci Afghánistánu ve výši 1,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla poskytnuta jako finanční příspěvek prostřednictvím ZÚ Kábul na realizaci projektů humanitární pomoci místnímu obyvatelstvu (tzv. Quick Impact Projects - QIP) ve spolupráci s kontingentem Armády ČR v Afghánistánu v místech jeho působení.

29. Humanitární pomoc Ghaně

Ministr zahraničních věcí schválil dne 16. října 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Ghaně ve výši 1,5 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc na odstraňování následků záplav. Tato pomoc byla poskytnuta

prostřednictvím partnerů National Disaster Management Organization (750 tis. Kč) a National Catholic Secretariat (750 tis. Kč).

30. Humanitární pomoc Iráku

Ministr zahraničních věcí schválil dne 24. října 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Iráku ve výši 2,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato pomoc byla využita prostřednictvím nevládní organizace Charitable Society for Caring and Rehabilitation Iraqi Children na podporu charitativní nemocnice pro děti postižené válečnými zraněními.

31. Humanitární pomoc Karibiku

Ministr zahraničních věcí schválil dne 14. listopadu 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci pro postižené hurikánem ve vybraných zemích Karibiku ve výši 1,5 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato pomoc byla poskytnuta prostřednictvím Suverénního řádu Maltézských rytířů.

32. Humanitární pomoc Bangladéši

Ministr zahraničních věcí schválil dne 18. listopadu 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Bangladéši ve výši 1,5 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc. Tato částka byla použita jako finanční příspěvek Mezinárodní federaci Červeného kříže a Červeného půlměsíce (IFRC) na poskytování pomoci Bangladéši v důsledku cyklonu Sidr.

33. Humanitární pomoc Palestinským autonomním územím

Ministr zahraničních věcí schválil dne 11. prosince 2007 poskytnutí finanční humanitární pomoci Palestinským autonomním územím ve výši 3 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc s tím, že tato pomoc byla rozdělena následovně: 2 mil. Kč prostřednictvím Organizace OSN pro průmyslový rozvoj (UNIDO), vázané na projekt „Integrated Programme to support the Palestinian Industry“, konkrétně na část 2 týkající se malých a středních podniků včetně učňovského vzdělávání. Druhá část ve výši 1 mil. Kč byla poskytnuta prostřednictvím organizace Al-Quds Charitable Society

for Disabled and Special Education, která působí v uprchlickém táboře Sua Fat na okraji východního Jeruzaléma.

Rok 2008

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2008 vyčleněna ve státním rozpočtu v kapitole Všeobecná pokladní správa, účelová položka Humanitární pomoc, částka ve výši 75 mil. Kč. Kromě toho vláda svým usnesením č. 1063 z 20. srpna 2008 rozhodla o vyčlenění mimořádných finančních prostředků na rekonstrukční a rozvojovou pomoc Gruzii v celkové výši 150 mil. Kč s tím, že na rok 2008 byla schválena částka ve výši 20 mil. Kč, z níž 9 mil. Kč bylo vynaloženo na humanitární pomoc.

1. Libanon

Finanční příspěvek ve výši 3 mil. Kč na pomoc palestinským uprchlíkům na území Libanonu prostřednictvím UNRWA byl schválen 11. června 2007, ale hrazen až z rozpočtu na rok 2008.

2. Korejská lidově demokratická republika

Ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství byly na žádost KLDK zemi věnovány jabloňové štěpy v hodnotě 2.999.680 Kč jako příspěvek na překonání následků povodní. Pomoc ve výši 3 mil. Kč byla schválena 9. října 2007, ale hrazena až z rozpočtu na rok 2008.

3. Malajsie

Dne 4. února 2008 schválil ministr zahraničí příspěvek ve výši 430.000 Kč na podporu terénní zdravotní péče nevládní organizace Mercy Malaysia pro barmské uprchlíky. Šlo o pokračování projektu, který ČR podpořila již v roce 2007.

4. Keňa

Dne 8. února 2008 schválil ministr zahraničí příspěvek ve výši 1 mil. Kč věnovaný prostřednictvím WFP na překonání důsledků povolebních násilností v zemi.

5. Čína

Dne 8. února 2008 schválil ministr zahraničí příspěvek ve výši 1,5 mil. Kč pro Čínský červený kříž jako pomoc po sněhové kalamitě.

6. Tádžikistán

Dne 20. února 2008 schválil ministr zahraničí pomoc ve výši 1 mil. Kč na nákup materiální pomoci (kabelů vysokého napětí) na překonání dopadů silných mrazů a sněhové kalamity. Pomoc v konečné hodnotě 999.415,20 Kč byla zajištěna v místě prostřednictvím zastupitelského úřadu ČR v Taškentu.

7. Albánie

Dne 17. března 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí materiální humanitární pomoci (zdravotnický materiál) ve výši 2 mil. Kč po výbuchu skladu s municí. Pomoc v konečné hodnotě 1.780.384,39 Kč byla realizována ve spolupráci s GŘ HZS a s Ministerstvem zdravotnictví.

8. Demokratická republika Kongo

Dne 18. března 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 5 mil. Kč prostřednictvím UNICEF a UNHCR zemi zasažené komplexní humanitární krizí v důsledku nepokojů i prudkého růstu cen potravin.

9. Súdán

Dne 1. dubna 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 5 mil. Kč prostřednictvím UNHCR zemi zasažené dlouhodobou komplexní humanitární krizí.

10. Barma

Tuto zemi poničil cyklón, avšak vzhledem k negativnímu postoji barmského režimu bylo obtížné zajistit humanitární pomoc. Ministr zahraničí schválil 5. května 2008 uvolnění

2,5 mil. Kč na projekt Mezinárodního červeného kříže (prostřednictvím ČČK), 7. května 2008 dalších 2,5 mil. na projekty společnosti ADRA a organizace Burma Free Rangers. Dne 30. června 2008 schválil ministr zahraničí uvolnění 5 mil. Kč na projekt společnosti Člověk v tísni.

11. Senegal

Dne 9. května schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 3 mil. Kč prostřednictvím WFP na zmírnění humanitárního dopadu vysokých cen potravin.

12. Afghánistán

Dne 13. května 2008 schválil ministr zahraničí uvolnění 3,782 mil. Kč na humanitární projekty v provincii Lógar. Příspěvek byl převeden do rozpočtu velvyslanectví ČR v Kábulu. Do konce finančního roku (31. 10. 2008) bylo realizováno sedm projektů v hodnotě 894.040,41 Kč.

13. Čína

Dne 16. května 2008 schválil ministr zahraničí uvolnění 2 mil. Kč na materiální humanitární pomoc po zemětřesení. Léky a stany v celkové hodnotě 1.790.039,32 Kč byly poskytnuty ve spolupráci s GŘ HZS, Ministerstvem zdravotnictví a Parlamentem ČR (využití parlamentního speciálu pro přepravu léků, které parlamentní delegace na místě předala).

14. Etiopie

Dne 16. května 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí 2 mil. Kč na humanitární projekt organizace Člověk v tísni pro obyvatele postižené suchem.

15. Libanon

Dne 16. června 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 0,5 mil. Kč prostřednictvím UNRWA na rekonstrukci palestinského uprchlického tábora v Libanonu.

16. Turecko

Dne 9. července 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 2,5 mil. Kč na projekt UNHCR ve prospěch iráckých uprchlíků.

17. Timor Leste

Dne 14. července 2008 schválil ministr zahraničí finanční humanitární pomoc 610.000 Kč na práci Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) s vnitřními uprchlíky.

18. Irák

Dne 21. července 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí 2,2 mil. Kč irácké nevládní organizaci „Charitable Society for Caring and Rehabilitation Iraqi Children“ na druhou fázi rekonstrukce dětské nemocnice v Bagdádu (v roce 2007 ČR podpořila první fázi).

19. Moldavsko, Rumunsko, Ukrajina

Dne 30. července 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí materiální humanitární pomoci až do výše 5 mil. Kč zemím postiženým záplavami. Materiální pomoc spojená s expertní asistencí v celkové výši 2.802.465 Kč (elektrocentrály, čerpadla, lehátka, oděvy) byla poskytnuta ve spolupráci s GŘ HZS. Zbylé prostředky byly rozhodnutím ministra zahraničí z 18. listopadu 2008 využity jako finanční humanitární pomoc DR Kongo.

20. Gruzie

Dne 11. srpna 2008 schválil ministr zahraničí uvolnění okamžité humanitární pomoci ve výši 5 mil. Kč pro zemi zasaženou vojenským konfliktem. 3 mil. Kč byly poskytnuty prostřednictvím UNHCR na pomoc vnitřním uprchlíkům, 2 mil. Kč byly určeny na

materiální pomoc – ve spolupráci s GR HZS byl do Gruzie dopraven zdravotnický materiál v celkové hodnotě 1.903.852,50 Kč.

Dne 20. srpna 2008 schválila vláda usnesením č. 1063 vyčlenění 150 mil. Kč na rekonstrukční a rozvojovou pomoc Gruzii, z toho 20 mil. Kč pro rok 2008. Z těchto prostředků bylo na humanitární pomoc věnováno 9 mil. Kč: 5 mil. na projekt Mezinárodního fondu pro odminování a 4 mil. na projekt IOM pro vnitřní uprchlíky.

21. Afghánistán

Dne 18. září 2008 schválil ministr zahraničí uvolnění 3.460.000 Kč na pokračování projektu odminování britské nevládní organizace HALO Trust.

22. Kuba

Dne 19. září 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 2,5 mil. Kč na zmírnění důsledků hurikánů. Když Kuba pomoc odmítla, prostředky byly nabídnuty Haiti.

23. Zimbabwe

Dne 24. října 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 5 mil. Kč na zmírnění potravinové krize v zemi prostřednictvím WFP.

24. Haiti

Dne 18. listopadu 2008 schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční humanitární pomoci ve výši 2,5 mil. Kč (původně schválených pro Kubu) na zmírnění dopadů ničivých hurikánů na Haiti, a to prostřednictvím UNICEF.

25. Demokratická republika Kongo

Dne 18. listopadu 2008 schválil ministr zahraničí, aby prostředky ve výši 2,1 mil. Kč, které zbyly z částky uvolněné po povodních v jihovýchodní Evropě, byly využity prostřednictvím UNICEF na zmírnění celkové humanitární krize v DR Kongo.

26. Země Afrického rohu

Dne 26. listopadu 2008 schválil ministr zahraničí, aby zbývající prostředky na humanitární pomoc do zahraničí ve výši 5,518 mil. Kč byly poskytnuty do oblasti Afrického rohu (Etiopie, Eritrea, Keňa, Uganda, Somálsko, Džibuti) na zmírnění komplexní humanitární krize. Na projekty WFP byly věnovány 3 mil. Kč, ICRC 2,518 mil. Kč.

Rok 2009

Rok 2009 se vyznačoval relativně malou frekvencí a intenzitou přírodních katastrof; celkově na přírodní jevy v jihovýchodní Asii a střední Americe bylo vynaloženo 11 mil. Kč (13% celkového rozpočtu). V roce 2009 nebyla realizována žádná materiální pomoc, pouze pomoc finanční.

V řadě zemí (zejména Gaza, Jemen, Pákistán, Somálsko, Srí Lanka) se humanitární situace obyvatelstva prudce zhoršila vlivem ozbrojených konfliktů. Na tuto oblast humanitární pomoci ČR věnovala 34 mil. Kč (40 % rozpočtu). Hlavně země subsaharské Afriky rovněž silně pociťovaly dopady ekonomické a potravinové krize i projevy klimatické změny. Především v rámci Konsolidované humanitární výzvy OSN pro tyto země ČR vyčlenila pomoc v celkové výši téměř 20 mil. Kč (23,5 %).

Teritoriálně bylo do Asie věnováno 35 mil. Kč (z toho 17 mil. na Afghánistán a Pákistán), do Afriky 28 mil. Kč a na Blízký východ, resp. do Gazy, 15 mil. Kč. Latinská Amerika dostala na překonání následků přírodních katastrof 3,5 mil. Kč, v Evropě šel jediný příspěvek ve výši 850 tis. Kč na Ukrajinu na pomoc při chřipkové epidemii. Územně nespécifikovaný byl příspěvek 2,5 mil. Kč do fondu rychlé reakce OSN (CERF), který financuje opomíjené krize i akutní humanitární potřeby.

Pokud jde o realizátory pomoci, mj. díky dotačnímu řízení se letos výrazně zvýšil podíl nevládních organizací, českých i zahraničních, které z prostředků MZV realizovaly humanitární pomoc v celkové hodnotě 35 mil. Kč. Fondy a agencie OSN získaly 32,5 mil. Kč, mezinárodní i národní organizace Červeného kříže 5,5 mil. Kč. Prostřednictvím

velvyslanectví ČR byly realizovány projekty rychlého dopadu v Afghánistánu a pomoc státu Amazonas v Brazílii. Na realizaci humanitární pomoci ČR do zahraničí se v roce 2009 kromě Ministerstva zahraničních věcí konzultačně podílelo Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru (GŘ HZS) a Ministerstvo zdravotnictví.

1. Afghánistán

Dne 14. dubna 2009 rozhodl ministr zahraničí o uvolnění 2.888.000 Kč na humanitární projekty rychlého dopadu realizované českým provinčním rekonstrukčním týmem v provincii Lógar. Prostředky byly spravovány velvyslanectvím ČR v Kábulu. Celkem bylo realizováno 28 projektů menšího rozsahu (vybavení policejních stanic, oprava školních a zdravotních zařízení, předvolební osvěta, podpora žen) v hodnotě 2.758.441 Kč. Dne 16. června 2009 ministr zahraničí schválil částku 4.000.000 Kč na odminování Afghánistánu prostřednictvím nevládní organizace HALO Trust. Jde o pokračování spolupráce z let 2006-8.

2. Barma/Myanmar

Dne 16. června 2009 schválil ministr zahraničí poskytnutí 1 mil. Kč prostřednictvím Thajsko-barmské příhraniční agentury (TBBC) na urgentní pomoc karenským uprchlíkům. V rámci dotačního výběrového řízení schválil dále ministr zahraničí dne 2. července 2009 dva projekty na obnovu oblastí poničených cyklonem Nargis v roce 2008: projekt společnosti Člověk v tísni na obnovu infrastruktury v okrese Bogale (2,25 mil. Kč) a projekt o.s. ADRA na výstavbu obydlí v oblasti Pyinsalu (2.483.613 Kč).

3. Brazílie

Dne 1. září schválil ministr zahraničí poskytnutí 520.000 Kč (ekvivalent 20.000 euro) pro brazilský stát Amazonas na pomoc po záplavách. Pomoc byla realizována prostřednictvím velvyslanectví ČR v Brasílii.

4. CERF

Dne 20. listopadu schválil ministr zahraničí poskytnutí 2,5 mil. Kč do Fondu rychlé reakce OSN, který pokrývá jak první fázi pomoci při živelných pohromách, tak výpadky

financování dlouhodobých humanitárních operací. Šlo o kompenzaci dobrovolného příspěvku, který nebyl vyplacen v důsledku krácení rozpočtu MZV.

5. Etiopie

Dne 24. září 2009 rozhodl ministr zahraničí o uvolnění 5 mil. Kč na pomoc uprchlíkům v Etiopii prostřednictvím UNHCR.

6. Filipíny

Dne 5. října 2009 schválil ministr zahraničí uvolnění 2.584.900 Kč (ekvivalent 100.000 euro) pro Filipínský Červený kříž na pomoc po úderu tajfunu Morakot.

7. Gaza

Dne 2. ledna 2009 uvolnil ministr zahraničí 5 mil. Kč na okamžité humanitární potřeby obyvatel Gazy během vojenského konfliktu s Izraelem. Na následnou pomoc a obnovu uvolnila vláda ČR usnesením č. 209 z 20. února 2009 dalších 10 mil. Kč z humanitárního ukazatele rozpočtu MZV. Pomoc byla poskytnuta prostřednictvím Organizace OSN pro uprchlíky na Blízkém východě (UNRWA) a nevládní organizace Caritas Jerusalem.

8. Indonésie

Dne 12. října 2009 schválil ministr zahraničí pomoc Indonésii ve výši 3.900.000 Kč po ničivém zemětřesení na Sumatře. Pomoc byla na místě zajištěna českými nevládními organizacemi Člověk v tísni a Charita ČR.

9. Keňa

Dne 2. července 2009 schválil ministr zahraničí dotační projekt na vybudování střediska první pomoci a základní zdravotní péče na ostrově Rusinga prostřednictvím Humanistického centra NAROVINU (2,5 mil. Kč).

10. Konžská demokratická republika

V rámci dotačního řízení schválil ministr zahraničí dne 2. července 2009 projekt společnosti Lékaři bez hranic na pomoc obětem sexuálního násilí a na zajištění základní zdravotní péče (2,5 mil. Kč). Dále schválil projekt společnosti Člověk v tísni na pomoc

válkou postiženým obyvatelům Jižního Kivu (2.453.000 Kč) a projekt Arcidiecézní charity Praha na vybavení domácností uprchlíků v Severním Kivu (2.314.640 Kč).

11. Kostarika

Dne 16. února 2009 ministr zahraničí rozhodl o uvolnění 250.000 Kč pro Kostarický Červený kříž na obnovu školního vybavení v obci San Miguel de Sarapiquí po zemětřesení.

12. Malajsie

Dne 16. února 2009 schválil ministr zahraničí příspěvek ve výši 540.000 Kč na podporu terénní zdravotní péče nevládní organizace Mercy Malaysia pro barmské uprchlíky. Šlo o pokračování projektu, který ČR podpořila již v letech 2007-8.

13. Nikaragua Dne 20. listopadu 2009 rozhodl ministr zahraničí o věnování zbývajících 1 mil. Kč z humanitárního ukazatele rozpočtu MZV na pomoc Nikaragui po hurikánu Ida, a to prostřednictvím Moravské církve v indiánské oblasti Moskitie.

14. Pákistán

Dne 28. května 2009 rozhodl ministr zahraničí o uvolnění 5 mil. Kč na pomoc vnitřním uprchlíkům na severozápadě Pákistánu prostřednictvím UNHCR.

Vzhledem k pokračujícím bojům a návazným přesunům uprchlíků schválil ministr zahraničí dne 24. září 2009 dalších 5 mil. Kč na pomoc v této krizi, a to prostřednictvím UNICEF.

15. Salvador

Dne 20. listopadu 2009 schválil ministr zahraničí pomoc ve výši 1.800.000 Kč pro Salvadorský Červený kříž na odstraňování škod způsobených hurikánem Ida.

16. Somálsko

Dne 2. dubna 2009 schválil ministr zahraničí příspěvek ve výši 2.963.100 Kč (ekvivalent 150.000 USD) na distribuci humanitární pomoci a zajištění ochrany obyvatelstva

v hlavním městě Mogadishu. Příspěvek byl poskytnut v souvislosti s dárcovskou konferencí ve prospěch Mise Africké unie v Somálsku (AMISOM).

Dne 2. července 2009 schválil ministr zahraničí dotační projekt církevní organizace Charita ČR na zajištění zdrojů pitné vody v Somalilandu (2.249.948 Kč).

17. Srí Lanka

Dne 2. července schválil ministr zahraničí projekt organizace ADRA na zásobování vodou pro tábory tamilských uprchlíků na severu země, které vznikly v důsledku vnitrostátního konfliktu (2.433.644 Kč). Dne 6. srpna 2009 byl ministrem zahraničí schválen další projekt na pomoc tamilským uprchlíkům v oblasti Vavuniya (2.462.597 Kč, Charita ČR).

18. Tchaj-wan

Dne 17. srpna rozhodl ministr zahraničí o poskytnutí 894.650 Kč (ekvivalent 50.000 USD) Tchaj-wanskému Červenému kříži na překonání následků tajfunu, který způsobil rozsáhlé sesuvy půdy a ztráty na životech i majetku obyvatel.

19. Uganda

Dne 24. září 2009 schválil ministr zahraničí uvolnění 5 mil. Kč na potravinovou pomoc pro obyvatele a vracející se uprchlíky v severní části Ugandy prostřednictvím WFP.

20. Ukrajina

Dne 5. listopadu rozhodl ministr zahraničí o uvolnění 848.500 Kč (ekvivalent 50.000 USD) na pomoc Lvovské oblasti zasažené chřipkovou epidemií, a to prostřednictvím Světové zdravotnické organizace (WHO).

21. Zimbabwe

Dne 16. února 2009 schválil ministr zahraničí poskytnutí finanční pomoci ve výši 2.712.500 Kč (ekvivalent 100.000 euro) na boj s epidemií cholery v Zimbabwe prostřednictvím organizace Lékaři bez hranic.

Rok 2010

Afgánistán: dne 5. února 2010 schválil ministr zahraničí uvolnění částky 3 mil. Kč na humanitární projekty rychlého dopadu realizované českým provinčním rekonstrukčním týmem v provincii Lógar. Prostředky byly spravovány velvyslanectvím ČR v Kábulu. Celkem bylo realizováno 31 projektů menšího rozsahu (vybavení vzdělávacích a zdravotnických zařízení i dílen, podpora žen, pomoc po záplavách) v hodnotě 2.894.697 Kč.

Balkán (Bosna a Hercegovina, Černá Hora): dne 8. prosince rozhodl ministr zahraničí o vynaložení zůstatku humanitárního rozpočtu MZV ve výši 3.640.067 Kč na materiální pomoc pro Bosnu a Hercegovinu a Černou Horu po ničivých záplavách. Pomoc, včetně přepravy, byla zajištěna nevládní neziskovou organizací Člověk v tísni.

Barma/Myanmar: v rámci dotačního výběrového řízení na pomoc zemím postiženým komplexní humanitární krizí schválil ministr zahraničí dne 25. března dotaci ve výši 1.579.065 Kč pro o. s. ADRA na obnovu obydlí v oblastech poničených cyklonem Nargis (v závěru roku bylo 10.000 Kč z této dotace vráceno jako nedočerpaný zůstatek).

Dále ministr zahraničí schválil dne 25. května dotaci ve výši 2,5 mil. Kč pro o.p.s. Člověk v tísni na poskytování základní zdravotní a potravinové pomoci v příhraničních oblastech s Thajskem.

Dne 10. srpna schválil ministr zahraničí rovněž pomoc obětem hladomoru v příhraničních oblastech s Indií ve výši 2 mil. Kč prostřednictvím Čínské lidsko-právní organizace.

CERF: dne 3. listopadu schválil ministr zahraničí poskytnutí příspěvku ve výši 2,5 mil. Kč do Fondu rychlé reakce OSN, který pokrývá jak první fázi pomoci při živelných pohromách, tak výpadky financování dlouhodobých humanitárních operací.

Čad/Niger: na žádost Světového potravinového programu (WFP) rozhodl ministr zahraničí dne 4. srpna o uvolnění 3 mil. Kč na zajištění potravinové pomoci pro obyvatelstvo Čadu a Nigeru, které bylo vystaveno akutnímu nebezpečí hladomoru.

Etiopie: v rámci dotačního výběrového řízení na pomoc zemím postiženým komplexní humanitární krizí schválil ministr zahraničí dne 25. března dotaci pro o.p.s. Člověk v tísni ve výši 1,9 mil. Kč na prevenci hladomoru a adaptaci základních zdrojů obživy v somálském regionu Etiopie.

Haiti: v souvislosti s ničivým zemětřesením z 12. ledna rozhodl ministr zahraničí dne 14. ledna o uvolnění okamžité pomoci ve výši 5 mil. Kč, která byla prostřednictvím UNICEF věnována na zajištění pitné vody v zasažených oblastech.

Dne 18. ledna 2010 přijala vláda usnesení č. 73, jímž na obnovu Haiti po zemětřesení uvolnila dalších 15 mil. Kč. Prostředky byly věnovány na obnovu zdrojů obživy a vody i vzdělávacích a sociálních zařízení a na prevenci dalších katastrof. Pomoc byla realizována prostřednictvím českých nevládních neziskových organizací ADRA, Člověk v tísni, Fidcon a Charita ČR (celkem 10,5 mil. Kč rozdělených v rámci dotačního řízení), dále prostřednictvím humanitární organizace Malteser International (3 mil. Kč) a Mezinárodního Červeného kříže (1,5 mil. Kč).

Chile: dne 15. března schválil ministr zahraničí uvolnění 4 mil. Kč na obnovu města Quillón po ničivém zemětřesení, jež Chile zasáhlo na přelomu února a března.

Írán: na žádost Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) schválil ministr zahraničí dne 3. listopadu příspěvek ve výši 3 mil. Kč na pomoc afghánským uprchlíkům v Íránu.

Keňa: v rámci dotačního výběrového řízení na pomoc zemím postiženým komplexní humanitární krizí schválil ministr zahraničí dne 25. března dotaci ve výši 1,9 mil. Kč pro o.p.s. Lékaři bez hranic na zajišťování základní zdravotní péče v somálském uprchlickém táboře na keňském území v Dadaabu.

Konžská demokratická republika: v rámci dotačního řízení na pomoc zemím postiženým komplexní humanitární krizí schválil ministr zahraničí dne 25. března dotaci ve výši 1,9 mil. Kč pro o.p.s. Lékaři bez hranic na zajištění základní zdravotní péče v provincii Orientale. Dále schválil dotaci ve výši 1,9 mil. Kč pro o.p.s. Člověk v tísni na pomoc ženám postiženým sexuální násilím a nadále ohrožovaným konfliktem v provincii Jižní Kivu a dotaci ve výši 1,8 mil. Kč pro Arcidiecézní charitu Praha na obnovu základních zdrojů obživy uprchlíků v provincii Severní Kivu.

Kuba: dne 22. října rozhodl ministr zahraničí o uvolnění částky 150.000 Kč na zajištění základních životních potřeb propuštěného disidenta na Kubě, který projevil zájem o vystěhování do ČR. Pomoc byla zajištěna prostřednictvím velvyslanectví ČR v Madridu; výsledné čerpání dosáhlo výše 111.096 Kč.

Malajsie: dne 1. března schválil ministr zahraničí příspěvek ve výši 700.000 Kč na podporu terénního vzdělávání barmských uprchlíků v Malajsií prostřednictvím nevládní humanitární organizace Taiwan Tzu-Chi Foundation.

Mongolsko: v souvislosti se ztrátou základních zdrojů obživy rozsáhlých pasteveckých komunit v Mongolsku v důsledku kruté zimy rozhodl ministr zahraničí dne 18. března o poskytnutí humanitární pomoci ve výši 4 mil. Kč. Pomoc byla realizována nevládními neziskovými organizacemi ADRA a Charita ČR, jež v této prioritní zemi zahraniční rozvojové spolupráce ČR dlouhodobě působí.

Pákistán: v souvislosti s ničivými záplavami, jež zasáhly až třetinu pákistánského území, rozhodl ministr zahraničí dne 4. srpna o uvolnění okamžité humanitární pomoci ve výši 4 mil. Kč. Pomoc realizovala o.p.s. Člověk v tísni na severu země.

Následně rozhodla vláda dne 3. listopadu 2010 usnesením č. 787 o uvolnění dalších 10 mil. Kč na obnovu Pákistánu s tím, že 5 mil. Kč bylo převedeno ze všeobecné pokladní správy do humanitárního rozpočtu MZV a vynaloženo na obnovu obydlí a zdrojů obživy prostřednictvím Mezinárodní organizace pro migraci ještě v roce 2010. Dalších 5 mil. Kč bude v souladu s usnesením uvolněno z humanitárního rozpočtu MZV v prvních měsících roku 2011 (dotační výběrové řízení bylo vyhlášeno 15. prosince 2010).

Palestinská autonomní území (PAÚ): dne 25. listopadu schválil ministr zahraničí příspěvek ve výši 3 mil. Kč na pomoc palestinskému obyvatelstvu i uprchlíkům prostřednictvím Agentury OSN pro pomoc uprchlíkům na Blízkém východě (UNRWA).

Rusko: v souvislosti s ničivými požáry, jež zachvátily Rusko v letních měsících, rozhodl ministr zahraničí dne 11. srpna o uvolnění 5 mil. Kč na obnovu zničených území. Pomoc byla prostřednictvím velvyslanectví ČR v Moskvě předána Společenskému sněmu, jenž byl pověřen koordinací obnovy.

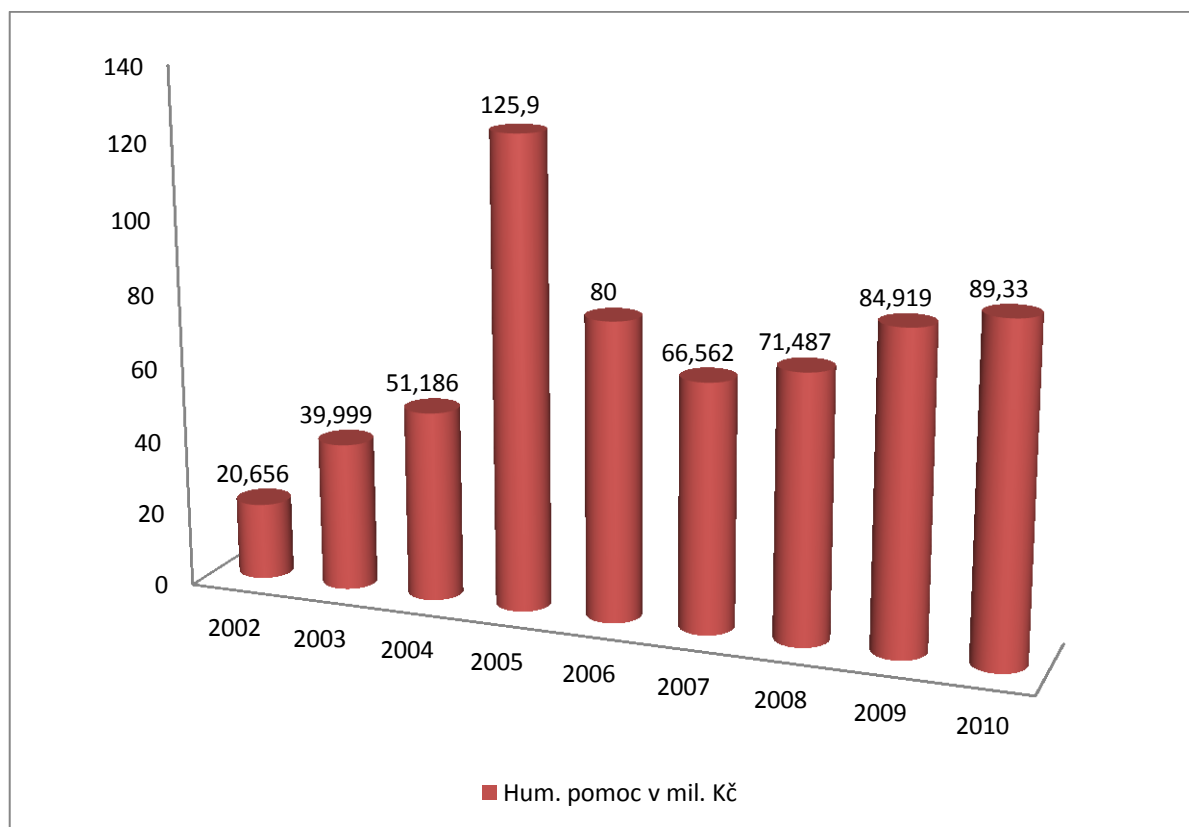
Somálsko: v rámci dotačního řízení na pomoc zemím postiženým komplexní humanitární krizí schválil ministr zahraničí dne 25. března dotaci ve výši 1.899.956 Kč pro církevní organizaci Charita ČR na zajištění zdrojů pitné vody v Somalilandu.

Srí Lanka: v rámci dotačního řízení na pomoc zemím postiženým komplexní humanitární krizí schválil ministr zahraničí dne 25. března dotaci ve výši 1.623.268 Kč pro o.s. ADRA na budování přístřeší a zdrojů vody pro repatriované uprchlíky, zejména sirotky a seniory, z válečného konfliktu v roce 2009. V rámci téhož dotačního řízení byla dále schválena dotace ve výši 1.744.609 Kč pro Charitu ČR na obnovu zdrojů obživy válečných vdov.

Střední Evropa (Maďarsko, Polsko, Slovensko): dne 4. června schválil ministr zahraničí na žádost Ministerstva vnitra – GR HZS uvolnění 5 mil. Kč na poskytnutí materiální humanitární pomoci Polsku, Maďarsku a Slovensku v souvislosti se záplavami. Rozpočtovým opatřením bylo následně na základě vyúčtování akce do rozpočtu MV převedeno 2,95 mil. Kč.

Uganda: v rámci dotačního řízení na pomoc zemím postiženým komplexní humanitární krizí schválil ministr zahraničí dne 25. března dotaci ve výši 1,8 mil. Kč pro Arcidiecézní charitu Praha na obnovu zdrojů obživy přesídleného obyvatelstva.

Zimbabwe: dne 26. května rozhodl ministr zahraničí o uvolnění 3 mil. Kč na zajištění základních zdravotních a výživových potřeb obyvatel provincie Gweru prostřednictvím nevládní organizace Lékaři bez hranic“.

Graf 4 Humanitární pomoc v mil. Kč v období 2002 - 2010

8. Nedostatky současného stavu

Jako nedostatky stávajícího stavu poskytování humanitární pomoci je skutečnost, že není dořešena celá řada problematických oblastí. Například potkají-li se v jedné oblasti humanitární organizace pod „vlajkami“ OSN a EU, pak se většinou nedokáží domluvit na společném postupu. Často se stává, že humanitární organizace (vládní i nevládní) postupují samostatně, bez společné koordinace, jak se například ukázalo při zemětřesení v Íránu. Bohužel rivalita mezi EU a OSN v oblasti humanitární pomoci nadále trvá, i když už není taková, jaká nastala bezprostředně po vzniku Mechanismu v roce 2001.

Dalším negativním aspektem je politika Komise, která se pokouší vytvořit záchranné jednotky Evropské unie pod velením Komise a financovaných z unijního rozpočtu.

Prvopočátek výše uvedené iniciativy lze datovat do roku 2003, vznikla iniciativa vytvořit EU FAST (European First Aid Support Team). S tímto návrhem přišla Belgie, Lucembursko, Francie a Německo za silné podpory Komise. Cílem bylo vytvořit Evropský systém pro první humanitární pomoc v případě katastrof. EU FAST měl být složen z civilních a vojenských sil a prostředků, které by byly schopny zajistit první humanitární pomoc během 24 hodin uvnitř i vně EU. Tato iniciativa nebyla ostatními členskými státy podpořena a břehem roku 2004 zanikla.

Dalším pokusem bylo vytvoření „Barnierovy zprávy“, jejímž autorem byl Michel Barnier, bývalý francouzský ministr zahraničních věcí a současný komisař pro vnitřní trh a služby v Evropské komisi. Zpráva reagovala především na tsunami v Indickém oceánu v roce 2004 a mimo jiné navrhovala vytvoření evropské síly civilní ochrany, což byla obdoba EU FAST. Obsah „zprávy“ se nesetkal s pochopením členských států, zvláště když budoucí předsednické státy dostaly rozpis toho, co mají během svých předsednictví dělat.

V současné době se Komise opět snaží prosadit tvorbu komunitárních modulů financovaných z prostředků EU. Základním dokumentem této snahy je Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, jejíž název zní „Na cestě k důraznější evropské reakci na katastrofy: úloha civilní ochrany a humanitární pomoci“ [33]. Nátlak ze strany Komise na členské státy se bude nadále stupňovat v souvislosti s revizí Mechanismu, která se začne projednávat na PROCIV již koncem roku 2011. Pokud komise uspěje, dojde k omezení suverenity členských států v oblasti civilní ochrany a k porušení článku 196 Lisabonské smlouvy.

Mezi další nedostatky se řadí zdlouhavý proces schvalování leteckých přepravních prostředků spolufinancovaných Komisí. Procedura pro financování byla vytvořena v roce 2008, ale od té doby, i přes naléhání členských států, nebyla zjednodušena. Během posledního jednání generálních ředitelů civilní ochrany EU v Budapešti v červnu 2011 Komise přislíbila opět urychlení prací na zjednodušení procedury.

Dalším závažným nedostatkem současného stavu je snížení rozpočtu ministerstva vnitra a tím i Hasičského záchranného sboru na rok 2011 a návrh na jeho zmrazení na této úrovni do roku 2014. Tím může být ohrožena akceschopnost Sboru nejen v rámci ČR, ale i při poskytování mezinárodní humanitární pomoci.

9. Závěr

V předložené disertační práci byl analyzován současný stav poskytování humanitární pomoci z pozice státu se zaměřením na záchrannářskou pomoc, aniž by opomněla ostatní formy humanitární pomoci. Práce zajistila průmět poznatků z jiných vědních disciplín, jako je mezinárodní právo, vztahy a teorie krizového řízení.

Z provedené analýzy současného vyplývá:

- Česká republika má vybudovaný kvalitní systém poskytování a přijímání humanitární pomoci prostřednictvím Hasičského záchranného sboru ČR.
- Česká republika má vybudovaný logistický systém příjmu a poskytování humanitární pomoci díky dokončení Národní základny humanitární pomoci.
- Česká republika je aktivně zapojena do aktivit Mechanismu, zvláště v materiálové a poradenské (expertní) pomoci.
- Letecké vysílání záchrannářské pomoci je především omezeno přepravními kapacitami, které má ČR k dispozici. Cesta ke zlepšení vede zjednodušením procesu spolufinancování letecké přepravy ze strany Komise.

Přínosem pro praxi může být provedená analýza mezinárodní humanitární pomoci ve vztahu k EU. Její sumarizace napomůže při jednáních v PROCIV a v Komisi při zastupování zájmů České republiky.

Přínos práce pro vědní obor spočívá v jejím použití jako podkladu pro výuku ve studijním programu Požární ochrana a průmyslová bezpečnost, a jako podklad pro další vědeckovýzkumnou činnost, nebo pro přípravu samostatného kurzu Humanitární pomoci v rámci celoživotního vzdělávání.

10. Summary

The Thesis has performed an analysis of the present state of humanitarian aid from the State point of view. The Thesis has focused on disaster relief operations, but not excluding the other forms of humanitarian aid like financial and material ones.

The Thesis has collected the knowledge base from the other branches of science, like international law and crisis management theory.

The Results are:

- The Czech Republic has developed a robust system for sending and receiving the humanitarian aid;
- The Czech Republic has built the National Humanitarian Base in Zbiroh and thanks to it has increased the humanitarian aid logistical system;
- The Czech Republic is very active in supporting the Civil protection Mechanism, especially in the Expert part;
- There is a gap in the airplane transport means in The Czech Republic. This issue could be solved by streamlining of the co-financing system within the Commission.

The gained results can be used as a supportive material for PROCIV meetings, dealing with the Civil protection Mechanism future.

The Thesis can serve as a supportive document for education of students within the Fire protection and Industry safety Program, or it can serve as a source for research activities.

11. Bibliografické citace

- [1] zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [2] zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
- [3] zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací
- [5] usnesení vlády ČR č. 458 ze dne 9. května 2001 Zapojení České republiky do mírových a záchranných operací a humanitární pomoci.
- [6] Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 45 ze dne 9.10.2003, ve znění pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra č. 7 ze dne 2.2.2004. Zásady pro vytváření odřadů pro poskytování pomoci mezi kraji v rámci ČR a při zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací.
- [7] Council Regulation (EC) No 1257/96 of 20 June 1996 concerning humanitarian aid
- [8] http://europa.eu/pol/hum/index_cs.htm (citace: 10.6.2010)
- [9] <http://www.osn.cz/humanitarni-otazky/?kap=54> (citace: 25.4.2010)
- [10] www.reliefweb.int
- [11] [http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/prirucka_WFP_pro_nevladni_organizace/zakladni_prehled_humanitarni_pomoci\\$2548.html?action=setMonth&year=2010&month=6](http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/prirucka_WFP_pro_nevladni_organizace/zakladni_prehled_humanitarni_pomoci$2548.html?action=setMonth&year=2010&month=6)
- [12] http://cs.wikipedia.org/wiki/Humanit%C3%A1rn%C3%AD_pomoc [13]
<http://www.usar.cz/> Poskytování humanitární pomoci do zahraničí
- [14] zákon 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů
- [15] http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/postup_pri_zapojovani_cr_do_zachrannych.html
- [16] Lisabonská smlouva. *Úřední věstník EU*, C 306, 17/ 12/ 2007. ISSN 1725-5163
- [17] Usnesení rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o představení spolupráce Společenství v oblasti civilní ochrany. *Úřední věstník*, C 176, 04/07/1987

- [18] Rozhodnutí Rady ze dne 23. října 2001 o vytvoření mechanismu Společenství na podporu zesílené spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany (2001/792/ES, Euratom). *Úřední věstník*, L 297, 15/11/2001
- [19] Rozhodnutí Rady ze dne 8. listopadu 2007 o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství (přepřacovaná verze). (Text s významem pro EHP). *Úřední věstník*, L 314, 01/12/2007
- [20] 2007/162/ES, Euratom: Rozhodnutí Rady ze dne 5. března 2007 o zřízení finančního nástroje pro civilní ochranu (Text s významem pro EHP) *Úřední věstník* L 071 , 10/03/2007 S. 0009 – 0017
- [21] <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=205>
- [22] http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/index.html
- [23] Pracovní dokument – Jednání v Komisi EU - pomoc Iránu při zemětřesení, ze dne 19. 2. 2004 Autor: Ing. Jiří Chalupa
- [24] Pracovní dokument - Zpráva o jednání Pracovní skupiny pro civilní ochranu EU dne 14. a 15. 9. 2005 Autor: Ing. Jiří Chalupa
- [25] <http://www.acr.army.cz/technika-a-vyzbroj/letecka-technika/letadla/casa-c-295m-15683/>
- [26] http://ec.europa.eu/echo/about/what/who_en.htm
- [27] <http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=439>
- [28] http://www.usar.cz/webmagazine/pictures_detail.asp?pid=729
- [29] Pracovní dokument MV GŘ HZS ČR
- [30] http://www.mapy.cz/#q=zbiroh&t=r&x=14.233369&y=49.970065&z=9&d=muni_1511_0_1&rc=14.267790_50.107519_13.756995_49.857716&rl=Dopravn%C3%AD%20podnik%20hl.m.%20Prahy%20-%20Infocentrum%20Leti%C5%A1t%C4%9B%20Ruzyn%C4%9B_Zbiroh%2C%20okres%20Rokycany&rp=%7B%22criterion%22%3A%22fast%22%7D

- [31] <http://www.hzscr.cz/clanek/o-nas-44747.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- [32] <http://www.hzscr.cz/clanek/organizace-810052.aspx>
- [32]<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0600:FIN:CS:PDF>
- [33] <http://europa.eu/abc/maps>

12. Bibliografie

- 1) Usnesení rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě dne 13. února 1989 o novém vývoji ve spolupráci Společenství v civilní ochraně. *Úřední věstník, C 044 , 23/02/1989*
- 2) Usnesení rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě dne 23. listopadu 1990 o spolupráci Společenství v civilní ochraně. *Úřední věstník, C 315 , 14/12/1990*
- 3) Usnesení rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě dne 23. listopadu 1990 o zlepšování vzájemné pomoci mezi členskými státy v případě katastrof. *Úřední věstník, C 315 , 14/12/1990*
- 4) Usnesení rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě dne 8. července 1991, o zlepšování vzájemné pomoci mezi členskými státy v případě přírodních katastrof nebo technologických havárií. *Úřední věstník, C 198 , 27/07/1991*
- 5) Usnesení rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě dne 31. října 1994, o posílení spolupráce společenství v oblasti civilní ochrany. *Úřední věstník, C 313, 10/11/1994*
- 6) Rozhodnutí Rady ze dne 19. 12. 1997 zřizující akční program Společenství v oblasti civilní ochrany. *Úřední věstník, L 008 , 14/01/1998*
- 7) Rozhodnutí Rady ze dne 9. prosince 1999 o zavedení akčního programu Společenství v oblasti civilní ochrany (1999/847/ES). *Úřední věstník, L 327 , 21/12/1999*
- 8) Usnesení rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, ze dne 26. února 2001 o posílení schopnosti Evropské unie v oblasti civilní ochrany. *Úřední věstník, C 082 , 13/03/2001*
- 9) Rozhodnutí Rady ze dne 23. října 2001 o vytvoření mechanismu Společenství na podporu zesílené spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany (2001/792/ES, Euratom). *Úřední věstník, L 297, 15/11/2001*

- 10) Usnesení rady z 28. ledna 2002 o zvýšení spolupráce ve výcviku v civilní ochraně. *Úřední věstník*, C 043 , 16/02/2002
- 11) Rozhodnutí Rady ze dne 20. prosince 2004, kterým se mění rozhodnutí 1999/847/ES, pokud jde o rozšíření akčního programu Společenství v oblasti civilní ochrany (Text s významem pro EHP). *Úřední věstník*, L 006 , 08/01/2005
- 12) BAJGAR, Jiří et al. *Haagské úmluvy v systému mezinárodního humanitárního práva I díl*. Praha: Správa sociálního řízení FMO, 1992. s. 144. ISBN 80-85469-31-6.
- 13) BAJGAR, Jiří et al. *Haagské úmluvy v systému mezinárodního humanitárního práva II díl*. Praha: Správa sociálního řízení, 1993. s. 263. ISBN 80-85469-41-3.
- 14) BUMBOVÁ, Kateřina. Civilně vojenská spolupráce v krizových situacích a poskytování humanitární pomoci. In *INTEROP-SOFT Informační systémy a technologie, základ interoperability krizového řízení a ochrany obyvatelstva*. Brno: Univerzita obrany, 2007. s. 74. ISBN 978-80-86633-91-6.
- 15) *Customary international humanitarian law*. Marek Jukl. 1. Vydání. Cambridge: Cambridge university press, 2005. S. 4411.
- 16) DE MULINEN, Frédéric. *Průručka mezinárodního humanitárního práva pro ozbrojené síly*. Jiří Sobotka, Marek Schmiedt. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Magnet-Press, s. p., 1991. s. 231. ISBN 80-85434-30-X.
- 17) FIŠEROVÁ, Jaroslava. *První pomoc a mezinárodní humanitární právo*. 1. vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. s. 127. ISBN 80-7066-109-7
- 18) FUCHS, Jiří. *Mezinárodní humanitární právo: 1. vydání*. Praha: Ministerstvo obrany - Agentura vojenských informačních služeb, 2007. s. 230. ISBN 978-80-7278-424-0.
- 19) GAVENDOVÁ, Hana, PEŠKOVÁ, Kateřina. Záchranné prapory a materiální základna humanitární pomoci. In BARTA, Jiří, PEŠKOVÁ, Kateřina. *Interoperabilita v managementu ochrany obyvatelstva – sborník IV konference s mezinárodní účastí*. 1. vydání. Brno: Univerzita obrany – Fakulta ekonomiky a managementu, 2006. s. 293. ISBN 80-7231-138-7.
- 20) JUKL, Marek, NOVOTNÝ, Vladimír. *Vybrané kapitoly práva krizového řízení*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie ČR, 2005. s. 89. ISBN 80-7251-180-7.

- 21) JUNGBAUEROVÁ, Ludmila. *První pomoc a mezinárodní humanitární právo: monografie ke globální výchově ke zdraví a humanitě*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997. s. 217. ISBN 80-86039-26-9.
- 22) LINHART, Petr, ŠILHÁNEK, Bohumil. *Nevládní organizace působící v ochraně obyvatelstva v některých evropských zemích*. 1. vydání. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. s. 106. ISBN 978-80-86640-87-7.
- 23) MENCER, Gejza. *Nové mezinárodní humanitární právo (vybrané problémy)*. 1. vydání. Praha: Academia, 1983. s. 216.
- 24) ONDŘEJ, Jan et al. *Mezinárodní humanitární právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 536. ISBN 978-80-7400-185-7.

13. Seznam vlastních prací vztahujících se k tématu disertace

- 1) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Belgické království. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 1/2005, s. 23. ISSN 1213-7057
- 2) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Dánské království. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 2/2005, s. 22. ISSN 1213-7057
- 3) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Estonská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 3/2005, s. 25. ISSN 1213-7057
- 4) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Finská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 4/2005, s. 17. ISSN 1213-7057
- 5) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Francouzská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 5/2005, s. 18. ISSN 1213-7057
- 6) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Irská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 6/2005, s. 21. ISSN 1213-7057
- 7) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Italská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 7/2005, s. 18. ISSN 1213-7057
- 8) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Kyprská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 8/2005, s. 16. ISSN 1213-7057
- 9) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Maltská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 9/2005, s. 23. ISSN 1213-7057
- 10) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Litevská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 10/2005, s. 24. ISSN 1213-7057
- 11) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Lotyšská republika. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 11/2005, s. 21. ISSN 1213-7057
- 12) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Lucemburské velkovévodství. *Časopis 112*, ročník IV, číslo 12/2005, s. 16. ISSN 1213-7057
- 13) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Maďarská republika. *Časopis 112*, ročník V, číslo 1/2006, s. 18. ISSN 1213-7057
- 14) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Spolková republika Německo. *Časopis 112*, ročník V, číslo 2/2006, s. 21. ISSN 1213-7057
- 15) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Nizozemské království. *Časopis 112*, ročník V, číslo 3/2006, s. 21. ISSN 1213-7057

- 16) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Polská republika. *Časopis 112*, ročník V, číslo 4/2006, s. 21. ISSN 1213-7057
- 17) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Portugalská republika. *Časopis 112*, ročník V, číslo 5/2006, s. 21. ISSN 1213-7057
- 18) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Rakouská republika. *Časopis 112*, ročník V, číslo 6/2006, s. 17. ISSN 1213-7057
- 19) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Řecká republika. *Časopis 112*, ročník V, číslo 7/2006, s. 17. ISSN 1213-7057
- 20) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Slovenská republika. *Časopis 112*, ročník V, číslo 8/2006, s. 19. ISSN 1213-7057
- 21) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Republika Slovinsko. *Časopis 112*, ročník V, číslo 9/2006, s. 28. ISSN 1213-7057
- 22) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Spojené království. *Časopis 112*, ročník V, číslo 10/2006, s. 19. ISSN 1213-7057
- 23) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Španělské království. *Časopis 112*, ročník V, číslo 11/2006, s. 17. ISSN 1213-7057
- 24) CHALUPA, J. Civilní ochrana v zemích Evropské unie – Švédské království. *Časopis 112*, ročník V, číslo 12/2006, s. 20. ISSN 1213-7057
- 25) CHALUPA, J. Zápisy z jednání PROCIV a výboru pro civilní ochranu Komise. *Pracovní dokumenty*, 2003-2009, Archiv autora

Příloha A

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 29. července 2010,

kterým se mění rozhodnutí 2004/277/ES, Euratom, pokud jde o prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství

(oznámeno pod číslem K(2010) 5090)

(Text s významem pro EHP)

(2010/481/EU, Euratom)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii,

s ohledem na rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom ze dne 8. listopadu 2007 o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství (1), a zejména na článek 12 tohoto rozhodnutí, vzhledem k těmto důvodům:

(1) Rozhodnutí Komise 2004/277/ES, Euratom ze dne 29. prosince 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2001/792/ES, Euratom o vytvoření mechanismu Společenství na podporu zesílené spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany (2), bylo změněno nařízením Komise 2008/73/ES, Euratom (3), aby do něho byla začleněna prováděcí pravidla týkající se evropské civilní ochrany. Tato pravidla zahrnují hlavní vlastnosti modulů civilní ochrany, jako jsou jejich úkoly, kapacity, složky a doba jejich nasazení, a stanovují vhodnou míru jejich soběstačnosti a interoperability.

(2) Moduly civilní ochrany vytvořené z vnitrostátních zdrojů jednoho nebo více členských států na základě dobrovolnosti představují příspěvek ke schopnosti rychlé reakce civilní ochrany, kterou požadovala Evropská rada ve svých závěrech ze zasedání konaného ve dnech 16.–17. června 2005 a Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 13. ledna 2005 o katastrofě způsobené tsunami. Aby byly moduly civilní ochrany schopny přispět k reakci na závažné mimořádné události, jejich hlavní vlastnosti by měly splňovat určité obecné požadavky.

(3) Moduly civilní ochrany by měly být schopny po určitou stanovenou dobu pracovat soběstačně. Proto je nutné stanovit obecné požadavky na soběstačnost, a pokud je to vhodné, zvláštní požadavky, jejichž funkce se může lišit v závislosti na typu zásahu nebo typu příslušného modulu. Mělo by se přihlídnout k obvyklé praxi členských států a mezinárodních organizací, například co se týče prodloužené doby soběstačnosti v případě modulů vyhledávání ve městech a záchranných modulů nebo sdílení úkolů mezi zemí nabízející pomoc a zemí žádající pomoc na podporu operací modulů obsahujících leteckou složku.

(4) Na úrovni Unie a na úrovni zúčastněných členských států je třeba učinit opatření ke zvýšení interoperability modulů civilní ochrany, zejména pokud jde o vzdělávání a cvičení.

(5) Při nedávných operacích v oblasti civilní ochrany a při cvičných nasazeních modulů se ukázalo, že je třeba částečně změnit obecné požadavky na dva moduly uvedené v příloze II

rozhodnutí 2008/73/ES, Euratom, konkrétně na „modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí letadel“ a na modul „polní nemocnice“.

(6) Nedávné operace v oblasti civilní ochrany prokázaly, že schopnost rychlé reakce civilní ochrany je třeba posílit doplněním a provedením čtyř nových modulů, a sice modulů „pozemní hašení lesních požárů“, „pozemní hašení lesních požárů s pomocí vozidel“, „kontrola šíření povodní“ a „povodňové záchranné práce s pomocí člunů“.

(7) Rozhodnutí 2004/277/ES, Euratom by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

(8) Změny a doplňky v modulech, které jsou uvedené v příloze tohoto rozhodnutí, jsou v souladu se stanoviskem výboru pro civilní ochranu,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Příloha II rozhodnutí 2004/277/ES, Euratom se nahrazuje přílohou tohoto rozhodnutí.CS

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Bruselu dne 29. července 2010.

Za Komisi

Kristalina GEORGIEVA

*členka Komise*CS L 236/6 Úřední věstník Evropské unie 7.9.2010

PŘÍLOHA

„PŘÍLOHA II

Obecné požadavky na evropské moduly civilní ochrany (1)

1. Vysokokapacitní odčerpávání Úkoly

— provádět odčerpávání: • v zaplavených oblastech, • na pomoc s dodáváním vody pro hašení požárů.

Kapacity

— provádět odčerpávání pomocí mobilních středně a vysokokapacitních čerpadel, která: • mají celkovou kapacitu nejméně 1 000 m³ /hodinu a • při snížené kapacitě jsou schopna odčerpávat z výškového rozdílu 40 metrů, — způsobilost pro: • práci v těžko přístupných oblastech a terénu; • odčerpávání znečištěné vody, která obsahuje maximálně 5 % pevných částic o velikosti do 40 mm; • odčerpávání vody o teplotě do 40 °C při delším provozu; • dodávání vody na vzdálenost 1 000 metrů.

Hlavní složky

— středně a vysokokapacitní čerpadla, — hadice a spojky odpovídající různým standardům včetně standardu Storz, — dostatečný personál ke splnění úkolu, v případě nutnosti k jeho nepřetržitému plnění.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — způsobilost pro nasazení na období až 21 dní.

2. Čištění vody Úkoly

— zajišťovat pitnou vodu z povrchových zdrojů za použití platných norem a minimálně na úrovni norem WHO, — provádět kontrolu kvality vody v místě jejího výtoku z čistícího zařízení.

Kapacity

— vyčištění 225 000 litrů vody za den, — skladovací kapacita odpovídající produkci za půl dne.

Hlavní složky

— mobilní čistička vody, — mobilní cisterna na vodu, — mobilní polní laboratoř, — spojky odpovídající různým standardům včetně standardu Storz, — dostatečný personál ke splnění úkolu, v případě nutnosti k jeho nepřetržitému plnění.

CS 7.9.2010 Úřední věstník Evropské unie L 236/7

(1) Seznam modulů civilní ochrany a souvisejících požadavků stanovených tímto rozhodnutím může být změněn tak, aby zahrnoval další typy modulů civilní ochrany s přihlédnutím ke zkušenostem získaným na základě tohoto mechanismu. Soběstačnost — použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — způsobilost pro nasazení na období až 12 týdnů.

3. Vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách Úkoly

— vyhledávat, lokalizovat a zachraňovat oběti (1) nacházející se pod troskami (např. po zřícení budov nebo při dopravních nehodách), — v případě nutnosti poskytovat první pomoc pro záchranu života až do předání k dalšímu ošetření.

Kapacity

— modul by měl být způsobilý k provádění níže uvedených činností s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám, např. k zásadám INSARAG: • vyhledávání s pomocí vyhledávacích psů a/nebo vyhledávací techniky; • záchrana včetně vyzvednutí; • prořezávání betonu; • záchrana s využitím lan; • základní stavba vzpěr; • odhalování a izolace nebezpečných materiálů (2); • pokročilá resuscitace (3); — způsobilost pracovat na jednom místě 24 hodin denně po dobu 7 dnů.

Hlavní složky

— řízení (velení, styk/koordinace, plánování, média/podávání zpráv, posouzení/analýza, bezpečnost/ochrana), — vyhledávání (s pomocí techniky a/nebo psů, odhalování nebezpečných materiálů, izolace nebezpečných materiálů), — záchrana (vniknutí a průlom, prořezávání, vyzvednutí a přesun, stavba vzpěr, záchrana s využitím lan), — lékařská pomoc včetně péče o pacienty, personál týmu a vyhledávací psy.

Soběstačnost

— nejméně po dobu 7 dní trvání nasazení, — použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— schopnost zásahu v postižené zemi do 32 hodin.

(1) Oběti při životě. (2) Jedná se o základní kapacitu, rozšířené kapacity jsou zahrnuty v modulu „chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků“. (3) Péče o pacienta (první pomoc a lékařská stabilizace) od příchodu k oběti do předání oběti.

4. Vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách Úkoly

— vyhledávat, lokalizovat a zachraňovat oběti (1) nacházející se pod troskami (např. po zřícení budov nebo při dopravních nehodách), — v případě nutnosti poskytovat první pomoc pro záchranu života až do předání k dalšímu ošetření.

CS L 236/8 Úřední věstník Evropské unie 7.9.2010

Kapacity

— modul by měl být způsobilý k provádění níže uvedených činností s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám, např. k zásadám INSARAG: • vyhledávání s pomocí vyhledávacích psů a vyhledávací techniky; • záchrana včetně vyzvednutí těžkých nákladů; • prořezávání železobetonu a ocelových konstrukcí; • záchrana s využitím lan; • pokročilá stavba vzpěr; • odhalování a izolace nebezpečných materiálů (2); • pokročilá resuscitace (3); — způsobilost pracovat na více místech 24 hodin denně po dobu 10 dnů.

Hlavní složky

— řízení (velení, styk/koordinace, plánování, média/podávání zpráv, posouzení/analýza, bezpečnost/ochrana), — vyhledávání (s pomocí techniky, s pomocí psů, odhalování nebezpečných materiálů, izolace nebezpečných materiálů), — záchrana (vniknutí a průlom, prořezávání, vyzvednutí a přesun, stavba vzpěr, záchrana s využitím lan), — lékařská pomoc včetně péče o pacienty, personál týmu a vyhledávací psy (4).

Soběstačnost

— nejméně po dobu 10 dní trvání nasazení, — použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— schopnost zásahu v postižené zemi do 48 hodin.

(1) Oběti při životě. (2) Jedná se o základní kapacitu, rozšířené kapacity jsou zahrnuty v modulu „chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků“. (3) Péče o pacienta (první pomoc a lékařská stabilizace) od příchodu k oběti do předání oběti. (4) S výhradou lékařských a veterinárních povolení.

5. Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí vrtulníků Úkoly

— přispívat k hašení velkých lesních požárů a požárů porostu hašením ze vzduchu.

Kapacity

— tři vrtulníky, každý o kapacitě 1 000 litrů, — způsobilost k nepřetržitému zásahu.

Hlavní složky

— tři vrtulníky s posádkou, aby bylo zaručeno, že nejméně dva vrtulníky budou kdykoli schopné zásahu, — technický personál, — 4 nádoby na vodu pro hašení nebo 3 Bambi vaky, — 1 sada nářadí pro údržbu, — 1 sada náhradních dílů, — 2 záchranné navijáky, — vybavení pro komunikaci.

CS 7.9.2010 Úřední věstník Evropské unie L 236/9

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. f) a g).

Nasazení

— připravenost k odletu nejpozději do 3 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

6. Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí letadel Úkoly

— připívat k hašení velkých lesních požárů a požárů porostu hašením ze vzduchu.

Kapacity

— dvě letadla, každé o kapacitě 3 000 litrů, — způsobilost k nepřetržitému zásahu.

Hlavní složky

— dvě letadla, — nejméně čtyři posádky, — technický personál, — sada polní výstroje pro údržbu, — vybavení pro komunikaci.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. f) a g).

Nasazení

— připravenost k odletu nejpozději do 3 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

7. Předsunutá zdravotnická jednotka Úkoly

— provádět třídění pacientů na místě pohromy, — stabilizovat stav pacienta a připravit jej na přesun do nejvhodnějšího zdravotnického zařízení ke konečnému ošetření.

Kapacity

— roztrdit nejméně 20 pacientů za hodinu, — zdravotnický tým schopný stabilizovat 50 pacientů za 24 hodin práce rozdělené do dvou směn, — způsobilost zajistit ošetření 100 pacientů s lehčími zraněními za 24 hodin.

Hlavní složky

— zdravotnický tým na jednu 12hodinovou směnu: • třídění: 1 zdravotní sestra a/nebo 1 lékař; • intenzivní péče: 1 lékař a 1 zdravotní sestra; • vážná, ale život neohrožující zranění: 1 lékař a 2 zdravotní sestry; • evakuace: 1 zdravotní sestra; • specializovaný pomocný personál: 4 osoby, — stany: • stan/stany s propojenými prostory pro třídění, lékařskou péči a evakuaci; • stan/stany pro personál, — velitelské stanoviště, — skladiště pro zdravotnické a logistické vybavení.

CS L 236/10 Úřední věstník Evropské unie 7.9.2010

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — schopnost zásahu 1 hodinu po příjezdu na místo.

8. Předsunutá zdravotnická jednotka s chirurgií Úkoly

— provádět třídění pacientů na místě pohromy, — provádět okamžité chirurgické zákroky pro záchranu života („damage control surgery“), — stabilizovat stav pacientů a připravit je na přesun do nejvhodnějšího zdravotnického zařízení ke konečnému ošetření.

Kapacity

— roztrždit nejméně 20 pacientů za hodinu, — zdravotnický tým schopný stabilizovat 50 pacientů za 24 hodin práce rozdělené do dvou směn, — chirurgický tým schopný provést „damage control surgery“ u 12 pacientů za 24 hodin práce rozdělené do dvou směn, — způsobilost zajistit ošetření 100 pacientů s lehčími zraněními za 24 hodin.

Hlavní složky

— zdravotnický tým na jednu 12hodinovou směnu: • třídění: 1 zdravotní sestra a/nebo 1 lékař; • intenzivní péče: 1 lékař a 1 zdravotní sestra; • chirurgické zákroky: 3 chirurgové, 2 sálkové zdravotní sestry, 1 anesteziolog, 1 anesteziologická sestra; • vážná, ale život neohrožující zranění: 1 lékař a 2 zdravotní sestry; • evakuace: 1 zdravotní sestra; • specializovaný pomocný personál: 4 osoby, — stany: • stan/stany s propojenými prostory pro třídění, lékařskou péči a evakuaci; • stan/stany pro chirurgické zákroky; • stan/stany pro personál, — velitelské stanoviště, — skladiště pro zdravotnické a logistické vybavení.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — schopnost zásahu 1 hodinu po příjezdu na místo.

9. Polní nemocnice Úkoly

— provádět počáteční a/nebo navazující ošetření úrazů a lékařskou péči s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám pro nasazení polních nemocnic v cizí zemi, např. k zásadám Světové zdravotnické organizace (WHO) nebo Červeného kříže.

CS 7.9.2010 Úřední věstník Evropské unie L 236/11

Kapacity

— 10 lůžek pro pacienty po těžkém úraze s možností tuto kapacitu rozšířit.

Hlavní složky

— zdravotnický tým pro: • třídění; • intenzivní péči; • chirurgické zákroky; • vážná, ale život neohrožující zranění; • evakuaci; • specializovaný pomocný personál; • součástí týmu je přinejmenším: všeobecný lékař, pohotovostní lékaři, ortoped, pediatr, anesteziolog, farmaceut, porodník, vedoucí lékař, laboratorní technik, radiologický laborant, — stany: • stany vhodné pro lékařské činnosti; • stany pro personál, — velitelské stanoviště, — skladiště pro zdravotnické a logistické vybavení.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději 7 dní po obdržení žádosti o poskytnutí pomoci, — schopnost zásahu 12 hodin po příjezdu na místo, — schopnost zásahu po dobu nejméně 15 dnů.

10. **Letecká evakuace obětí pohromy** Úkoly

— přepravovat oběti pohromy do zdravotnických zařízení k lékařskému ošetření.

Kapacity

— kapacita k přepravě 50 pacientů za 24 hodin, — způsobilost létat ve dne i v noci.

Hlavní složky

— vrtulníky/letadla s nosítky.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. f) a g).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

11. **Nouzové dočasné přístřeší** Úkoly

— poskytovat nouzové dočasné přístřeší včetně základních služeb, zejména v počátečních fázích pohromy, ve spolupráci se stávajícími strukturami, místními orgány a mezinárodními organizacemi až do předání místním orgánům nebo humanitárním organizacím, pokud je využití jeho kapacity nezbytné po delší časový úsek, — při předání školit příslušný personál (místní a/nebo mezinárodní) před odstraněním modulu.

CS L 236/12 Úřední věstník Evropské unie 7.9.2010

Kapacity

— stanový tábor vybavený až pro 250 osob.

Hlavní složky

— s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám, např. k zásadám SPHERE: • stany s vytápěním (pro zimní podmínky) a táborová lůžka se spacími pytlí a/nebo přikrývkami; • generátory elektrické energie a osvětlovací zařízení; • hygienická zařízení; • dodávka pitné vody podle norem WHO; • přístřeší pro základní společenské aktivity (možnost rozšíření).

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — obecně by mise měla trvat nanejvýš 4 týdny, jinak se, pokud je to nutné, zahájí proces předání.

12. Chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků (CBRN)

Úkoly

— provádět/potvrzovat počáteční posouzení, včetně: • popisu nebezpečí nebo rizika; • vymezení zamořené oblasti; • posouzení nebo potvrzení již zavedených ochranných opatření, — provádět odběr vzorků podle příslušných norem, — označovat zamořenou oblast, — prognóza situace, sledování, dynamické posouzení rizika včetně doporučení pro varování a jiná opatření, — přispívat k okamžitému snížení rizika.

Kapacity

— rozpoznání chemického nebezpečí a detekce radiologického nebezpečí kombinací použití ručního, mobilního a laboratorního zařízení: • způsobilost k detekování záření alfa, beta a gama a k rozpoznání běžných izotopů; • způsobilost k rozpoznání běžných toxických průmyslových chemických látek a známých bojových látek a, pokud možno, k provádění semikvantitativních analýz, — způsobilost shromažďovat biologické, chemické a radiologické vzorky, manipulovat s nimi a připravovat je pro další analýzu na jiném místě (1), — způsobilost použít vhodný vědecký model pro prognózu rizika a potvrdit tento model na základě průběžného sledování, — přispívat k okamžitému snížení rizika: • tlumením rizika; • neutralizací rizika; • poskytováním technické pomoci jiným týmům nebo modulům.

CS 7.9.2010 Úřední věstník Evropské unie L 236/13

Hlavní složky

— mobilní chemická a radiologická polní laboratoř, — ruční nebo mobilní zařízení pro detekci, — polní zařízení k odběru vzorků, — systémy modelování rozptylu, — mobilní meteorologická stanice, — materiál k označování, — referenční dokumenty a přístup k určeným zdrojům vědeckých poznatků, — bezpečné uchovávání vzorků a odpadu, — zařízení pro dekontaminaci pro personál, — osobní a ochranné vybavení vhodné k provedení operace v zamořeném prostředí a/ nebo v prostředí s nedostatkem kyslíku, popřípadě plynotěsné oděvy, — poskytnutí technického vybavení pro tlumení rizika a jeho neutralizaci.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.
(1) Přitom by, pokud možno, mělo být přihlédnuto k důkazním požadavkům státu žádajícího o pomoc.

13. Vyhledávání a záchranné práce v podmínkách CBRN (chemické, biologické, radiační nebo nukleární ohrožení) Úkoly

— specializované vyhledávání a záchranné práce za použití ochranných oděvů.

Kapacity

— specializované vyhledávání a záchranné práce za použití ochranných oděvů v souladu s požadavky modulů pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých, popřípadě těžkých podmínkách, — práce tří osob v kritické zóně současně, — nepřetržité nasazení po dobu 24 hodin.

Hlavní složky

— materiál k označování, — bezpečné uchovávání odpadu, — zařízení pro dekontaminaci pro personál a zachráněné oběti, — osobní a ochranné vybavení vhodné k provedení vyhledávací a záchranné operace v zamořeném prostředí v souladu s požadavky modulů pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých, popřípadě těžkých podmínkách, — technické vybavení pro tlumení rizika a jeho neutralizaci.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

CS L 236/14 Úřední věstník Evropské unie 7.9.2010

14. Pozemní hašení lesních požárů Úkoly

— připívat k hašení velkých lesních požárů a požárů porostů pozemními prostředky.

Kapacity

— dostačující lidské zdroje k nepřetržitému zásahu po dobu 7 dní, — schopnost zásahu v oblastech s omezenou přístupností, — způsobilost položit vedení spojených hadic s čerpadly, minimálně 2 km, a/nebo nepřetržitě budovat ochranná vedení.

Hlavní složky

— hasiči vyškolení k výše uvedenému úkolu, kteří absolvovali dodatečná školení zaměřená na bezpečnost a zabezpečení ochrany s přihlédnutím k různým druhům požárů, na něž by modul mohl být nasazen, — ruční nářadí pro budování ochranných vedení, — hadice, přenosné nádrže a čerpadla pro sestavení vedení, — adaptéry pro spojování hadic včetně standardu Storz, — vodní vaky, — vybavení, které lze spustit z vrtulníku pomocí lan nebo navijecího zařízení, — hasičské evakuační postupy jsou předmětem dohody s přijímajícím státem.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 6 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — schopnost nepřetržité práce po dobu 7 dní.

15. Pozemní hašení lesních požárů s pomocí vozidel Úkoly

— připívat k hašení velkých lesních požárů a požárů porostů s pomocí vozidel.

Kapacity

— dostačující lidské zdroje a vozidla pro nepřetržité zásahy, k dispozici musí být vždy minimálně 20 hasičů.

Hlavní složky

— hasiči vyškolení k výše uvedenému úkolu, — 4 terénní vozidla, — u každého vozidla objem cisterny minimálně 2 000 litrů, — adaptéry pro spojování hadic včetně standardu Storz.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 6 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — schopnost nepřetržité práce po dobu 7 dní, — nasazení po zemi či po moři, nasazení ze vzduchu je možností pouze v řádně odůvodněných případech.

16. Kontrola šíření povodní Úkoly

— zpevňovat stávající zařízení a budovat nové zábrany k prevenci záplav z řek, vodních nádrží a vodních cest se stoupající hladinou.

CS 7.9.2010 Úřední věstník Evropské unie L 236/15

Kapacity

— schopnost zahradit vodu do minimální výšky 0,8 m za použití: • materiálů umožňujících vybudování zábrany o délce 1 000 m; • dalších v místě dostupných materiálů, — schopnost zpevnit stávající protipovodňové hráze, — schopnost současného zásahu na nejméně 3 místech v oblastech, kam mají přístup nákladní vozidla, — provozuschopnost 24/7, — dohled nad zábranami a hrázemi a jejich údržba, — schopnost spolupráce s místními pracovníky.

Hlavní složky

— materiál pro budování vodotěsných zábran o celkové délce 1 000 m (písek by měly zajistit místní orgány), — fólie/plastové plachty (k případnému utěsnění stávajících zábran v závislosti na jejich zbudování), — přístroj pro plnění pískových pytlů.

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — nasazení po zemi či po moři; nasazení ze vzduchu je možností pouze v řádně odůvodněných případech, — provozuschopnost po dobu nejméně 10 dní.

17. Povodňové záchranné práce s pomocí člunů Úkoly

— provádět pátrání a záchranné zásahy ve vodě a pomáhat osobám uvázlým v zaplavených oblastech s pomocí člunů, — poskytovat pomoc nutnou pro záchranu života a podle potřeby zajišťovat pokrytí základních potřeb.

Kapacity

— způsobilost k pátrání po osobách ve městech i na venkově, — schopnost záchrany obyvatel v zaplavených oblastech včetně lékařského ošetření na úrovni první pomoci, — schopnost spolupráce s leteckým pátráním (s vrtulníky a letadly), — schopnost zajistit pro zaplavenou oblast nejnutnější potřeby: • dopravu lékařů, léků apod.; • potraviny a vodu, — povinnou součástí modulu je nejméně 5 člunů a kapacita k přepravě celkem 50 osob (číslo nezahrnuje pracovníky samotného modulu), — čluny by měly být uzpůsobené použití v chladných klimatických podmínkách a měly by být použitelné pro plavbu proti proudu o rychlosti minimálně 10 uzlů, — provozuschopnost 24/7.

CS L 236/16 Úřední věstník Evropské unie 7.9.2010

Hlavní složky

— čluny by měly být: • uzpůsobené pro plavbu v mělkých vodách (> 0,5 m), • uzpůsobené pro použití za větrného počasí; • uzpůsobené pro použití ve dne i v noci; • vybavené v souladu s mezinárodními bezpečnostními normami, včetně záchranných vest pro pasažéry, — pracovníci vyškolení k rychlé záchrance ve vodě (bez potápění, pouze k záchrance při hladině).

Soběstačnost

— použijí se prvky uvedené v čl. 3b odst. 1 písm. a) až i).

Nasazení

— připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci, — nasazení po zemi či po moři; nasazení ze vzduchu je možností pouze v řádně odůvodněných případech, — provozuschopnost po dobu nejméně 10 dní.“

CS 7.9.2010 Úřední věstník Evropské unie L 236/17